

31/2/54

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ మే నెల ౧౭ న బుధవారము
శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర చైత్రమాస బహుళ నక్షత్రము

సంచిక ౨౫
No 25

అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బాపును. పాఠ్యపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకులు భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో సహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రూ. 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

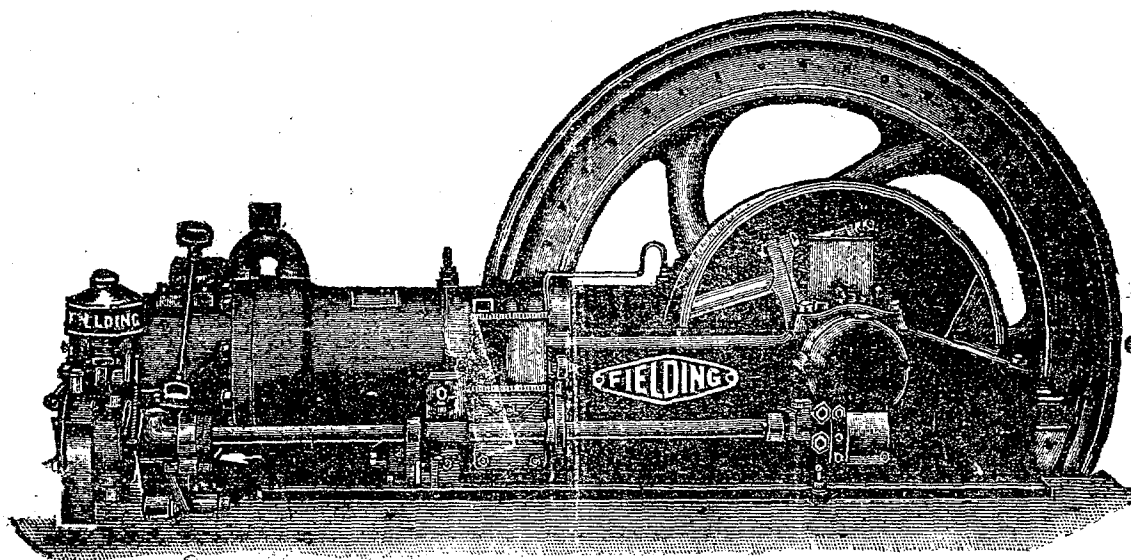
అమృతంజనం డిపో
6, 7 తంబు చెట్టివీధి, మద్రాసు
తేక

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

వేటెంటు
కోల్డుస్టారింగు
క్రాడాయిలు
యింజనులు

“ఫీల్డింగు”

క్విక్ స్టార్టింగు
కమిషిశల్
క్రాడాయిలు
యింజనులు

ఈకోల్డు స్టారింగు యింజనులు చాలా టేమకరముగా పనిచేయుటకు క్రొత్తయింప్రూవు మొట్టతొ
టేమకరమైన కంప్రెషనులతో తయారుచేయబడు చున్నవి. ఈకమిషిశల్ యింజనులు సుమారు రెండే
నిమిషములలో యిగ్నీషన్ ట్యూబు కాల్చిన మాత్రమే స్తారు అగును.

మెకానిజం బహునులభము—క్రాడాయిలు ఖర్చు బహుతక్కువ. ధరలు అతి సరసము. అన్ని
పార్ట్సును చాలా బలముగలవిగా నున్న టెంపరుగలవిగానున్న వుండును. 12½ మొదలు 50 బి.
హెచ్. పి. వరకు అన్ని పైకాలు యెప్పుడున్న స్టాకులోవుంచబడును.

ప్రాంచి:—మెయిన్ రోడ్డు, విజయనగరం } సోల్ యేజెంట్లు:—డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో,
12, తంబు చెట్టివీధి, మద్రాసు.

బొంబాయి జ్యాయలరిమార్ట్

అసలు సవరం బంగారుకు
అసలు రాళ్లు పెట్టిన నగలకు
ఉత్తరవాద మివ్వబడును.

కేటలాగు ఇనాముగా పంపబడును.

2/94 చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

Good chance.

“శిల్పు నంటి మజిలిన్లు”

దొరలు మిక్కిలి ప్రీతిగా వాడుచున్నారు. అక్కరల
నిచో డబ్బు వాపసు అంపెదము. ప్రసిద్ధిచెందిన సుశీల్స్ న
మీకు తెలిపియుండును.

12 జగముల తాను 6 కమిజులను రూ 7-8-0

15 ,, పెడగల పనినను 6 మిజులుగలపెట్టె 9-0-0

పట్టువి 8 కమిజులుగలపెట్టె 15 ,, పెడగలవి 9-0-0

పోస్తేపేరు. క్యాటలాగుయివాం.

గుప్తా అండుకో, చికాకోల్. గంబాం జిల్లా,

కామరంజనీ మాత్రలు

ఇంద్రియస్థలము, హస్తప్రయోగాది దురభ్యాసము
లచే గలిగిన దుర్గుణములు, ఇంద్రియము పలుచబడుట, అధిక
సంసారసౌఖ్యముచే గలిగిన నీస్వత్తున, మతిభ్రమ, అశీర్షము
మొదలగు దోషములను పోనాడి రక్తవృద్ధిని, వీర్యవృద్ధిని,
సంసారసౌఖ్యమునకు బలమును, కాంతిని గలుగజేయు పరమా
వధము. 80 మాత్రలుగల నీసా తపాలా చార్జీలతో రూ. 2-8-0.

ఎస్. కె. దేవర అండుకో

ద్రాక్షరామం. (తూర్పు రోడ్డు)

ది గ్రేట్ ఈస్టర్న్ లైఫ్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

(ప్రియిట్ సెటిల్ మెంట్ లో (ఇంగ్లాండులో
ఇకాన్వోరేటు చేయబడినది.) రిజిస్టరు చేయబడినది.)

ఇది ఆదర్శ ప్రాయమగు పోలీస్- పోలీస్ రద్దు
చేయకూడదు. శాశ్వతముగా పనికి రాకుండు చేయ
గూడదు. అను నిబంధనలు సహజముగ నేయున్నది.

ధారాశ్రమైన పద్ధతిపై పనిచేయ ఏజంట్లు కావలెను.

ఆర్. వెంకటాచారి, ఛీఫ్ ఏజంట్లు,

రివర్ డిజిటల్, వేపేరి, మద్రాసు.

రుక్మాంగదాచార్య,

హోమ్స్ పేట, ప్రొద్దుటూరు.

సుందరరాజన్ అయ్యంగార్,

"గోతావిలాస" రంగనాయకులపేట, నెల్లూరు.

ఆనందభారతి

కథల మాసపత్రిక

ప్రెస్ మాసపు విషయసూచిక

- స్వనివయము
- సందేహము (పద్యము)
- ఖడ్గరితగాయదా (కథ)
- ప్రభాతము (పద్యము)
- శ్రీమాన్ డాబులరాయుడు (హాస్యరస జీవిత చరిత్ర)
- సందేహము (పద్యము)
- దేశదిమ్మరి (విమర్శలతో కూడిన హాస్యము)
- క్రైమాస్తమయము (కథ)
- ప్రదర్శనానంతరము (కథ)
- రాజకీయవాతావరణము (విమర్శ)
- అరవంటలు, నాటకములు (కళావిమర్శ)
- ఋషి బంకిమచంద్రుడు (ప్రవృత్తిజీవితము)
- ప్రపంచపీఠము (సంపాదక అభిప్రాయములు)

సంవత్సర చందా రు 1-4-0 విడిసంచిక 2 అణాలు.

ఆనందభారతి కార్యాలయము,

పోస్టు బాక్స్ నెం॥ 50 మదరాసు.

ముసలి వాండ్రను యౌవన వంతులుగా జేయును
పలుచ బడిన వీర్యమును గట్టి పరచును. ఎక్కువ నేపు
బలమును కలుగజేసి సంసార పాశ్వాదులను అనకాశమిచ్చును,
తీరికమును లేజన్య కలుగ జేయును. ఎటువంటి సుఖసంబంధ
మైన జాడ్యములైనను జేరజాలవు. 1 గంటలో వీటి అడుక్క
శక్తికనపరచి ఆనందమును కలుగజేసి శ్రీ పురుషులను తనివి
నొందించును. ప్రైవేటిటీకి, రసవిషగంధకాదులు కలియలేదు.
20 మాత్రలు సీసా రు2-0-0. 60 మాత్రలు సీసా రు 5-0-0

ఆర్య వైశ్య అశ్రమం

చికాకోట్ సిటి (గంజాంజిల్లా.)

**The Asiatic Government Security
Life Assurance Co. Ltd.,**
BANGALORE CITY.
WANTED.

General and District Agents in all important
centres of the Madras Presidency, Travancore
& Cochin. Liberal contracts covering definite
territory with Head Office connection and
with power of appointment of Sub-Agents.
Request details for our Remunerative pro-
position.

V. RANGASAMY Esq.,

B.A.B.L., F.C.I.,

General Secretary, Bangalore City.

Messrs. P. K. RAU & Sons,

Chief Agents, Madras Presidency

33, Mukernallamuthu St., G. T. Madras.

మోహనదాస్ కరంచంద్రు గాంధీమహాత్మునకు
పోతునూరు పౌరులు సమర్పించు స్వాగతపత్రము
వహిత్యా!

మా గ్రామచరిత్రయందు నేను పరిశీలనను. త్యాగమే
మనకిసాహసముగ నెంచి భిక్షాత్మభావమునందై పోకక
భ్యాసమే తరచునధిగా దురించి పర్యవసాదం. మోహదాస్,
తపోజ్ఞతాత్మకముగ బుద్ధిని సారథిగా గొని శాంతివన భూమి
లై అహింసాత్మకముగ దివ్యాత్మము కేటాని మానవతాక
మున భర్తృదేవతను పట్టాభిషిక్తుజేతు సమరము సలుపుచున్న
విచలని పొడసీడములు స్వల్పకాలమైనను నిందితాత్మ
సందేశాత్మకావ్యాసములను మాన్పడముచు నిష్కలత్తము
చులై వర్తించుచున్నది కన్యసించుచున్నాడు.

మా గ్రామమున కలవు గత 8 సంవత్సరములనుంచి వి
డుక ఖడ్గరసప్రధానము గావించుచున్నాడు. ఖడ్గర కన్య
మ మాత్రము మా స్వము. మా గ్రామమున గల వరకలిపి ఘనము
50 కలితో పనిచేయుచు వీరజనులకు యోపయోగముగా ను
న్నది. మా గ్రామమునగల గంధాలమును నిడించుచున్నదని
దెలుపుటకు చింతిల్లుచున్నాము.

మహాత్మాజీ!

వికమత్తము సంపూర్ణముగ తనందున వలయునంత గ్రా
మాభివృద్ధి జరుగకున్నది.

కాని నేడు మీ కే. ఖుస్దానకా బోవు "శ్రీవాణి కనకము
ర" భగవంతు మా గ్రామమునకు శాంతినిలయమై, కజ్జన బీజతే
త్రమై, గ్రామపురాభివృద్ధికి మార్గదర్శక మగునటుల ఆశీర్వాదిం
చ గోరుచున్నాము.

లోకపూజ్యులగు మీకు సర్వేశ్వరుడు దీర్ఘాయువు లా
సంకూగా!

పోతునూరు పౌరులు

శ్రీయుత మోహనదాస్, కరంచంద్రు, గ
మహాత్ములవారికి వర్ణిమగోదావరిజిల్లా
తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షు
మెంబర్లు నొసంగు స్వాగతపత్రము.

మహాత్మా! నమస్కారము.

1. తాము విరళాలము నుండియు అహింస,
అను ఆదర్శముల రెండింటిని క్రియార్థమున అచట
భారతదేశమునకే గాక ప్రపంచమున కెంతటి ఆదర్శ
లైతిరి.

2. హింసాతత్వముతో రాజ్యములను సంపాదిం
యటము అహింసాతత్వముతో శాస్త్రరాజ్యమును సం
పన్నునని తాము ఆచరించుచున్న భారతదేశములో
కన్యపరంపరలకు లోనై కృషిని సలుపుచున్నాము.

3. తాము బోధించుచున్న అహింస, సర్వోత్త
రెండు బోధనలను ప్రాపంచికమంతటితో వ్యాపించి
చున విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వము మానవకోటికి అభి
యని కోరుచున్నాము.

4. ఆరిక సాంఘిక స్వాతంత్ర్యములను కారణిం
తోటి సోదర స్వతంత్ర దేశములతోపాటు మీ
సత్త్వాగ్రహణరీతి మూలమునను ఖడ్గరసత్త్వి మూ
అస్పృశ్యతావారణ, మద్యపాననీషేదముల మూ
గోసంకల్పం కలనను లభించుగాక యని కోరుచున్నాము.

5. తాము సమకట్టిన దేశాభ్యుదయ కార్యక్ర
మిక కొనసాగుటకుగాను తగు సాహాయ్య సందర్శి
పూర్ణాయురారోగ్యములను తత్వరము తమ కొనసా
గిమబోటి వహితయులు మా ఆశీర్వాదము నంగీకరించి
శానంధింక జేసినందుల కెంతయు కృతజ్ఞులము. తి
దర్శనలాభము కొరకు యెదురకూచుచున్నాము.

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకా బోర్డు

శ్రీ విలాసము
"పరూరి"

ది ఈస్టర్న్ కన్వెక్షనరి మాస్టు,

16, ఆదియప్పనాయకవీ
జి. టి., మద్రాసు

భిషగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు లోకమయహర కస్తూరి మాత్రలు

ఈమాత్రలలో ఆత్మపరవస్తువు లెవ్వియు చేరలేదు. ఈమాత్రలు 1-2 ను తాంబూలముతో
విడిగాగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించితివేని ఎటువంటి కఠినతరహావారమునైనను జీర్ణి కరించి, గాలి నీళ్ల
వము మారుటలన చెడుపుకానిలాగున దేహమును కాపాడును. పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అంద
దము, మలబద్ధము, పడిసెము, దగ్గు, గూరలు, శీతలముచే కాళ్ళలాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి,
యందు నొప్పి, ఆహారజీర్ణ కాలముందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, క్షేణ ఇక్ష్వాణులజా ఇంకను
వ్యాధులను గూఢపరచును. శ్రీలు ప్రసవించినవాడు స్నానమునాడు (కస్తూరికి ప్రతిగా) ఈమాత్రలు 4
2-3 తమలపాకులలో నమలి మ్రింగవలెను. సాంక్రామికరోగులతో సంబంధపినవారు, దినము 1-2 మా
నేవించిన ఆరోగ్యదృఢాంగు లగుదురు. ఈమాత్రలసీసాతోగల అనుపానపత్రమును చూడుడు. 800 వ
గల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతిసాపులోపలను దొరకును. పోస్టుమాలకముగా 6 సీసాలు రు
12 సీసాలు రు 2-13-0. 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానవం

మెదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మెద
లములన గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మం
ర కన్యదిన కలుగజేయును. సంగీతపాటకుల కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పాడన పాడన వుత్సాహము
బలపీనలైన శ్రీలకు నెత్తినడుము (నెత్తినోరు చాలా మెత్తగా వుండుటలను) మాట్లాడెను నడువను కానిపిల్లలకు సంజీవి
6 టెన్సుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోస్టుభిక్షులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

మంచితరుణము

మేము తెల్ల సిల్కుతో ఖండాలు నాణ్యముగా తయారు చేయించి విక్రయించుచున్నాము. ఆఫీస్లకు, వ
పెద్దమునుపులకు వైస వేసుకొనుటకు చాల బాగుగా వుండును. సిల్కు బహు మృదువుగాను మిక్కిలి మెత్తగాను వుండు
మా ఖండాలు నచ్చునివారికి సామ్యు తిరిగి వాపసు యిచ్చివేయుదుము.
X 3+46" వె తెల్లసిల్కు సాదా మామిడంతు ఖండువా 1-కి రు 7
X 2 1/2+46" వె డిటో 1-కి రు
X 3 1/2, 4 లలోను దొరుకును.
వై సిల్కులలో 46" వెర్సింగు గజం 1-కి రు. 2-8-0. సర్కులు అన్నియు వి. పి. పి. గా పంపుదుము.
తెలిగ్రాం అడ్రసు,
'ఓం' పితాపురం.

మాహారి మారయ్య

సిల్కు మాన్యుఫేక్చరీస్, ప్రస్పాడ (తూర్పుగోదావరి జిల్లా.)

కొత్తపేటతాలూకా - మహాత్ములవారి రాక
 రాజ్యాలి, ఏప్రిలు 29 - మేయి 5 వ తేదీని మహా
 వారు ఆలమూరునుండి డెల్టాలోనికి ఎచ్చుటకు, గోదావరి
 న తరువాత సుమారు మూడు మైళ్ల ప్రదేశము (కొత్తపేట
 గోడ్డువరకు) మహాత్మునిమోటారు నడచుటకు తగు ఏ
 యి చేయించున్నారు. ప్రభుత్వమున కొత్తపేట ఫిర్యాదర
 పతివెలలోను, ముంగండ ఫిర్యాదరపున పుల్లెటికుర్తి
 పమున శ్రీయుత ప్రభుల చినసుబ్బారావు గారింటివద్దను
 నుండి సాయంకాలము అమలాపురం చేరి బహిరంగసభ
 రాజవోలు కలెక్షరు, ఆరవతేదీ మానవ్యతము, ఆరోజున
 వోలులోనే యుండెదరు. 7 వ తేదీ ఉదయం రాజవోలు
 బయడే 8 న 30 లకు రాజ్యాలి ఫిర్యాదరపున మాజ
 నమున రాజ్యాలివచ్చి అచట బహిరంగసభ జరిపి బొబ్బర్లంక
 గా రాజుచుండి 10 లకు చేరెదరు.

మా తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘంవారు 1116 లు
 మే సమర్పించ తీర్మానించి యున్నను, ఫిర్యాదరజల
 క్షామమునుబట్టి, ముంగండ కొత్తపేట రాజ్యాలిఫిర్యాదరా
 హాత్మునియందును మహాత్తరమున భక్తిచే చెరి 1116 లు
 చేయసంకల్పించి తీవ్రముగా కృషిసల్పుచున్నారు.
 కాలమైనను, పడవలరస్తాలు లేకపోయినను జనులు తా
 చితులై ప్రతి నెంటరునకును, ఆచుట్టువట్టనుండు గ్రామ
 విశేషముగా వచ్చి తమకు తోచినచుట్టుకు విరివిగా కాను
 ప్పించుచున్నారు. ఇంకను అనేకమంది స్వయముగా అ
 నున్నందుల కెంతయు ఆనందము.

(స్వకీయవిలేఖరి)

సిందూరభూషణం.

గర్భిణీశ్రీమత గలుగు కవిత్వ, దోహ, ఉడుకు, శాత
 జ్వరము నివర్తికరములు. ఇతరులుగూడ నేనింప
 6. ఈ 18 2 రూ.

చరకాశ్రమం - నూజివీడు (కృష్ణ)

దొంగనోటు నుపయోగించెనను నేరము

ముద్దయిపై శిక్ష రద్దగుట

హైకోర్టుఆఫీసులో తీర్పు

ఏప్రిల్ 30:—విల్లి నెల్లూరునివాసి యగు జయరామ
 య్యరు అనువారు రు 100 లు వెలగల ఫ్లార్లరీనోటు నొకదానిని
 కలిగియుండి సరియైననోటుగ ఇతరులకొసంగెనను నేరముపై
 నాగపట్నం. సెషన్సు జడ్జిచే 4 సం॥ లు క కి న శిక్ష
 విధింపబడెను. హైకోర్టుఆఫీసులో నీకేసును విచారించిన న్యాయ
 మూర్తి అనంతకృష్ణయ్యరు, న్యాయాలగుగార్లు ముద్దయియొ
 క్క తప్పిదమునుగూర్చి భద్రాభిప్రాయము లనుటచే న్యాయాల
 గుగారిచే మరల విచారంపబడెను. న్యాయాలగుగారు నేడి
 కేసులో తీర్పుజెప్పిరి.

ప్రాసిక్యూషన్ వారి వాదన ఏమనగా ముద్దయి ఫ్లార్లరీ
 నోటుని ఎరింగియుండియు, తనతో కుర్తలంనుంచి మాయవరము
 నకు రైలులో ప్రయాణముచేయుచున్న కుర్తలం స్టేషన్ వద్ద
 రు కొసంగెననియు, వారికి వారికి అంబజేయబడి కడ కిది మా
 యవరం బుకింగునుమాస్తాకు జేరగా, అటుపైని పోలీసువారికి
 తెలిపగా పోలీసువారు ముద్దయిని అరెస్టుజేసిననియు ప్రాసి
 క్యూషన్ వారి వాదము. నాగపట్నం సెషన్సుజడ్జి పైవిధముగ
 4 సం॥ ల క కి న శిక్ష విధించిరి. హైకోర్టు ఆఫీసులో న్యాయాల
 గుగారు శిక్షను ఖాయపరచిరి. కాని న్యాయాల అనంతకృష్ణయ్యరు
 గారుమాత్రము ముద్దయిని విడుదలగావించిరి.

నేడు న్యాయాలగుగారు తీర్పుజెప్పుచు ముద్దయి ఉపయో
 గించిన నోటువిషయమై కొంత యనుమాన మున్నటులమాత్రము
 ప్రాసిక్యూషన్ వారి సాక్ష్యమువలన నిర్ధారణ యాయెననియు,
 ముద్దయికి తా నుపయోగించెడి నోటు ఫ్లార్లరీనోటుని తెలుపక,
 కేవలము అనుమానముగ తెలియజేసినంతమాత్రమున, ముద్దయి కా
 విషయము తెలిసియుండెననిగాని, నోటు ఫ్లార్లరీనోటుని నమ్మ
 టకు కారణముండెననికాని, తెలంచుట కవకాశము లేదుగావున
 అనంతకృష్ణయ్యరుగారితో నేటిభవించుచు ముద్దయిని నిర్దోషిగ
 నెంచి శిక్షను రద్దుజేసిరి.

జిల్ల బిల్ టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యరు, యన్. శ్రీనివా
 సయ్యరుగార్లు ముద్దయిరపున వాదించిరి.

బ్యాట్ల బోంబు హైస్కూలు పూర్వవిద్యార్థిసంఘము విజ్ఞాపన

మనపూర్వ విద్యార్థులసంఘము స్థాపితమై రెండు సంవ
 త్సరములు గడపి మాడన సంవత్సరములో ప్రవేశించునట్టి.
 నూడన సమావేశము ఈ సంవత్సరము మే 5-వ తేదీ ఆదివా
 రము సమావేశదినముగా నేర్పరుపబడినదిగాన పూర్వవిద్యార్థు
 లెల్లరును తమ సభ్యత్వమును త్వరలోపని తమకు సంఘము
 వందుగల సూక్ష్మదార్యమును జూప గోరుచున్నాము.

కడచిన సమావేశమున బ్రహ్మశ్రీ మంత్రవాది వేంకటశా
 స్త్రీగారికి శాశ్వతనిధినుండి యిరుదియైదురూపాయలు మించ
 కుండా ఒకశాల్యము సమర్పించు... గాన సాన్యమైసంతృప్తరలో
 చందాల పూర్వకముగా భనము ము... శ్రీశాస్త్రీగారికి
 నూటపదియారులు సమర్పించుటకును య... యున్న
 భనమునుండి వారించాయాపటమును హైస్కూలు... భనములో
 సుంచుటకును, తీర్మానించిన విషయము యెల్లరకువిదితమే!
 మిత్రులారా! శ్రీసంతులువారు మనగౌరవమునకు అనేకరీతుల
 పాత్రులయియున్నారు. హైస్కూలు స్థాపనకాలమునుండియు
 స్వల్పవేతనముపొంది స్థానచలనములేక ఈ హైస్కూలునుండియే
 జరాభారముచేవీరమించినవారిలో ప్రథములు, వారియందునునకు
 గల గురుభావమును చూపుటకు తగినయదను సంఘమువారు కలుగ
 జేసియున్నారుగాన సభ్యత్వమును త్వరలో శ్రీశాస్త్రీగారినిధికి
 కూడయాధాశక్తి ప్రత్యేకించి చందాలనంపి సంఘగౌరవమునకా
 పాడెదరు గాక!

శింగరాజు నాగభూషణరావు,

బి. ఏ., యల్. టి.

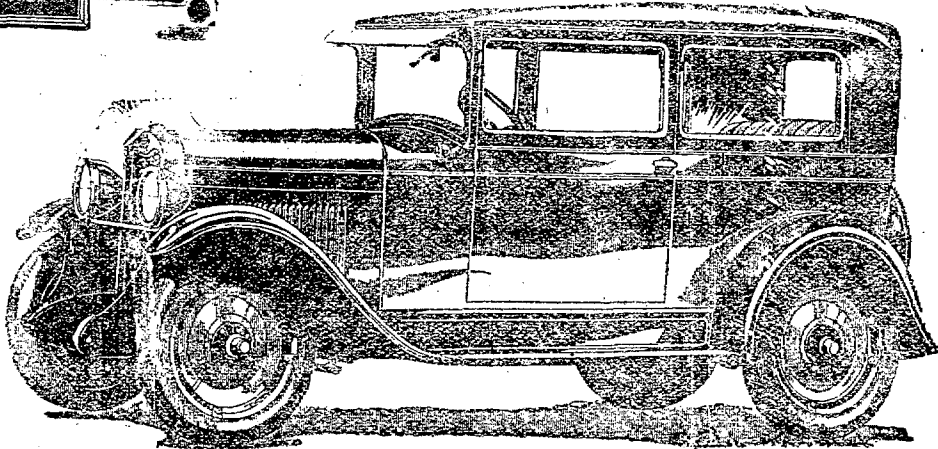
చాలపర్తి భావనారాయణ.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station
 Master's Classes. Full particulars and Rail-
 way Fare Certificate on 2 annas stamp.

Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE
 Nai Sarak, Delhi.

for Economical Transportation

ఎక్కువ పొడుగు, ఎత్తు తక్కువ, వైశాల్యము

గలిగి అందమును, సౌఖ్యమును గలిగించుటలో

ఆశ్చర్యమైన మార్పును చేకూర్చునది

107 పిల్ బేస్ మీద నిర్మాణము గావించబడి యిది
 వరకు కంటే 4 అం పొడుపు గలిగి, నేలకు అంటిపోవు
 నట్లు, ఎత్తు తగ్గించబడెను. నూతన వివర్ బాడీలతో
 నమర్చబడి, ఎక్కువ ధర పెట్టికొను కార్లలో గలుగు
 సుఖము, సొంపు అన్నియు యిందు గలుగును.

చివర్ లెట్ అందమును సౌఖ్యమును గలిగించుట
 యందు రహస్య విధానమును బహిరంగపరచినదియే,
 యని ఎల్లచోట్లను ప్రసక్తి కలదు.

మీరు ఎంతదూరము ప్రమాణ మొనర్చినను సరి
 యే, చివర్ లెట్ యందు అనందము గలుగును. గమ
 నమునందు సౌఖ్యోన్నతి గలిగించును. సులభముగా
 నడువ పీలగును. కారునందు సామూహకూడ నుంచు
 కొనుటకు ఎక్కువ వైశాల్యము గలిగి యున్నది. కారును
 చూచు నిమిత్తం నేడు విచ్చేయుడు. నడపిచూచిన అన్ని
 సంగతులు తెలియును.

టూరర్, సెడన్ మాదిరిలు వెంటనే యిచ్చు
 టకు సిద్ధముగా నున్నవి.

సింప్లీస్ అండుకోలిమిటేడ్.,
 మద్రాసు, ఉదకమండలం. తిరిచినాపల్లి.

జ్యోతిషము. బృహస్పతియనునది నక్షత్రము ఈ క్షయమునందు కల్లు లోపము కల ఆంధ్రులకే కాక, ప్రతివారికిని నివారకముగానున్నది.

రంగూన్, 10-4-29. ఆంధ్రయువజనసాంఘికులు

నారాయణప్రకాశం

అభివృద్ధిపరమైన పనులనుచేసిన క్రియల సోపానమును నామముగా పేర్కొని ప్రచురించిన యీ పద్యములు చదువండి:-

సీ, కార్యము దెవ్వరికయినా మార్గము
దోహతులు జానీ కన్నులను దెలుచె
ఆంధ్రులదేధిని యాజమాన్యమున
మానవజాతిలో మాన్యతయ్యె
కార్యకర్తలకా రాజ మెనె సరి
పాఠకర్మమున నహితుడయ్యె
సభకు భీతిని కాలగ్రహణము తెప్పనియెడ,
సంఘసంపాదకవరులైరి
నోరుదివ్యుగ వెనుకాడు భీతిల్ల
కలై నిర్వి రెవ్వరి ప్రాపకమున
అట్టి యాచులై నారాయణాఖ్యు
కంఠుతియైనవైనా నాకు సాధ్య మగునె
సీ, కార్యకర్తలందరైన జాతి
సెను దురాచరములు నిలిచిపోయె

బహుజనావకృతిప్రదమైన పాఠ్యము
ప్రాజ్ఞప్రమాణ బహిరంగమయ్యె
సిద్ధాంతలగుడ నింపాపుడల జేయు
అడవివారం బైటో పాదవివార
కులకాలతలనైన కలకాలతలగ నూర్చు
కంబానుగిలెలు కూలిపోయె

ఏకపాతయి తీర్చినవృత్తిచేత
అతని నాటవల్లి నారాయణాఖ్యు
ధైర్యసాహసవనావద్యములను
సంఘటియైనవైనా నాకు సాధ్య మగునె

సీ, గంభీరమైన విగ్రహ మంతగల్గెనో
యంతటి వృత్తి భావముల దడలను
మేఘమున్నగు భీకరతయ్యె
తెలియనో జేతు యెం గలదు
ఎంతటికైనా వెడలెనో భీతా
కార్యచరణ మంత గల్గుచును
దక్షిణాయత్యుల కెంత దుర్బలమియదో
సమస్తాత్మ్యం కంఠసదాను దతము
దవ్వజాతనము దెలి పట్టగలదో
దీపసామగ్గము దంత దీక్ష గలదు
అట్టి యాచులై నారాయణాఖ్యు
కంఠుతియైనవైనా నాకు సాధ్య మగునె

సభాధ్యక్షుని చివరవలకు

యెవరైన సభలను వారి కర్తవ్య సమర్థము ముగిసిన
కరువార నారాయణాఖ్యుగారు తిరిగి ఆశ్రయ పర్యవేక్షకులు
పాఠించి యిట్లు చెప్పిరి:-
సహజములారా!

నేను యెవరైన సంఘమువారు సమర్థించిన యభివృద్ధి
న పర్యవేక్షకుల క్రియల నారాయణాఖ్యుగారు పర్యవేక్షకులను
లెక్కపూర్వము మాట్లాడినవారి ప్రేరేపకమును పదన
లక్షణ కృతజ్ఞుడను. బృహత్ ఆంధ్రుల యభివృద్ధికి నేను
శుభాశీర్వాద కాకపోయినను, ఏదోకోత చేయుటలో నావి
యాకమునే నేను నెరవేర్చుకొనినాని అంతకన్న అధికమేయి
యలేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలను లంజలకొట్టిన మాన్యులు,
కాబండ్లకు లాగువాఁ డగు సామెతలు కల్పించుట, కాంస
ధిలయింప ను, ముగిసి తిట్ల ను ప్రకటించు, ఆంధ్రులను
నల రి ప్రాంతకాల సాధనము, ప్రభుత్వమువారిప్రా
గ్నిహుతి, కార్యకర్తలపాఠశాలములపై ప్రభుత్వ కార్య
గానము సామెతలు బదులు; కార్యకర్తలప్రాణాపాదము లెత్తటలు,
వి, బీదలతో బీదలను తెలిసిన వైఖ్యను నియమం
బులయాలతో విమర్శించుట, జరిగిన కృష్ణులను కొంత
యోజనము కలిగినవారు మానవ మే. ఇది గత కార్యక
ర్తల, కార్యకర్తలను దెలుపు గ్రంథము, పశ్చాత్తాపములు
య్యవలయుమొలమున కార్యకర్తలసేవలను కల ది యైనది,
మీశ్రీ వదలియెందలి యాచరములకు ప్రభుత్వమువారు మాడ
య్యకొన్నారు. కార్యకర్తల గృహములను పర్యవేక్షకుల కట్టవల
యనని ఆరోగ్యపథము చేసిన సభాసభలలో నాకును కొంత
యెంతయు లేకపోలేదు. ఈ ప్రకారముగా నా కర్తవ్యము నేను
కార్యమును సేవించుటకు ప్రయత్నించినది. కాని, పద్దులు,
శత్రు, ముగియవలసిన పంపులయాలతో దుర్భాగ్య
మును మాన్యుటకు యి కను చూడలే జననియున్నది.
బహిష్కారమును చేసిన నలుపులు కత్తుమీననని కొడు.
టిటి, కను సభలలో పట్టుకొని నీవంజ్యరాజి కర్మమున
కన మనకర్మములను కార్యకర్తలను పట్టించుటకర్మములను
ని కొడు, బహుశాని లక్షా ఆరువదిజేనుండి ఆంధ్రులలోను

లక్షాదులదివలమంది కార్యకర్తలు. వీరి పిల్లల కాంక్షనువరకు నున
బారికి గౌరవము కలగజేరదు.

సహజములారా!

నారాయణాఖ్యుగారు వ్రాసిన గీతములలో "ఈమహా
కర్మమున జేయునర్హులవో పాపించినాడవా ఓ యాంధ్రభూత"
అని ప్రశ్నించుచు,

ప్రశ్నార్థము నాకు కొంగ్రాతలైన
భావములు మానవమున కిచ్చగవలయు
య కను గలియుండు (కొత్తకార్యములచేత
జనమును ప్రోత్సహించుటకు వలచవలయు.)

అని పోషించియున్నాడు. మనమంగలమును ప్రాత
దుర్బుత్తును మని కార్యకర్తలసేవనీ ప్రధానముగా కలది
నూతన జీవనకాండలంబులను కనెనయెడల ఆంధ్రప్రదేశ్ము
తనయర్థ సానమును విహించి (కలలకర్మము సాఖ్యమును, గౌ
రవమును, మర్యాదయు కలిగి నుభవించు. (ఆంధ్రముత్య జై
యనెడి కేకలు, కరతాళధ్వనులు.) ఈ ప్రయత్నమునందు నా
కు తోడ్పడిన కాలజేతల సర్వములు, నాడి పత్రికలు,
ప్రాతకల్పి కంఠము గార్తము తక్కిన విమ్రులకును కృతజ్ఞతా
పూర్వకమున కంఠము లిచ్చియున్నామని అనికొప్పును పత్రి
కలు, వెలకన్న గార్తము ముక్తిపత్రికలతో బహుకరించుచి
(కరతాళధ్వనులు, ఆంధ్రముత్య జై అని కొలలవలయు)

నాట్యకళావిభాగము

అతనివారకు ఆంధ్రవాతీ నాక కంఠమున కృతజ్ఞత
యందలి కంఠసభ భాగమును మిక్కిలి గవసంతముగా ప్రదర్శిం
చిరి. బందరునివాడు లలి పిచ్చి రామకృష్ణారావు వాయు

సా పి త ము 1893
సీమ కమలములు
మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి
న్యాయమైన ధర
వీకంసి చబిత్ దాన్ అందు సన్న
రత్నాలు, బంగారు, వెండినగలు వర్తకులు
112, 113 వైనాబాబురోడ్, మద్రాసు.

దుగాదు కలనునివారము విహించి, జనందర్శనమున మాపిన
భావత్రకటనము ప్రత్యేకకర్తలపక్ష పాత్రకునున్నది. తిరిగి
ఆరాత్రే (వదర్శించబడిన పాత్రలైన నాటకమున కామకృ
ష్ణారావుగారు హాస్యలైనపాత్రలను ధరించి అసమానమును
ప్రజలకు ప్రకటించిరి. పాత్రావిశ్లేషము, భావత్రకటనము, రసో
త్పత్తి, సుందర్యుని నెత్తి పళ్ళుల ముఖము కలది. అప్పున భాగ్య
కలగు ప్రసిద్ధా ధ్రువులలో రామకృష్ణారావుగారిని విస్మయి
మాముగా విశ్వవయ్యును. వీరికలానైపుణ్యమునకును, కలకా
సామర్థ్యమునకును మెచ్చి, రసమును శంకున నాట్యకళావిభాగ
దయచే బిజగును. బంగారు నగలు శ్రీ రాజా, రావులూ
రారునాన తెలియును యల్. యల్. డి. గారి వ్యారా
అహుకరి. చట్టతో సంవర్ధనాదిజేసుకల బహుజను (వద
నగను, ఉత్సాహకరమును, ముగిసి చి.
(మాత్రే కళకలిగి)

సీమ కమలములకు (బ్యాజాగరు రకము)
చోగిలాల్ మంగల్జీ కంవెని,
కలి, సాలవీడి, మదరాసు.

(REGD.) **గిలాజీతురసాయనము** (రీజిస్టర్డ్)

జగత్ప్రఖ్యాతమైన. రోగముల నివారకులను అనుభవించుటచే. మనదాని జీవాచనము ప్రాణమునందే. 80
వారములు 24 వైద్యములు, 20 మేదానాగములు, ఫిరంగి, కొలక, ప్రణామలం మొదలు గు విశాసంకటములు, బొల్లి ముప్పు,
దగ్ధమొదలగు చర్మరోగములు, సామాన్యవస్తువులగుటలు, నులుబద్ధము, అజీర్ణము, ప్రసరము, ముతుబద్ధనాతము, ముతు
కూలు, పొండురోగము, అండ్లవృద్ధి, సుండెనోవ్వి, స్నాయురొగములు, బలహీనము, రక్తక్షీణము, మొదలగు కఠినవ్యాధి
లన్ని అత్యుత్తమముగ కుదుర్చు విద్యవదు రాజమున లక్షలకొలది జనులవలన కీర్తిగడించినది. దీనికేను ప్రఖ్యాతినిపివా
రోగ్యమును యుండరి చెప్పవచ్చును. 20 రులముల దప్పి యా 8/- పొట్టే 5 అ

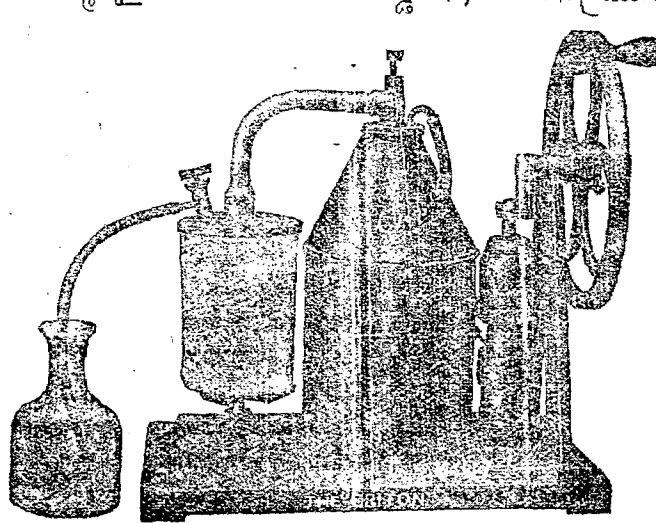
శుక్రసంజీవినివటి

40 వందల సంవత్సరములనుండి అమితముగా వృద్ధి యగు
చు. జనసంఖ్యను మెదక్కుచు ఉంచి బలమును కలుపు
చును కృత్రిమముగా గిచ్చును. ముగివృక్షము, నూతన యవ్వన
మున, శత్రుగమును. శిష్టకర్తని, రక్తవృద్ధిని గలిగించుట
విద్యమగును. 40 మాత్రము గల 1-2 డ్యు. 3, పొట్టు ఖర్చు. ఆ. రి. ఆయుర్వేదరత్న, బి. యన్. తావుబదర్సు,
నెం. 87

గంజాం ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, బరంపురం, (గంజాంజిల్లా)

ది "క్రైబ్స్" చేతితో మంచుగడ్డ తయారుచేయు యంత్రము

వర్తకసంబంధమైన గంభకద్రావకముతో పనిచేసిన ఈ యంత్రమునందు 20 నిమిష
ములలో పూచీగా నిర్మలమైన 2 పౌనుల మంచుగడ్డగాని, లేక వన్క్రీముగాని తయారగును.

నాగరిక ప్రదేశములనుండి ఎంతదూరముగా నున్నను, వలసతోటలు లేక అడవులు,
గ్రామము లేక గుత్తిపాలము మొదలగు స్థలములందు మంచుగడ్డ మీ అందుజాటులో నుండును.
ఎవరైనను తయారుచేయ విలుగలదు. ఈయంత్రముతో పనిచేయుట మిక్కిలి సులభమగుటవలన
చతురయైన శ్రద్ధ అవసరములేదు. మద్రాసునందు యివ్వబడు ఖరారు ధర. 220-0-0
THE MADRAS MACHINERY MART., 1/22 Broadway, Madras.

“డిసెంబరువరకు శాంతిమార్గము నవలంబింపుడు”

“డిసెంబరులోగా డొమినియన్ ప్రతిపత్తి యొసంగబడనిచో దౌర్జన్యముచే స్వాతంత్ర్యము గడించుటకు యువకులకు సెలవొసంగవలెను.”

డాక్టరు కిచ్చాగారి యువన్యాసము

మీరటు, ఏప్రిల్ 29:—జిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీవారి యాజమాన్యమున నిన్న సాయంత్రము గోపీనాథ సింహాగారి యధ్యక్షతన సభ జరిగెను. డాక్టరు నైపుద్దీన్ కిచ్చాగారు పవన్య పించుచు నిట్లునిలి:—

“మీరటు కుట్రకేసును అంతర్జాతీయసమస్యగా నేను చేయ నిచ్చుచున్నాను. విచారణలోనున్న విషయమై నేను చెప్పదలచుకొన లేదు. కాని వైసరామిగారి కొక్కవిషయ మునుగ్రహణ చేయవలెను. ప్రజాసంరక్షకులు చట్టముగాని, ఆర్డినెన్సుగాని స్వాతంత్ర్యవ్యవస్థను నాశనము చేయజాలవు. ఆంగ్ల కమ్యూనిస్టులను నవలంబింపజేటి భారత కమ్యూనిస్టులను బంధించుట యందలి యభిప్రాయము నాకు గోచరమగుట లేదు. దేశములో నన్ని రాజకీయ పక్షముల యాశయమును దౌర్జన్య రాహిత్యమే. డిసెంబరు వరకు దౌర్జన్య మార్గమునే చేపట్టియుండవలెనని నేను యువకులను కోరుచున్నాను. డిసెంబరు మాసాంతములోగా ఆంగ్లేయులు భారతీయుల కోర్కెల నంగీకరింపనిచో యిప్పుడు వచ్చినచో యువకులు దౌర్జన్యపద్ధతి నవలంబించుటకు అనుజ్ఞ యివ్వవచ్చును. కాననసభ లోని బాంబుదండనము, యిట్టివే. ఇతర దురంతములయందలి యభిప్రాయము రాజకీయము గనుక వానిని భారతీయ నాయకులు ఖండించుటకు వీలు లేదని నేను రాజప్రతినిధికి జైల్పుడలచియున్నాను. ఇట్టి దురంతములు ప్రతిదేశమునందును చేయబడినవి. ఈ ఘనలను చేసినవారు జాతీయవీరు లని ప్రసిద్ధిగాంచుచున్నారు. కాని యువకులొక్క విషయమును గమనించాలెను. ప్రస్తుతము భారతీయులు శాంతిమార్గము నవలంబించినారు గనుక అప్పుటచ్చట యిట్టి దౌర్జన్యపద్ధతులు నిష్ఫలముగను. భారతీయులందరు గాంధీగారి నాయకత్వమునజేరి శాంతిమార్గమున స్వాతంత్ర్యము బడయ ప్రయత్నించవలెను. డిసెంబరు మాసాంతములోగా స్వాతంత్ర్యము లభించుకపోయిన సేనలోను పోలీసులోను చేరి దౌర్జన్యపద్ధతినవలంబించి దేశస్వాతంత్ర్యమును గడించుటకు యువకులకు స్వాతంత్ర్య మొసంగవలసినదిగా నేను కోరుచున్నాను. (అ. ప్రెస్.)

ఆంధ్ర దేశమున మహాత్ముని సంచారము

చోడవరములో పౌరులు 1116 రూపాయల నిచ్చుట

శ్రీలు ప్రత్యేకముగ ధనమిచ్చుట

“నేడు (1-5-29) వ తేదీ బుధవారము ఉదయమున 7½ గంటలకు మహాత్ముడు చోడవరము వచ్చెను. వేలకొలది ప్రజలు మహాత్మునకు జయజయారావములతో స్వాగతమొసగిరి. యూనియనుబోర్డువారు తాలూకా ప్రజలను సన్మానపత్రములను పంపిరి. ప్రజలు 1116 రూపాయలను సమర్పించిరి.

నందలకొలది శ్రీలు ప్రత్యేకముగా సభను జరిపి అచట మహాత్మునకు ప్రత్యేకముగా ధనమునొసగిరి.

“మాడుగుల వాస్తవ్యులను శ్రీయుత పాతూరు సూర్య నారాయణగారు మహాత్మున కొకవెండిగెన్నె నిచ్చిరి.” అని వోడవరం కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు శ్రీయుత ఎం. సుబ్బారావుగారు తంతివార్త నంపిరి.

చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డువారు మహాత్మునకు

సన్మానపత్రము నొసంగుటకు తీర్మానించుట

మహాత్ముడు కాళహస్తివచ్చినపుడు చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డువారు సన్మానపత్రము నొసంగవలెనను తీర్మానము తాలూకాబోర్డుసభలో యేకగ్రీవముగా నామోదించబడెను.

కాళహస్తి పౌరులు ఖడ్గదనిధికి 1250 రూపాయలనిచ్చుటకు నిశ్చయించిరి. జ్ఞానాంబికామెలలు ఫాక్టరీ యజమానులను పనివాండ్లునుకలసి మహాత్మునకు 500 రూపాయల నొసంగ గను (1½ ప్రెస్.)

బెంగాలు అస్సాము ఎన్నికలు

ప్రాతమంత్రీ నామినేషను కాగితము నిరాకరింపబడుట

స్వరాజ్యపక్షమువారు పోటీలేకవచ్చుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 30:—అస్సామువార్త యిట్లు చెల్లుచున్నది:—ఎన్నికలసందర్భమున నామినేషను కాగితముల నెంచుట జరిగెను. స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడును యితర స్వరాజ్యపక్షము అభ్యర్థులకొందరి కాగితములకు పోటీయే లేకుండెను. సానిక కాఖ మంత్రీగ మండి యెవరి పైపై తే విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానము వచ్చి యీ సాదాబిడె యెన్నికలకు కారణమయ్యెనో అట్టి నికలాసురాయిగారి నామినేషను కాగితమును రిటర్నింగ్ ఆఫీసరు నిరాకరించెను. అందు బలపరచువారి పేర్లు మున్నగు వివరములు సరిగ లేనవి కారణము చెలిపిరి. రాయిగారు దీనిగూర్చి కేసు జేయవలసింది.

బెంగాలు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు భేదాభిప్రాయములు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 30:—బెంగాలు కాంగ్రెసు సంఘము వారు యిప్పటికి 36 గురు అభ్యర్థుల నామములను నూచించిరి. మహమ్మదీయేతర స్థానములు మొత్తము 57 గలవు.

బెంగాలు ముస్లిముపక్షమువారు, సర్ అబ్దుల్లాగారు నాయకత్వము క్రిందనున్న వారు 39 మహమ్మదీయసానములను పూర్తిగ ఆక్రమింపదలచిరి, అగాఖానుగారి అభ్యర్థితము డిల్లీలో జరిగిన సభను వీరు అనుసరింతురు. ఎ. హెచ్. గజ్జువి, డా॥ అబ్దుల్ మర్సూద్గార్లు ప్రత్యేకముగ నొక ప్రకటన గావించిరి. వీరు పైమను సంఘమువారు.

సుబాసు బోసుగారి ఎన్నికల విన్నవము

సుబాసచంద్ర బోసుగారు, వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు ఎన్నికలసందర్భమున యీ దిగువ విన్నవము ప్రకటించిరి:—

“ప్రస్తుత కాననసభను రద్దు జేయుట ప్రభుత్వమువారి ఓటమిని దెలుపుచున్నది. కాంగ్రెసువారికి విజయ నూతన. ఏలనన. దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు విధించిన కార్యక్రమము ప్రకారము ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానము హితమైనట్లుచే కాంగ్రెసుయొక్క ముఖ్యోద్దేశము. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును పడగొట్టి ప్రభుత్వమువారిని కాననసభలోను బయటనుగూడ రెండిట్లుయే కాంగ్రెసువారు యిప్పుడుగూడ జేయునున్న పని. తమకు తోచిన రాజ్యాంగవిధానమును మనపై వొప్పించుటకువిదేశీయుల కెట్టిఅధికారము లేదనియు, స్వయం నిర్ణయాధికారము భారతీయులకు గలదనియు కాంగ్రెసువారు చాటుచున్నారు. కావున యీనైమను కమిషన్ను భారతీయులు అవమానకరముగ నెంచుచున్నారు.

ప్రభుత్వమువారు యీ దేశములో ప్రారంభించబడిన కార్మిక, స్వాతంత్ర్యవ్యవస్థలను చంపుటకు నిర్దాక్షిణ్యముగ చర్యలను అవలంబించుచున్నందున కాంగ్రెసువారు తన జవాబు జెప్పవలసింది. మరియు! రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘమువారు కార్మికులు, కృషివరులు, మున్నగు సర్వజనముయొక్క సాంఘికార్థికాభివృద్ధికి పాటుపడెదరు. కాంగ్రెసువిజయమే స్వాతంత్ర్య విజయమగును” (1½ ప్రెస్.)

మొత్తము 57 మహమ్మదీయేతరస్థానములలో 39 స్థానములకే బెంగాలు కాంగ్రెసు సంఘమువారు అభ్యర్థులను నిలుపవలసింది. అభ్యర్థుల జాబితా సవరింపబడినదీనిని ప్రకటించబడెను. ఎలక్షనుబోర్డు సభ్యులను సేనుగు ప్రగారికిని సుబాసుబోసు గారికి కిరణ శంకరరామగార్లు కు కొందరు అభ్యర్థుల విషయమున ఏకీభావము కుదుర్చుకుండుటయే యీ ఆలస్యమునకు కారణమని తెలియచున్నది. (అ. ప్రె.)

శ్రీ నాభామహారాజుగారు

ఉదకమండలములో నుండుట కనుమితినిచ్చుట

రాజ్యబహిష్కృతులై యిప్పుడు కొడయకాళులో నివసించుచున్న శ్రీ నాభామహారాజుగారు బ్రిటిషుదౌతనము వారిని కోరగా మహారాజుగారు ఆశోగ్యముకొరకు ఉదకమండలములో నివసించుటకు దౌతనము వారనుమతినిచ్చిరిని నిన్న 30 వ తేదీని ఉదకమండలమునుండి హిందూపత్రికకు తంతివార్త వచ్చినది.

గాంధీమహాత్ముడు

బల్లారిజిల్లాపర్యటనము

రంగనాథ మొదలిగారి ప్రకటన

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 30:—ఎ. రంగనాథ మొదలిగారు ఎం. ఎల్. సి. గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— గాంధీమహాత్ముని కార్యక్రమమునుండి బల్లారిజిల్లాను తొలగించవలెనని శ్రీయుత కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు నా కొక బాబును వ్రాయగా నేను ఆవిషయమై తిరిగి యాలోచించవలెనని వారికి వ్రాసితిని. బల్లారిజిల్లా కాంగ్రెసువిభజనము ననుసరించి కర్నాటకము నకు చెందినదనియు, అందుచేత గాంధీమహాత్ముని ఆంధ్రదేశ పర్యటనమునందు ఆజిల్లాను చేర్చలేదనియు, దానిని ఆంధ్రదేశ పర్యటనమున చేర్చుటకు గాంధీమహాత్ముడు కూడ అంగీకరింపలేదని యు వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు నాకు మరలవ్రాసిరి. ఈకారణ మింతకు పూర్వమే మాకు తెలిసియున్నచో ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు చెందియున్న రాయదుర్గమునకుగాని, ఆలూరునకు గాని మహాత్ముని మేము ఆహ్వానించియుండుము. కాని యిప్పుడట్లుచేయుటకు కాలాగీతమైనది. కడప అనంతపురం జిల్లాలవారు తమ జిల్లాలలో మహాత్ముని పర్యటనము నొకదినమును తప్పించి ఆదినమున బల్లారిజిల్లాకు మహాత్ము డేనుట కవకాశమిచ్చుట కంగీకరించినందున నేను సంతసించుచున్నాను.

కావున, ప్రస్తుతము ఏర్పాటు చేయబడినట్లు గాంధీమహాత్ముడు మేనెల 21 తేదీని ఆదవానిలో నుండును. మరుసటి నాడుదయమున బొంబాయిమెయిలులో బొంబాయి కేసును. గాంధీమహాత్ముని ఆహ్వానించుటకును, ధనము నొసగుటకును తగిన ఏర్పాట్లు చురుకుగ జరుగుచున్నవి.

ఆంధ్ర దేశమున మహాత్ముని

సంచారము

గుమ్మలూరువాస్తవ్యులు శ్రీయుత కే. వేంకట

సుబ్బారావుగారి తంతివార్త

గాంధీమహాత్ముడు మట్లపాలమునుండి పాలకొల్లు వచ్చునపుడు దానిలో ఎలవందిరి కోడ్లూర్లు గుమ్మలూరు గ్రంథాలయమువారు 75 రూపాయలు ఇచ్చిరి. 26-వ తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో 11-వ పేజీలో మొదటికలములో 26-వ తేదీని జరిగిన సంచారము అను కీర్తికక్రింద గ్రంథాలయమువారు 50 రూపాయల సమర్పించినట్లు ప్రకటింపబడెను. ఇది పారపాటు” అని శ్రీయుత కే. వేంకటసుబ్బారావుగారు గుమ్మలూరునుండి తంతివార్తనంపిరి. ఇది ప్రత్యేకవిలేఖరి తంతివార్తలో జరిగిన పారపాటో లేక మా కార్యాలయమున జరిగిన అమృతపారపాటో యిప్పుడు తెలుప నాధారములేదు. ఎంగుయిండియా పత్రికలో యీ మొత్తములు ప్రకటింపబడినపుడు నిజస్థితి తెలియగలదు. (అం. ప. సం.)

కన్యభార్యతో సంభోగించిన

నెల్లూరు యువకునికి 1 సం॥ కఠినశిక్ష

రెండు మాడు దినములక్రిందట నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టుమాన్ జిప్రీటువారు కొప్పలు వెంకట్రావు అను నొక బ్రాహ్మణ యువకునికి ఒక సంవత్సరము కఠిన శిక్షను విధించిరి. ఆ యువకుని అత్తమామలు అతనిపై ఇంజియన్ పీనల్ కోడ్ సె 375 క్రింద ఒక అభియోగమును తెచ్చిరి. శ్రీయుత చిత్తుకుల కృష్ణస్వామి, బి. ఏ. బి. యల్. గారు ప్రాసిక్యూటర్ జరిపిరి. కేసు పూరిగా విచారణ జరుగగా పన్నెండు సంవత్సరముల ఎరుగ్గుకు లోసయి అవయవ వృద్ధిలేని బాలికయొక తనభార్యతో పై వెంకట్రావు బలత్తోర సంభోగము గావించినందున ఆబాలిక అంగములు క్షతములై పోయినవి. డాక్టర్లు సాక్ష్యము చేప్పిరి. అందువలన బాలిక, ఆ జన్మమును భర్తృసాంగత్యమున కన్య యయ్యెనని ఋజువు అగుటచే సదరు వెంకట్రావుగారు కేఫ్ అను శిక్షమును చేసెననియు దోషియనియును తలంచి జిల్లామేజిస్ట్రేటు వారు ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్షను వారికి విధించిరిని తెలియచున్నది.—మా న్యాయస్థాన విలేఖరి (డో. బంధు)

మద్రాసువార్తలు

మద్రాసు శాసనసభ ఎన్నికలు:—రాజోపు మద్రాసు శాసనసభ ఎన్నికలలో బళ్లారిజిల్లా మహమ్మదీ యేతర నియోజకవర్గము తరపున శ్రీయుత ఎ. రంగనాథమొదలియాడు ఎం. ఎల్. సి. గారు అభ్యర్థులుగ నిలచెదరు.

మద్రాసు ద్రావిడసంఘము:—ఈసంఘసభ్యులును మరెందరు పాదులను నేటిరాత్రి 9 గంటలకు బొంబాయికి అప్పలనుంకి జీనీవాకు బోవుచున్న అర్. కె. మన్మథం, ఎం. ఎల్. ఎ. గారికి సెంట్రలు ప్రేమనువద్ద వీడ్కోలు నొసకెదరు.

సేలం, పెట్టూరు దాసు తైల్వేమీద రైలుబండ్ల రాక పోకలు నేటి (1-5-1929) మధ్యాహ్నము 11-10 గంటలనుండి యధాప్రకారముగా జరుగుచుండునని జిల్లా ట్రాన్సిట్టు నూపరిం పెండ్లెంటు పొడనుచునుంకి తంతివారనంపిరి. (అ.ప్రె.)

దొంగచెక్కు:—మద్రాసునందు ఇండియన్ బ్యాంకు 700 లకు ఒక దొంగచెక్కు బసగబడెను. దీని నొకపాట్కి గ్రెడు ఒక శేషర కంట్రాక్టరునకు తాను బాకీయున్న గ్రనము గనిచ్చెనట. అపార్టీని పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. నార్టువీచి పోలీసువారు ఈ కేసువిషయమై దర్యాప్తు చేయుచున్నార.

రాకపోకలు:—గ్వాలియరు మహారాజాగారు సపరి వారముగా 4 వ తేదీన మద్రాసుచ్చి, 5 వ తేదీన మద్రాసు విడిచి ఉదకమండలమున కేగెదరు.

సర్. సి. పి. రామస్వామయ్యగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి మాయవరమున కేగిరి.

రాజా అన్నామలె సంగీతకళాశాల (చిదంబరం)
11-5-1929 తేదీనుండి తెరవబడెను. విద్యార్థులదరఖాస్తులు 7 వ తేదీలోగా కళాశాల ప్రిన్సిపాలు, నటనవిలాస్, 88, పోలీసుకమిషనరుగోడ్డు, నేపేరి, మద్రాసు, అను పైని లాసమునకును, 7 వ తేదీవరవర సంగీతకళాశాల ప్రిన్సిపాలు అన్నామలెనగరు, చిదంబరం, అను పైవిలా స ము న కు ను, అందవలెను.

తిరువల్లిక్వేజిలో ఉత్తరాదిమతమునందు శ్రీ మద్రామాయణమునుగూర్చి లాంతరబహుమ్యల ఉపన్యాసము:—నేడు (1-5-29 బుధవారము) రాత్రి 8½ గంటల తిరువల్లిక్వేజిలో ఉత్తరాదిమతమునందు (18, సింగరాచారిపేడి) ఔంగురూ నాస్తవ్యులు నవారభిసే ఆర్యుగ మొదల్యారగారు శ్రీమద్రామాయణమునుగూర్చి లాంతరబహుమ్యలను జూపించుచు నుపన్యసించెదరు. (లాంటరన్ లెక్చరు).

జాతీయపతాక వందనోత్సవము

యాకూబ్ హాస్సేన్ గారి యువన్యాసము
గత ఆదివారము ఉదయమున జాతీయపతాక వందనోత్సవమును హిందూస్థానీ సేవాదళముగారి కౌశలవారితో మద్రాసునందు శ్రీరాములు పార్కులో జరుపబడెను. సుమారు 60 మంది స్వచ్ఛందసేవకులు హాజరైరి. యాకూబ్ హాస్సేన్ గారు సరియగుకాలమునకు రానందున వి. ఎల్. కాస్త్రీగారు 8 గంటలకు పతాకను స్థాపించి యదియే జాతీయగౌరవమున్ను నియు, సోదరభావమును వికృతమును ప్రోత్సహించుటకు ఎల్లరును పాటుపడవలెననియు నుడిపిరి.

మరికొన్ని నిమిషములకు యాకూబ్ హాస్సేన్ గారుచ్చటి కేసి యీ క్రిందివిధమున నుపన్యసించిరి.

హిందూస్థానీ సేవాదళము జాతీయ సేవార్థమై నెలకొల్పబడెను. సాంఘిక, రాజకీయ వివాదములతో నీడతమునకు సంబంధములేదు. మహమ్మదీయుల సేవకులు యీ దళమునందు సభ్యులుగచేరి హిందుసోదరలకు తోడ్పడవలెనని కోరుచున్నాను. కొలదిమాసములలో యీ దళమునందు అగ్రము 5000 మందియైనను సభ్యులుగచేరి జాతీయసేవను చేయుటకై పూనుకొనవలెను. స్వచ్ఛందసేవకులను ఆత్మశక్తి యుతులుగను, ఎట్టిసమ

గాంధీ మహాత్ముడు

ఆంధ్ర దేశ సంచారము

గాంధీమహాత్ముని ఆంధ్రదేశసంచారమును సమగ్రముగను పుస్తకరూపమునను ప్రచురించుట కేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. మహాత్ముడు సందర్శించిన గ్రామములను, సమర్పించిన సన్మానసక్రములను, పూజానిధులను, మహాత్ముని యువన్యాసములను, ఛాయాపటములను, విశేషాంశములను వెంటనే ఈక్రింది చిరువామాకు సమగ్రముగను పంప వేసుచున్నాము.

పోస్టుబాక్సు 212.

గాంధీమహాత్ముని ఆంధ్రదేశసంచారము, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 రెండుచెట్టిపేడి, మద్రాసు.

బాపూనిగారి

సంగము,
18, చెన్నై రోడ్డు, మద్రాసు.

మీరటు ముద్దాయిలకు సహాయము

బొంబాయి కాంగ్రెసు సంఘము రూ 500.

స్వామిగారికి జ్వరము

జామీను విచారణ 5 తేదీన జరుగును. అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 30:—సి. సి. జోషిగారు మీరటు కేసులోని ముద్దాయి ఎల్. ఎల్. బి. పరీక్ష ముగిసిన పిదప తిరిగి మీరటునకు గొంపోబడిరి. మీరటు, 30:—డా॥ కిర్లాగారు నిన్న పంజాబుమెయిలులో వెడలిపోయిరి. ముద్దాయిల తరపున జామీను దరకాస్తు పెట్టుటకై తిరిగి మే 4 తేదీన వచ్చును. లాంగుఫర్డు జేయ్యుగారు జామీనువెదుట్టుటవారముగోజులు స్వచ్ఛందకోరిరి. మే 5 వ తేదీన బహుళ 5 వ తేదీన జరుగగలదు.

షాకతు ఉస్మానిగారి పార్లమెంటు అభ్యర్థిత్యము
షాకతు ఉస్మానిగారు స్పెయివాల్లో సర్ జాను నైమను గారికి పోటీగా పార్లమెంటు అభ్యర్థి గనుంచెదరను వార్త ముద్దాయిలకెంతయు సంతసము నొలిపెను. బ్రాడ్లీగారు స్వామిగారు బ్రిటిషుక మ్యూనిస్ట్రీ పక్ష మువారిని అభినందించుచు వార్తలంపిరి. ఉస్మానిగారి ఫోటోగ్రాఫులు ఇంగ్లాండునకు విమానపుటపైపంపెదరు. మీరటు డిఫెన్సు ప్రచారకులు స్పెయివాల్ వోటరులకు అభినందనములంపిరి. ఉస్మానిగారిని ఎన్నుకొనినచో ఇంగ్లాండునకు ఇంటియాకు సభ్యుల పెంపొందగలదనిరి.

స్వామిగారికి జ్వరము

స్వామిగారికి తీవ్రముగ జ్వరమువచ్చి యుండెను. ఇప్పుడు నిమ్మలముగనున్నది. జెయిలునూపర్చెంటుగారు శ్రద్ధగ జూచుచున్నారు. ఎండ అత్యధికముగనుండుటచే ముద్దాయిల ఆరోగ్యము చెడుచున్నది.

కోర్టు మార్చనలెనని గోరుట

మోహనలాలు సెర్గానాగారు మీరటు కుట్రకేసును బొంబాయికిగాని కలకత్తాకుగాని మార్చనలెనని గవన్నరుజనరలు గారికి క్రి.ప్రొ.కోడు 527 నెక్సు ప్రకారము కోరితినదిదెప్పిరి. తంజిత మోతీలాలు సెర్హూ డా॥ అన్నారిగార్లు యీ కేసునందు శ్రద్ధపహించుచున్నారని దెప్పిరి. కాని డిఫెన్సు నిధి బాగుగా వసూలుకాలేదని విచారముదెప్పిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు ఖర్చులేగించుటకై జెయిలులో రిమాండు విచారణజరిపింపని సాకుజెప్పుట వట్టి బూటకమునిరి. (క్రీ.పె.)

బొంబాయి కాంగ్రెసుసహాయము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 30:—బొంబాయి రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘసభ నిన్న సాయంకాలము జరిగెను. మే 24 తేదీన జరుగు అ. భా. కాంగ్రెసు సంఘసభ ఖర్చులకుగాను రూ 1000 ఒడంబడుట తీర్మానించిరి. మీరటు ముద్దాయిల సహాయమునకై డిఫెన్సు కేంద్రసంఘమునకు రూ 500 తీర్మానించిరి. మిననుగా రొక్కరే దీనికి ప్రతికూలముగ మాట్లాడిరి. కాంగ్రెసువారు కమ్యూనిజమునకు సహాయము జేయరాదనిరి. ముద్దాయిలు కోర్టువారిచే డిక్షింపబడుచున్న నిర్దోషులుగ భావించబడుచురని న్యాయకాస్త్రముయొక్క ప్రధానసూత్రమునే మీననుగారు యెరుంగగని తల్పాడిగా రనిరి. (క్రీ.పె.)

నైజాం ప్రభుత్వపుటుత్తరువు

మాలవ్యా పండితుని స్రవటన

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 30:—శ్రీయుత పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారి క్రిందిప్రకటన గావించిరి. హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారు నాపైని నిర్బంధప్రవాసపు ట్టురువును గావించలేదు. ఈ విషయమునకు సంబంధించిన వివరము లిట్లున్నవి. నేను హైదరాబాదున కేసుటకుగల ముఖ్యోద్దేశము నైజాంగారిని దర్శించి హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు గ్రనసాహాయ్యమును చేయవలసినదని గోరుటయు, అచ్చటి గ్రనసంతులన హిందువులనుగూడ అట్లే కోరుటయు నైయున్నది. హిందూవిశ్వవిద్యాలయవిషయమై యొక యువన్యాసమును, సనాతనధర్మము ననుసరించియున్న వైవభావమునుగరించి మరియొక యువన్యాసమును హైదరాబాదునందు గావించుటకు నేను తలచియుంటిని. నాయుద్దేశమును నాన్నే హితులకు శ్రీయుత వాసున రావునాయకుగారికి ముందుగా తెలియాలమున నెఱుకపడచి తనన ఏర్పాటులను చేయుటకు నా అసిస్టెంటు నొకరినిగూడ హైదరాబాదునకు పంపియుంటిని. నేను హైదరాబాదున కేగినపుడు నైజాంగారు అచ్చటనుండగని వాసునరావునాయకుగారు నాకు తెలియజేసిరి. అందువలన నాకాశ్చక్రమును నేను సూర్యుని బొంబాయి కేసుటకు నిర్ణయించితిని. నేను హైదరాబాదు ప్రభుత్వ ప్రధానమంత్రిగారికి నైజాంగారిని దర్శించుటకు సాకుగల యుద్దేశమును తెలుపుటకు నొక రంతి సంపగా ఆప్రభుత్వమువారి హోంసెక్రటరీనుండి నాకొక రంతిచేరెను. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ వైసు ఛాన్సలరుగారికి కూడ ఆ విశ్వవిద్యాలయమును నేను చూచెదనని యొకరంతి నంపితిని. హోంసెక్రటరీగారు నానుపంపిన రంతివార్త యందెట్లు గలదు.

“మీరు ఏప్రిల్ 22 తేదీని పంపిన రంతివార్తయు, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ వైసు ఛాన్సలరుగారు పంపిన రంతివార్తయు చూడబడెను. రాజకీయ విషయములందును, శుద్ధ, సంఘాతనవిషయములందును మీరు పొల్టానపండుచో మీరెట్లుకు వచ్చుట కేవిధముగ ఆక్షేపాయలేదు”

తరుపరి నేను హైదరాబాదునకు ప్రస్తుతము రానని హోంసెక్రటరీగారికి రంతివార్త నంపితిని. మే నెలఖరన నేను హైదరాబాదున కేసుటకు ఉద్దేశించితిని. (క్రీ.పె.)

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సెనేటునకు ఉన్నతపాకాలల ప్రధానోపాధ్యాయులవలన నెన్నుకొనబడుటకు నేను అభ్యర్థిని. కల్లూరి సుందరరామయ్య. హెడ్డుమాస్టరు, సామర్ల కోట

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరు పేట, బెజవాడ

గవర్నరు మిక్చర్

గవర్నరు గారికి 3 రోజులలో కుప్పియను

(1) ఈమందు నెగ్గోగములను నివారించి మూత్రము ని సుచునప్పుడు గలగు పోటు, మంట, చురుగును యింజక్షను లతోను పిచ్చికారితోను నిమిత్తం లేకుండ తప్పక కుదుర్చును. సీసా 1-కి రు 8-0-0.

మూర్చార్పిష్టము

(2) ఈమందు యెటులంటి మూర్చలైనను యెన్ని సంవత్సరము నుండియున్న మూర్చలైనను గవర్నరుగారికి, కురుర్చును నెలకు సరిపావుమందు రు 2-0-0.

పాడలకు తైలము

131

(3) ఈ తైలము తైల పాడలనేగాక యితరవిధములైన పాడలనుగూడ పోగొట్టును. ఇంకను తొమర, గజ్జి, కర్పాణి మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మనాథులను పోగొట్టి చర్మమును మామూలుస్థితికి మార్చును. డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0

ఏజంట్లుకాతెను.

బెజవాడ ఆంధ్ర ఆర్ట్ థియేటర్

వారి ప్రదర్శనములు

ఏలూరు శ్రీపాండురంగసినిమాలో

2-5-29

ప్రహ్లాద

సా|| 6-30 గం||

బెజవాడ శ్రీమైలవరంహాల్లో

4-5-29

సుధద్ర

రాత్రి 9-30 గం||

శ్రీయ్యత టి. రాఘవాచారిగారు బి. ఏ.,

బి. ఎల్. బల్లారి, శ్రీమతి సరోజినీదేవి, అన్నపూర్ణాదేవి, వద్దావతిదేవిగార్లు ముఖ్యపాత్రలను ధరింతురు.

రేట్లు:—రు. 4, 3, 2, 1, 8 అణాలు.

జి. లక్ష్మణరావు, బి. ఎ.,

గౌ|| కార్యదర్శి.

దేహమును ఇనుమునలే

పుష్టిగలదిగా చేయుటకు రక్తపుడిని గలిగించుటకు సుప్రసిద్ధమైన

మా ఆతంకనిగ్రహ గుళికలను

ఈపద్యోంపుడు, ఇవి మలబద్ధకమును, మెదడు దుర్బలత్వమును, నరముల దుర్బలత్వము మున్నగువాటిని పోగొట్టును. 82 గుళికలుగల డబ్బా 1 కి రు 1-0-0 పూర్తి వివరములకు మా కామకాస్త్రమును చూడుడు.

ఆతంకనిగ్రహ ఛార్మసి, 26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

NOTICE.

Tenders are invited for the lease of:

(1) Rice Mill at Borigumma.

(2) Rice Mill at Kotpad.

(3) Saw-Mill at Gunupur.

Applications for tender forms should reach the undersigned on or before 5th May 1929.

The undersigned will sell in public auction the right to extract for a period of three years.

Teak, Maddi, Yegisa and bamboos of Malkanagiri and Motu Ranges on 14-5-29 at Rajahmundry.

Uggams and Bamboos of Gunupur and Gudari Ranges on 10-5-29 at Amadala-valasa Fuel in Cheedivalasa and Alamanda coupes on 8-5-29 at Parvatipur.

V. RAMAKRISHNA, M. A., I. C. S.,

Dewan to the Maharajah of Jeypore

బి. ఐ. ఎస్. ఎస్. కంపెనీవారికి మహాత్ముడొసగిన ప్రత్యుత్తరము

భారత బర్మాదేశములకు రాకపోకలుచేయు స్త్రీమరులలో ప్రయాణికుల యిబ్బందులనుగూర్చి

గాంధీమహాత్ముడు కలకత్తానుండి స్త్రీమరులలో మూడవ తరగతిలో రంగూనువెళ్లి మరల రంగూనునుండి కలకత్తాకువచ్చి నపుడు స్త్రీమరులలోని అపరిశుభ్రతను నిరసించుచు వ్రాసెను. “స్త్రీమరులలో ప్రయాణముచేయుచున్న మనుష్యులనదుపాయమునుగూర్చి అపరాధకరమగు నశ్రద్ధ చూపబడెను.” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. ఇది నిజముగాదు. మూడవతరగతి (డెకు) ప్రయాణికులు రెండవ తరగతి సౌకర్యములను బడయుట కర్హులని మహాత్ముడనుకొనెను. చీకటికొట్టు అని మహాత్ముడు పేర్కొనిన స్థలము అదనముగా డెకు పాసెంజరుల కియ్యబడెను. గాలి నచ్చుటకు కిటికీలు తెరచియుంచబడెను. పారిశుధ్యమునుగూర్చి మరుగుదొడ్లు మున్నగువానిని కుభ్రపరుచుటకు చాల మంది పనివాండ్లు కలరు. తమకు యిబ్బందిగా నున్నదని ప్రయాణికులెవరును కెప్టానుకు తెలిపియుండలేదు. వైద్యశాలకు గూడ యేర్పాటులు కలవుగాని గాంధీమహాత్ముడు మున్నగువారు రంగూనునుండి మరల కలకత్తా వచ్చునపుడు అనుమతిని బడయకుండనే ఆస్థలమునందు ప్రవేశించిరి.” అని బి. ఐ. ఎస్. ఎస్. కంపెనీవారు యింగ్లీషుమును పత్రికకు వ్రాసిరి.

దీనినిగూర్చి మహాత్ముడియు వ్రాసెను. కంపెనీవారు పత్రికకు పంపిన ప్రత్యుత్తరము పూర్తిగా నేను చదువలేదు. శ్రీ బ్రహ్మచారి పంపిన తంతివార్త సత్యమే యైనచో యీ ప్రత్యుత్తరమునకు నేను చాల చింతించుచున్నాను. స్త్రీమరులలో జరుగుచున్న అనమానకరమగు దుస్థితిని తొలగించుటకు ప్రయత్నించుటకు బదులు నాలేఖలోని విషయములు నిజమైనవి కావని వ్రాయుటకు యేదెంటు సాహసించెను. డెకు పాసెంజరులదుస్థితిగూర్చి నేను స్వయముగా చూచిన విషయములనే వ్రాసితిని. వానినైనను చాల తగ్గించియే వ్రాసితిని. డెకు పాసెంజరులకు రెండవతరగతి సౌకర్యముల నొసంగవలెననుటకు నేనంతటి మాత్రుడను కాననియే నమ్మెదను. కాని డెకు పాసెంజరులకు నెలూనుపాసెంజరులకు అసహజమగు భేదమును కలిగించుట అక్రమమనియే నేను నమ్మెదను. నెలూనుపాసెంజరుల కొసగబడెడు భోగములన్నిటిని డెకుపాసెంజరులకుగూడ నియ్యవలెనని వారు కోరగాని పారిశుధ్యమునుగూర్చి చూచి యేర్పాటులను చేయుటయును వారు నివసించుటకు విశాలమును కుభ్రమునగు స్థలము నొసగుటయును వారు కోరినను కోరకున్నను కంపెనీవారికి ముఖ్యకర్తవ్యమేయగును. సాధారణముగా యింటి వద్ద పరిశుభ్రముగానుండు వ్యక్తి స్త్రీమరులలో డెకుపాసెంజరుగా ప్రయాణము చేయగోరెనచో యిబ్బంది కలుగకుండ చూచుటకు కంపెనీవారికి ముఖ్యకర్తవ్యమేయగును. లేనిచో వ్యాధిగ్రస్తుడు కానునెవచ్చును. కాకున్న తిండిలేకుండ మాడవలెనెవచ్చును. నాకు స్త్రీమరులలో సరియైన మరుగుదొడ్డి లభింపనందున నేను పన్నుపడి యుండవలసివచ్చినది.

ప్రయాణికుల సౌకర్యము కొరకు అదనముగా కొంత స్థలము నియ్యగోరినవారు చీకటికొట్టు నియ్యదగునా? మనుష్యులు నివసించుట కేర్పరుపబడని స్థలములలో డెకుపాసెంజరులు నివసించుకుండ నేర్పాటు చేయవలెను. ఇరకటమునబడి కష్టపడకుండుటకుగాను యెటు నవకాశము కనబడిన నటునే డెకు పాసెంజరులు సాధారణముగా ప్రవేశించుచుండురు.

మరుగు దొడ్లను బాగుచేయుటకు చాలమంది పనివాండ్లుండిరా లేదా అనునది మనకప్రస్తుతము. వారు వానిని సరిగా కుభ్ర పరుచుచున్నారా లేదా అనునదియే విచారణీయాంశము. “మరుగుదొడ్లు కుభ్రముగా నుండలేదు. సగము తలుపుల రెక్కలు, లోపలనుండి మూసిబిగించుటకు పిలు లేకుండ చెడిపోయినవి. అదొడ్లు స్త్రీమరులలోనున్న ప్రయాణికులకు చాలవు.” అని నేను వ్రాసితిని.

ఇబ్బందులను గూర్చి యెవరును కెప్టానుతో చెప్పియుండలేదను మామూలు సమాధానమును యీ ఏజంట్లుగూడ వివరించునని నేనునుకొనలేదు. సాధారణముగా డెకు పాసెంజరులకు నాందోళనముచేయగల స్థితియే యేర్పడినచో నాబోటివారి కప్పుడెకనెట్టి పనియును యుండనేయుండదు. ఇబ్బందులనుగూర్చి ఆందోళనము చేయకపోవులయే గాక మనుష్యుడు సహించవలెనని దుస్థితిని సహించుచుండుటగూడ భారతవానికి గొప్పలోపముగా నేర్పడెను. సాధారణముగా డెకు పాసెంజరులకు పారిశుధ్యమును గమనించుట తెలియనే తెలియదు

అందువలన కంపెనీవారు స్త్రీమరులలో తెలియవలసిన పారిశుధ్యమునుగూర్చి మరియొక శ్రద్ధబాసలసిన ఆధ్యక్షుల యేర్పడుచున్నది. ఏదెంటువ్రాసిన లేఖలోని కడపటి వాక్యమునిజమే యైనచో నది మానవజాతికరముగూడ నగుచున్నది. నాకర్హుల లేని స్థలములలో ప్రవేశించుట నాకెన్నడును అలవాటులేదు. నాజీవితమునం దిప్పటివరకుగూడ నేనెన్నడును అటూలచేసియుండలేదు. కంపెనీ యుద్యోగులలోసంగిన తావునందే మేము ప్రవేశించితిమిగాన వైద్యశాలకు ద్వైశిం ప బ డి న స్థలము మాకు తెలియకపోవుటచే మే ముట ప్రవేశించితి మనుటకు గూడ పిలులేదు. కావున నే ననుమతిని బడయకుండనొక ప్రదేశమున ప్రవేశించితి ననుట కెట్టి ఆధారమును లేదు. నా కియ్యబడిన స్థలముచుట్టును ప్రయాణికు లుండిరి. అది స్త్రీమరులలో ముఖభాగమున (బో) రెండు లైపుబోట్లకు మధ్య నన్ను ఖాళీస్థలము. అటు మేము మూత్రమే గాక మరకొందరు గూడ నుండిరి. స్త్రీమరులలోని పనివాండ్లు లైపు బయోప్రాక్టిను చేయుటకు ఆస్థలము నుపయోగించుచుండుటను గూడ నేను చూచితిని. అది వైద్యశాల కేర్పరుపబడిన స్థల మని యెటులను ప్రకటింపబడి యుండలేదు. మేముట నుండవలసివచ్చిన మాడు రోజులును విరామము లేకుండ బొగ్గుపాడి మాతలపైని పడుచునే యుండెను. అందువలన అటు నుంచబడిన వస్తువు లన్నియును పాడగుచునే యుండెను. అట్టి స్థలమే నిజముగా వైద్యశాల కుద్దేశించబడినచో నది కంపెనీవారికిని వైద్యునకు నూగుడ కీర్తి కర ము గాదు. అట్టిస్థలము ఆరోగ్యముగలవారికే హానికర మనినపుడు ఇకరోగుల సంగతి వేరుగా చెప్పనేల? ఆస్థలముమీదుగా ప్రయాణికులు నావికులుగూడ తరచుగా తిరుగుచునేయుండురు. కాని దాని కెట్టిమరుగునలేదు. ఇతర స్త్రీమరులలో డెకుపాసెంజరుల కేర్పరుపబడిన వైద్యశాలలను నేనుచూచితిని. ఒకమంచిగది (కాబిన)లోనే వైద్యశాల నేర్పాటుచేసిరి. రోగుల కొరకవట ప్రత్యేకమగు నొకమరుగు పెరడుగూడ నుండెను. ఆరోండా స్త్రీమరులలో నెవరునుగూడ నిట్టియేర్పాటులు మాకు కనబడలేదు. నిజముగా మేము ప్రవేశించగూడనిస్థలమునందే పారబాటున ప్రవేశించియున్నచో స్త్రీమరులలోని కెప్టాను మున్నగునుద్యోగులు మాకాసంగతినపు డేల తెలుపలేదు? ఇట్టి అపవిత్రము మోపి నందుటకు కంపెనీవారు తమపాపము తెలుపుచు దానిని రద్దుపరుచుకొనవలెను. లేదా దానిని ధ్రువపరుపవలెను. కంపెనీవారసవసరముగా దంభోక్తులను పలుకుటకంటె లోపములను సవరించుటయే చాల లాభకరము.”

(మో. క. గాంధీ ఎంగ్లయిండియా 25-4-29)

శుక్లబంధు

ఎంత దుర్బలమైన పీఠ్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్కగంటలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లబంధుమును కట్టుటలో కేరు పొందినది. స్త్రీపురుషులకు నిరతికయ్యమేము కలిగించుటకు దీనిని మించిన ఔషధము లేదు. 25 మా. 2-8-0

త్రిపురసుందరి వైద్యశాల,

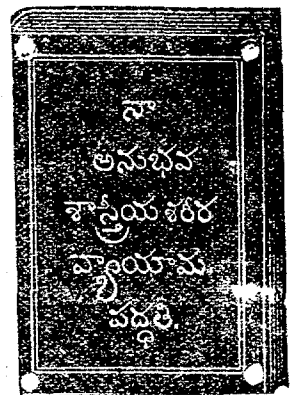
మహేంద్రవాడ - రామచంద్రపురంపాస్ట, గోదావరిజిల్లా

ఈ చిత్రము.

ఈ చిత్రము.

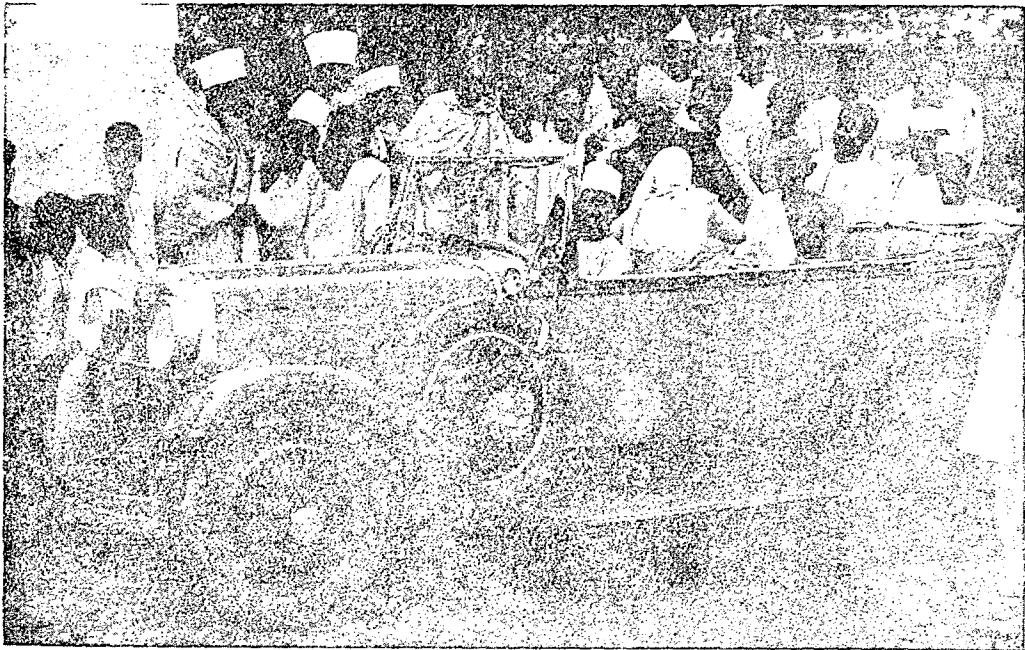
అందఱకు నుచితముగా బంపబడును

ఈ గ్రంథమునందు కఠిరవ్యాధుల విషయములు పూర్తిగావర్ణింపబడినవి, ఇందునాయొక్కయు, నాశిష్యులయొక్కయు, పెక్కుపద్ధతులను సూచించుచున్నావటములుగూడ కలవు. దీనిని సమగ్రముగ పఠించితినని నావ్యాధులను పరిమితు బాగుగా బోధింపబడి

గలదు. ప్రతిభారతీయునకును దీని జదివిన మాత్రమున నూతనోత్సాహమును కఠిరవ్యాధులనుపక్తియు కలిగి తీరును. తపాలాఖర్చుకు మాత్రము రు. 0-2-0 రెండణాలు పంపితిరని యీ గ్రంథము వెంటనే పంపబడును. దీని, మిశ్రితయంత్రయందు నిస్సంశయముగ మార్పు గలిగితిరును. ఈసమయము పోగొట్టుకొనకుడి. ఈవిషయము మీచిత్తమునందుండగనే లేఖను వ్రాయుడు. దీనిని జదివి ఆయురారోగ్యబలముల ననుభవించుటగాక

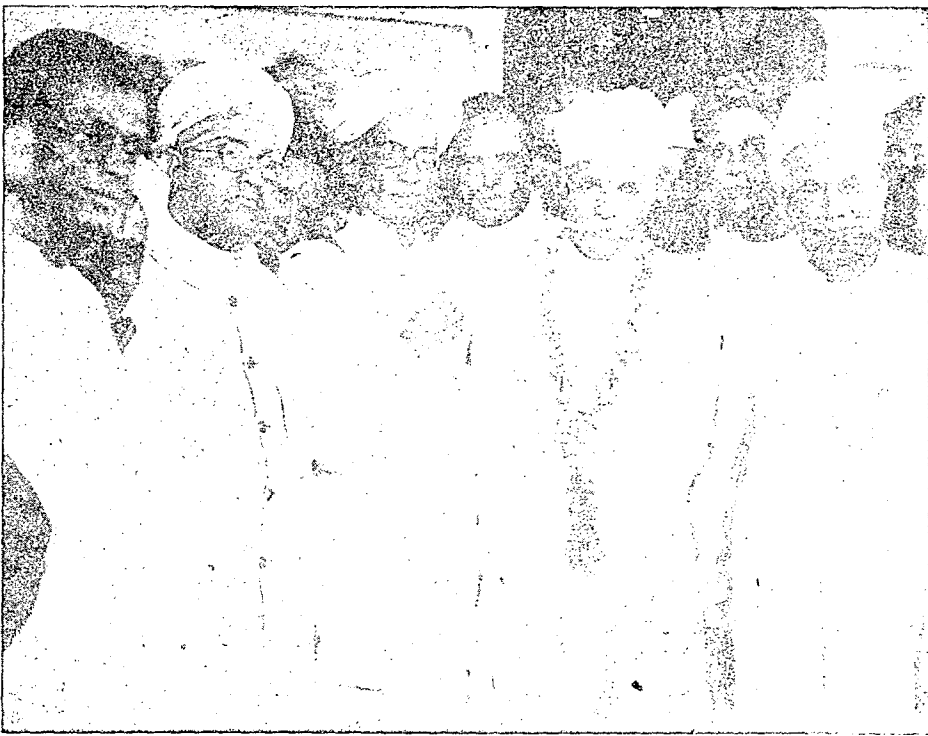
ప్రాఫెసర్ యం. వి. కృష్ణారావు, అఖిల భారతీయ కఠిర వ్యాధులమహర్షదర్శి, పోస్టు బస్వకగుడి, బెంగళూరు సిటి.

మహాత్ముడు కొవ్వారు వీడుట (28-వ తేది)

(కె. చిన్నయ-రాజమండ్రి)

పండిత మాలవ్యగారు రాక

మంగళవారమునాడు పండిత మాలవ్యగారు మదరాసు వచ్చినపుడు ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు మున్నగువారు పెంట్లలు వేయవద్ద స్వాగత మొనంగిరి. (ప్రె. ఫో. బీ.)

మదరాసు స్త్రీలసభ

సోమవారము సాయంత్రము కెల్లెట్టు హైస్కూలునందు స్త్రీలబహిరంగసభయందు పాల్గొనిన నారీ మణులు. సంఘసంస్కారచట్టము, బాహరచట్టకీసభజరిగెను. (ప్రె. ఫో. బీ.)

ప్రభుత్వమునారు ఆక్రమములు, న్యాయవిరుద్ధములను సంఘములను దెలుపుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము వకితినని వింటు ర్తనుప్రభు వనెను. ఆట్టిసంఘములో ప్రతిహాల ఇంపీరియలిస్టు సంఘ మొకటి.

లుసియానా గవర్నరుపై ఆరోపింపబడిన శేరమును మే 14 తేదీని విచారించెదరు.

మే దినోత్సవమునాడు దొమ్మిని ఆల్లరలను గలుగ జేయుటకు మాస్కోనాడు ప్రయత్నించుచున్నారని పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

ఆంగ్లో అమెరికను నౌకాదళ వైద్యములను తగ్గించుటలో ఇద్దరికిని ఒడింబికి కుదురు వనుచున్నారు.

డా॥ హెచ్. పరమేశ్వరనుగారు

మదరాసు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలోని ప్రధానము. మే 9 తేదీని జరుగనున్న సంపూర్ణ మార్గదర్శకముగూర్చి యాచార్యులు దీయ మలయాద్యవములకు జరిగి. (ప్రె. ఫో. బీ.)

రా॥ సా॥ టి. ఎస్. కచాపకేశ మొదల్యారు

మదరాసు కార్యరేషను సభ్యుడుగ వకితిన ఇండియా వాణిజ్యసంఘమువారిచే నెన్నుకొనబడిరి. (ప్రె. ఫో. బీ.)

ఆషాసేనుకన్య

డిప్టీ విశ్వవిద్యాలయమునందు తీర్థరాలయిన ప్రథమ గ్రాడ్యుయేటు. విశ్వవిద్యాలయము రిజిస్ట్రారు ఎ. కె. నేనుగారి కుమార్తె. ఈమె యీవత్సరము ప్రత్యేక ఘనతతో ను తీర్థరాలయ్యెను. (ప్రె. ఫో. బీ.)

మాళవ్యాసం దేశము

ప్రస్తుత రాజకీయస్థితి గూర్చి పండిత మదనమోహన మాళవ్యాగారు నిన్నటిదినము సముద్ర తీరమున గావించిన మహావన్యాసము, ప్రజలకర్తవ్యమును చక్కగ తెలుపరచుచున్నది. రాజకీయవ్యవహారములలోను, దేశహితైక కార్యములలోను జాతి మతభేదములను ముందుకు తీసికొని రావల దని చెప్పి, మాళవ్యాగారు, జాతీయసం దేశమును బోధించిరి. హిందూమహమ్మదీయ భేదములను గాని, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరభేదములను గాని, దేశవ్యవహారముల కట్టబెట్టునంతవరకు, స్వాతంత్ర్యస్థితి గలుగదని మాళవ్యాగారు చెప్పిన విషయమునందు ప్రబలసత్యమి మిడియున్నది. హిందూసంఘనాయకు లగు మాళవ్యాగారిటుల ఎచ్చరించి యుండుటచే, వీరిసం దేశమున కెక్కువ విలువ ఏర్పడుచున్నది. వీరివలె, ఇతర నాయకులును జాతీయసం దేశమును వ్యాపింపజేయుచో, అసతికాలములో అంతర్వైషమ్యములు నడుమాయమగును. దేశమే ప్రధాన మను ఉపదేశము ఎల్లరహస్యదయములను ప్రేరేపింపఱియున్నది. హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమొనగకుండ జేయుటకు ప్రతికూలప్రయత్నము లెన్నియో జరుగుచున్నపుడు, భారతీయులు జాతిమతభేదములను దేశాభివృద్ధి కడ్డుపెట్టకుండ, స్వేచ్ఛబడయుట శ్రేయస్కరము గాదా? తాత్కాలికస్వలాభాపేక్షతో, జాతీయోద్యమమును విఘ్నపరచుట కష్టము, ఏవ్యామగుకార్యము చేరుండదు.

అంతఃసఖ్య మెపుడు చేకూరునో, అప్పుడే స్వరాజ్యము ప్రత్యక్షము గాగలదు. ఇంగ్లండు భారతీయశాసనములను నిరోధింప సాహసించదు. అందుచే, నాయకు లెల్లరును జాతీయసం దేశమును దేశమున మార్చుమోగించవలసిన సమయ మాసన్నమయినది. ఉపేక్ష వహించుట కిది తరుణముగాదు. ఏ దేశమున కయినను. అంతఃకలహముల వలన నష్టమే గలుగును. స్వాతంత్ర్యమును వాంఛించు పరాధీనమగు హిందూదేశమున, మరింతనష్టము గలదనుట నిశ్చయము. సాంఘిక విభేదములను గోరంతలు కొండంతల జేయుట కిది సమయము గాదు. దేశభక్తియంధు, అన్ని భేదములును లీనము గావలయును. దేశభక్తియే, ప్రధానమతముగ పరిణమింపవలయును. రాజకీయ పక్షముల మధ్యగూడ గల భేదములను వెనుకకుబెట్టి, జాతీయవాదు లెల్లరును కలిసి సనిచేయవలయు ననియు, రాబోవు ఎన్నికలలో నొక సంయుక్తసంఘము నేర్పరచి, దాని ద్వారా ఎన్నికలను నిర్వహించి, దేశారాధన తత్పరులనే శాసనసభలకు బంపుటమేలనియు, మాళవ్యాగారు కోరిరి. ఇట్టిసూచన యొకటి పండిత మోతీ

లాల్ నెహ్రూగారియొద్దనుండి గూడ వెలువడినటుల వార్తలు వెలిపెను. మాళవ్యాగారికోర్కె ఆచారణలో సాధ్య మగునో లేదో తెలియదుగాని, రాజకీయ పక్షములమధ్యగూడ భేదములు తొలగి, ఎల్లరును గలసి స్వేచ్ఛానిరోధమును తొలగించుటకై పాటుబడుట లాభకర మనుటకు సందియము లేదు.

ఇంతకు పూర్వము కాంగ్రెసుసభయే, సర్వ పక్షసమావేశము గూడుటకు పాటుపడె. అన్ని పక్షములమధ్యను గల సామాన్యతయములను బైకి చెచ్చుట కే సమావేశము ప్రయత్నము సలిపెను. తదర్థమై నెహ్రూకమిటీ ఏర్పడి, స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేసెను. దీనిని గత కలకత్తా కాంగ్రెసు మహాసభ యామోదించెను. దేశములో నెహ్రూ విధానపు ఏర్పాటుల పట్ల సామాన్యంగా కారము ప్రబలియున్నదని చెప్పవచ్చును. హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయవిప్లవము విషయమున, మహమ్మదీయులు కొంత యభిప్రాయభేదమును కనుపఱచినను, వారిలో గూడ పలువురు నెహ్రూ రిపోర్టు నామోదించుచున్నారని, ఢిల్లీలో జరిగిన గత ముస్లిము లీగు సమావేశము తెలుపఁచెను. ఇంకను తగినకృషి జరుగుచో నెహ్రూ రిపోర్టు సర్వ పక్షామోదము బడయునని నమ్ముట కవకాశములు గలవు. కాని, సంయుక్తసంఘము మేర్పడి ఎన్నికల జరుపవలెననిన, వివిధ పక్షములవారును ఏకాశయబద్ధులగుటయ గాక, వీరల కార్యక్రమముగూడ ఏకీభవింపవలయును. స్వరాజ్యవిధానమును సంపాదించుట కవలంబించదగిన మార్గముల గూర్చి గూడ ఏకీభావము గుదురవలయును. లేనియెడల, తరుచు భేదాభిప్రాయములు ప్రబలి, మాళవ్యాగారు సూచించిన ప్రజాపక్షము పరిహాసాస్పద మగును. వీరలసంఘీభావమున కంత రాయము గలుగును. సందిగ్ధసమయములందు యిట్టి పక్షము తన ధర్మమును ప్రశంసాపాత్రముగ నెరవేర్చజాలనిచో, లాభము కన్న నష్ట మధికమేర్పడును.

అందుచే, సంయుక్త సంఘము నేర్పరచుట కన్నను, కాంగ్రెసు పక్షమునందే ఎల్లరును చేరునటుల, మాళవ్యా ప్రభృతులు ప్రోద్బలపరచుచో, దేశమునకు మహావకారము గావించినవారగుదురు. ఇందునిమిత్తమై తాము పాటుబడెద మని గూడ మాళవ్యాగారు వాగ్దానము చేసిరి. ప్రస్తుతస్థితిలో శాసనసభలలో రెండేపక్షము లుండుటకు వీలుగలదు. ఒకటి అధికారపక్షము. రెండవది ప్రజాపక్షము. దూర మాలోచించిన మూడవపక్ష ముండుటకు తానే లేదని, స్పష్ట మగుచున్నది. భారతశాసన సభలో రెండేపక్షము లుండియున్నచో, ప్రజేచ్ఛను ఇప్పటికన్న నెక్కుడు బాగుగ నభివరచుటకు వీలయ్యెడిది. ప్రజలను స్వాతంత్ర్యవీధిని నడుపుటకు, కాంగ్రెసు సంస్థకన్నను, బలమయిన సంస్థ వేరొకటి గానరాదు. ఇంతకన్నను, ప్రామాణ్య మగు సంస్థ మరియొకటి గనుపింపదు. విద్యాధికులును, జనసామాన్యమును గూడ ఈ సంస్థ వైననే తమ దృష్టిని నిగుడించి, దానిద్వారానే దేశముక్తిని బడయజూచుచున్నారు. విదేశములలోను కాంగ్రెసు సంస్థయే ఉత్కృష్ట ప్రజాసంస్థ యని భావింపబడుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో కాంగ్రెసు సంస్థ

యం చెల్లరును సభ్యులై, కాంగ్రెసుపక్షము నొక్కదానినే నిలిపియుంచునెడల, దేశమున కెక్కుడు మేలు గలుగును. కాంగ్రెసునందు జేరుట కిపు డెట్టియభ్యంతరము గానరాదు. కాంగ్రెసు పక్షము రాబోవు ఎన్నికలలో నింకను బలపడి, స్వాతంత్ర్యోత్సాహ భరితులగు ప్రముఖులతో శాసనసభలను నింపునని నమ్మెదము.

ఉద్యోగ స్వీకారము విషయమై మాళవ్యాగారు చేసిన ఎచ్చరిక, సమయానుకూలమై, స్వేచ్ఛాప్రియులెల్లర యామోదము బడయగలదు. ఇటీవల కొంతకాలమునుండియు కాంగ్రెసుపక్షమువారిలోనే ఉద్యోగస్వీకారముపట్ల మక్కువ ఏర్పడె నని వినవచ్చెను. కొందరు దాక్షిణాత్య ప్రముఖులు కాంగ్రెసుపక్ష విధానమునందు ఉద్యోగ స్వీకారము నొకయంశముగ జేర్చవలెనని గోరుచున్నారు. ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు, ఉద్యోగస్వీకారము సుతరాం గూడదని, యిటీవల తీర్మానించి యుండిరి. తమిళ దేశమునందును కాంగ్రెసుసంఘము లలో బహుజనాభిప్రాయ మిటులనే యుండు నని నమ్మెదము. ఇట్టి సందిగ్ధసమయమున ఉద్యోగముల వంకకు ప్రజలు బుద్ధిని మరల్చవల దని, మాళవ్యాగారు నిన్నటిదినము ప్రబోధించిరి. ఈవిషయమున రాష్ట్రములకు స్వేచ్ఛ నొసగుటకన్నను అనర్థము చేరుండదు. ప్రధానసూత్రములవిషయమున, వివిధరాష్ట్రములలో భేదాచరణ ముండుచో, కాంగ్రెసుపక్ష పటుత్వ మంతరించును. కాంగ్రెసుపక్షపు స్వేచ్ఛాప్రియత్వమున కంత రాయము గలుగును. కాంగ్రెసుపక్ష మననేల, రాజకీయపక్షము లన్నియు స్వరాజ్యము లభించువరకు ఉద్యోగముల నాశింపకుండుట యత్యవసరము.

మాళవ్యాగారును, కొన్ని సంవత్సరములక్రిందట, ఉద్యోగ స్వీకారమువలన హాని లేదని తలచియుండిరి. కాని, యిటీవలి యనుభవముమూలమున మంత్రిపదవులను నిర్వహించుటవలన ప్రబలనష్టము గలదని, వారికి గోచరించెను. ఆత్మగౌరవము గలవా రిపదవుల నాక్రమింపజాలరని తెల్లమయ్యెను. మితవాదులగు చింతామణి, పండిత జగత్ నారాయణగారు, తమమంత్రిపదవులకు రాజీనామా నీయవలసివచ్చెను. ఇటీవల సంయుక్తరాష్ట్ర మంత్రు లిరువురు, సైమనుకమిషను సందర్భమున తమ ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనుటకై రాజీనామా నిచ్చిరి. మద్రాసురాజధానిలో, డి. బి. ఆరోగ్యస్వామి మొదలిగారును, రంగ నాథ మొదలిగారును, మంత్రిపదవులకు రాజీనామానీయవలసి వచ్చినసందర్భములు తెలిసియేయున్నవి. మంత్రిపదవులలో నెంతటి మేధావులు ప్రవేశించినను, ఎంతటి దేశాభిమాననిరతులు ప్రవేశించినను, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము నిలిచియుండునంతవరకు, ప్రజల కెట్టి మేలునలుపజాలరని, రుజువయినది. ఈసంగతిని, మితవాదనాయకులుగూడ అంగీకరింపవలసివచ్చెను. ప్రజలకు మేలు నలుప జాలక బోగ, రిజర్వుడు శాఖ వారి నిరంకు శాధికారమునకును, నిర్బంధప్రయోగమునకును, స్వేచ్ఛానిరోధపద్ధతి కిని, మంత్రులు తోడ్పడవలసివచ్చును. దేశభక్తులు నిర్బంధింపబడుచుండ, మంత్రులు నిస్సహాయులై చూచుచుండవలసివచ్చును.

ప్రభుత్వాభిప్రాయమున కనుకూలంపనిచో, శాసనసభల తీర్మానములను మంత్రి లనుసరింప

వీలులేదని, పైమను కమిషను బహిష్కార సందర్భమున బయల్పడెను శాసనసభా అధ్యక్షము ననుసరించిన మంత్రులు స్వాతంత్ర్యము లయిరి దానిని ధిక్కరించిన మంత్రులు తమస్థానములను నిలుపుకొన గలిగిరి. ఇట్టి సందర్భములలో, మంత్రులు శాసనసభకు భాగ్యత పొందుచున్నారను సూక్తి సత్యదూరము గాదా? కోశాధికారము మంత్రులకు లభింపనంత వరకు, వారు ప్రజేచ్ఛను సఫలపరుపజాల రనుట, నిశ్చయము. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు దెలిపినట్లు, కొయ్యగుట్టముపై నెట్టి ప్రజ్ఞావంతు లయినను స్వారీజేయగలుగుదురా? కాంగ్రెసు సభ సంస్కరణములకు తోడ్పడవలదని గోరినపిమ్మట, మిగిలిన పక్షములు గూడ కాంగ్రెసు సంబోధన న్యాయమయినదని గుర్తింపజొచ్చెను. సంస్కరణములు నిస్సారములనియు, ద్వంద్వ ప్రభుత్వము ఆచరణ సాధ్యము గాదనియు, సంపూర్ణాభివృద్ధితాయిత పరిపాలనమునకు కొరవడు సంస్కరణములను వేని నంగీకరింపగూడదనియు, దెలుపజొచ్చెను. దేశము నందంతటను ఇంతటి గాఢప్రబోధము సలిపి, ప్రజలకు సంస్కరణముల నిస్సారతను నిరూపించిన పిమ్మట, కాంగ్రెసుపక్షమువారే నిరర్థకములని రుజువయిన మంత్రీపదవులను చేపట్ట దలచుచో, తమకున్న మర్యాదను బోగొట్టుకొనుటయగాక, కాంగ్రెసు సంస్థకుగూడ తీరని భంగపాటు గలిగించెదరు.

కాంగ్రెసు సంస్థ కీర్తిరస అవమానము గలిగిన పదవియే దూరదృష్టిపరు లగు మాళవ్యాగారు వేడుకొనిరి. సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము నాదర్శముగ నైకొనిన కాంగ్రెసు మహాసభ, స్వశక్తిని స్వరాజ్య సాధనముగ నైకొనిన కాంగ్రెసు మహాసభ, అహింసను సాధనముగ నైకొని, ఎట్టి కష్టములనయినను భరింప సంసిద్ధము గావలయు నని ప్రజలకు బోధించెడి కాంగ్రెసు మహాసభ, నిరుపయోగమగు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము క్రింద మంత్రీ పదవులను స్వీకరించుట కన్నను, హాస్యాస్పదమగు విషయము వేరుండదు. ఇట్టి తలంపు గలుగుట యయినను విచిత్రముగ నున్నది. మాళవ్యాగారి సహేతుకమగు విన్నపము గాంచియైనను, తమిళ కాంగ్రెసు ప్రముఖు లిట్టి తలంపును విడనాడుట వివేకము. దౌర్జన్యము నెంతమాత్రము చేపట్టక, అహింసామార్గమును నిష్కర్షగ ననుష్ఠించుచు, విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును కొనసాగింపవలయునని, మాలవ్యాగారు చేసిన హితోపదేశము అమూల్యమయినది. విదేశవస్త్ర బహిష్కారముకన్నను, స్వరాజ్యసిద్ధికి ప్రబల సాధనము వేరు లేదని, మాళవ్యాగారు గంభీరముగ చాటి, విదేశవస్త్రముల నీకముట్టమని సభికులనుండి వాగ్దానము నైకొనిరి. ఏబదిసంవత్సరములనుండియు, మాళవ్యాగారు దేశీయధౌతవస్త్రములను ధరించుచు, స్వదేశవస్త్రమును దీక్షతో నాచరించుచున్నారు. భారతీయు లీస్వల్పకార్యమును నిర్వహించుచో, స్వరాజ్యము ఆయాచితముగ లభించుననుటకు సందియములేదు. ప్రజల కక్కరలేని పైమనుకమిషనును నియమించినందులకును, తీవ్రనిర్బంధములను ప్రయోగించుచున్నందులకును, ప్రజలు చెప్పదగినజవాబిదియే. ఇదిగాక మద్యపానమును త్యజింపవలయుననియు, దేహపరిశ్రమను చేపట్టవలయుననియు, అస్పృశ్యతను పాటింపవలదనియు, భారతీయుల స్వశక్తిపాబల్యము

పైమనే స్వాతంత్ర్యసిద్ధి ఆధారపడియుండు ననియు, మాళవ్యాగారు గావించిన యద్వోధము ప్రజలహృదయములలో నాటకొనుచో, దేశవిమక్తివిషయమై సందేహింప నవసరముండదు మాళవ్యాగారిచేయమున, దేశమందంతటను పర్యటనము సలిపి, స్వాతంత్ర్యసందేశమును వెదజల్లుచో, వీరు ప్రజలను కార్యోత్సాహముల గావించగల్గుదురు. గాంధీమహాత్ముడు, పండిత మదనమోహనమాళవ్యాగారును, దేశమునకు నాయకములై వెలయుచున్నారు. ప్రజాకర్షణశక్తి వీరికున్నట్లుల మరియొకరికి లేకున్నది. ప్రస్తుతసమయమున వీరిరువుర స్వార్థరహిత నేపథ్యన, స్వరాజ్యశుభాగమనము సంవత్సరాంతమున లభించుగాక!

పైమను తంత్రము

పైమనుగారు ఇంగ్లండులో కాలిడిననాటినుండియు, అక్కడగూడ ప్రతికూలాంధోళనము ప్రబలమగుచున్నది. వీరు లండనుకు జేరగనే బహిష్కార ప్రదర్శనములు జరిగెను. వీని నెంత నిరోధించినను, లాభము లేకబోయెను. నిన్నటిదినము పార్లమెంటు సభలో పైమను కమిషనును నిరసించుచు కరవ్రతములు వినరివేయబడెను. వీనిమూలమున కామన్సు సభను వెంటనే చాలింపవలసినట్లు చెప్పెను. లండను టైముస్ పత్రిక గూడ, పైమను కమిషను విచారణ విఫలమయ్యె నని భావించుచున్నది. బహిష్కారవాదుల సాక్ష్యము లభింపకబోవుట గొప్ప లోపమనియు, దేశములో వీరి పలుకుబడిని తృణీకరింప వీలులేదనియు, చాటుచున్నది. భారతీయులు మాసిన ప్రాతికూల్యమునకు ఇంగ్లండు గూడ భాగ్యత వహింపక తీరదని, యీపత్రిక మందలించుచున్నది. ఇకముందు భారతీయుల కనుకూలించు కార్యక్రమము నేర్పరుపవలయునని కోరుట నిష్ఫలము. బ్రిటీషు ప్రజలు సలుపదగిన కనీస ధర్మము, పైమను కమిషను కింతటితో స్వస్తి జెప్పి భారతీయుల కోర్కెలను సఫలపరుచుటయే. ఇంకను నీ కమిషనుతో, బ్రిటీషు ప్రముఖులు డాగురుమూత లాడుటవలన పరిస్థితులు చక్క బడజాలవు. హైందవ ప్రశ్నను పక్ష ప్రశ్న గావించవలదని పైమను గారు చేసిన ఎచ్చరిక మాత్రము ఫలించుచున్నది. కన్న ర్యేటీవుపక్షమువారును, లిబరలుపక్షమువారును హిందూదేశప్రశ్నను ఎన్నికలలో, బయల్పరుపరని తెలిసిన విషయమే. లేబరుపక్షమువారుగూడ వీరి మార్గమునే అవలంబించెదరని, నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. లేబరుపక్షమువారు ప్రకటించిన ఎన్నికల విజ్ఞప్తిలో, హిందూదేశముగూర్చి ఒక్కముక్కనయినను దెలుపలేదట. పైమనుగారు ఎన్నికలు ముగియువరకు, మనశ్శాంతి గలిగియుండవచ్చును. హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనమును నిరాకరించుటలో, అన్ని పక్షములవారును వీరికి తోడ్పడగలరు. హిందూదేశమునం దన్ని పక్షములవారును స్వాతంత్ర్య సంపాదనవిమర్శమై బ్రిటీషు పక్షములు చూపుచున్న ఏకీభావమునే జూపి, పైమనుగారి తంత్రములను నిష్ఫలము గావించుట యవసరము.

కెనియా భారతీయులు

గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు నేటిదినము బొంబాయినుండి కెనియాకు బయలుదేరిరి. శాస్త్రిగారి

నామధ్యము నుగడించుచు, వారి దేశసేవాసక్తిని శ్లాఘించుచు, రాజప్రతినిధిగాని శాస్త్రిగారికి సత్కానుండి తెలిసి నంపిరి శాస్త్రిగారికి మాత్రము, హైందవ సమన్వయ పరిష్కారముపట్ల ఆశ గలుగకున్నది కాలనీల మంత్రీ యగు కలనల్ ఎమెరిగారి నుడువులు, వీరి ఆవిశ్వాసమును మరింత పెంపొందింపగలవు. ఎల్లర యంగీకారముపై గాని, ఎన్నికనియమములను మార్చ వీలు లేదని, కలనల్ ఎమెరిగారు దెలిపిరి. కాని, తెల్లవారలు తమ ప్రత్యేకపు హక్కులను కోల్పోవుటకు సమ్మతించబోరు. అందుచే, మార్పు ఎన్నటికిని సాధ్యపడజాలదు. కెనియాభారతీయులు సామాన్య నియోజకవర్గములను గోరు చున్నారు. హిట్లరు యంగు కమిషనువారును సామాన్య నియోజకవర్గములను ఆదర్శముగ నూచించిరి. కాని, కమిషనువారు ఎన్నికహక్కు-విషయమై ఎట్టి మార్పు గోరలేదని ఎమెరిగారు సాహసించి తెలుపుచున్నారు. బ్రిటీషుమంత్రీ యిటుల బలుకుట శోచనీయము. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి సంప్రతింపువలన, అనుకూల మగు మార్పుగలుగునని తలంప నవకాశము గనుపింపదు.

పర్యవసానము

ఇండియా ప్రభుత్వము డిల్లీనుండి వేసంగిలో సిమ్లాకు పోవుట, లండను టైముస్ పత్రికకుగూడ పరిహాసాస్పదముగ దొంగుచున్నది. ఇంగ్లండులోని ఇండియా ఆఫీసును తీసికొనిపోయి, పశ్చిమతీరమున బెట్టుట సత్వలాటగనుండదాయని, యీపత్రిక యడుగుచున్నది. ఇంగ్లండులో నిట్టి ఏర్పాటు సాధ్యపడదని టైముస్ పత్రిక మందలించు చున్నది. ఇంగ్లండు వేరు, ఇండియా వేరని యీ పత్రిక గ్రహించుచో, ఇట్టి ఆశ్చర్యమును జూపియుండదు. ఇంగ్లండులో ఆరోగ్యము నిమిత్తము, మంత్రుల స్వదేశస్వధు వెలుపలకు బోయెదరు. హిందూదేశమునందు ప్రభుత్వ మంతయు తరలిపోవుచున్నది. హిందూదేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్నచో, ప్రజలద్రవ్యమిటుల వ్యర్థపరుపబడజాలదు.

కుట్రకేసు

దక్షిణఇండియాపై కేసుకుట్రకేసులో, ముకుంద్ లాలునర్కారు, సింగార్వేలుచెట్టిగార్లతో కూడిన పదునైదుమందికి చెరి పదిసంవత్సరములశిక్షను విధించుట, దారుణముగ నున్నది. ముద్దయిలు తాము అహింసాపలంబులమని చెప్పిరి. అపరాధసాక్ష్యము దప్పదోసమునుమోపుటకు ఇతరఆధారమంతగ గనుపింపదు. అస్సినరు లిరువురు ముద్దయిలు నిర్దోషులని అభిప్రాయపడిరి. ఒక అస్సినరు నలుగురు మాత్రమే దోషులని అభిప్రాయపడెను. కాని, న్యాయాధిపతి అస్సినరుల యభిప్రాయమును నిరాకరించెను. కుట్రనేరమునకు, ఎట్టి చర్యల గావింప నవసరములేదు. సందేహాస్పదమగు సాక్ష్యము బట్టి గూడ ముద్దయిలను కఠినశిక్షల పాల్గొనింప వీలు గలదు. ఇట్టి స్థితిలో కుట్రనేరము మోపునపుడును, ముద్దయిలు దోషులని నిర్ణయించునపుడును చాల జాగ్రత్త పహింపవలసియుండును. అట్టి విచక్షణ, యీ కేసునిర్ణయమునందు గనుపింపకున్నది.

బొంబాయిలో స్కాట్లకము తృప్తినియు, నాకాకంపెనీ వారు ప్రయోజితులకు, సిబ్బందికి టీకాలువేయించి ఎక్కించు కొనవలెనని ఉత్తరువుకేసితిమని ఆప్రకారము చేయుచున్నారనియు వింటర్ట్ ప్రభువు దిలిపెను.

విదేశవార్తలు

నైన్యములను తగ్గించుట

[వైరెస్]

రుగ్వీ, ఏప్రిలు 30:—నైన్యములను ఇంతవరకే యుద్ధం వలనని నిర్ణయించుటకు బదులు తగ్గించవలెనని అన్నచో జాతి సమితి ఒడంబడికలో 8 వ సూత్రమును మించిపోవునట. జాతి సమితి సభ్యులకు భంగము లేకుండా తగ్గించవలెనని యుద్ధమునకు ఏడాదికి లెక్కవరకు తగ్గించికో జెప్పవలెనని ఒకమూల నైన్యములను తగ్గించవలెననియు ఇంకోకవంక ఇంత నైన్యముండవలెనని నిర్ణయించిన 8 వ సూత్రము నుల్లంఘించినవా రగుదురని బ్రిటిషు ప్రతినిధి చెప్పెను. బ్రిటిషువారు నైన్యములను తగ్గించిరనియు, దానివలన నైన్య ముంపు తగ్గించినయు 8 వ సూత్రము ప్రకారము బ్రిటను నైన్యములను తగ్గించినని యను నుడిచిరి.

బ్రిటిషు పార్లమెంటు ఎన్నికలు

[వైరెస్]

రుగ్వీ, ఏప్రిలు 30:—పార్లమెంటు 10 రోజులలో ముగియనుండుటచే అంతగా పని కన్పించదు. పార్లమెంటును రద్దుజేయనుండుటచే పార్లమెంటు సభ్యులు తమ నియోజక వర్గముల కడకు బోవుచున్నారు. ఎన్నికల సంరంభము తీవ్రముగ సాగుచున్నది.

పార్లమెంటు సభ్యుడు చనిపోవుట

[వైరెస్]

రుగ్వీ, ఏప్రిలు 30:—పూర్వము పార్లమెంటు సభ్యుడుగ మన్న యంగరు ప్రభువు 77 వ ఏట ఆకస్మికముగ లండనులో హృదయస్థితి తిరిగిపోవుచు కూడెను. ఆస్పత్రికి గొంపోయిరి. త్రోవలో ప్రాణాయామవును వైద్యులు లోనికి బరపిరి. కాని లాభము లేకపోయెను.

జాతి సమితి

యూరపులో స్వల్ప సంఖ్యాకుల కష్టములు

[వైరెస్]

రుగ్వీ, ఏప్రిలు 30:—బ్రిటిషు విదేశాంగ కార్యాలయ మన యూరపులో మన్న స్వల్పసంఖ్యాకు లెవరైన మొత్తమున కొన్నిచో జాతిసమితి చేయవలసిన దే మని ఆలోచించుటకు సభ జరుగుచున్నది జూనువరకు నిండు వర్షకు తెట్టెదరు.

అంతర్జాతీయ స్త్రీల సభ

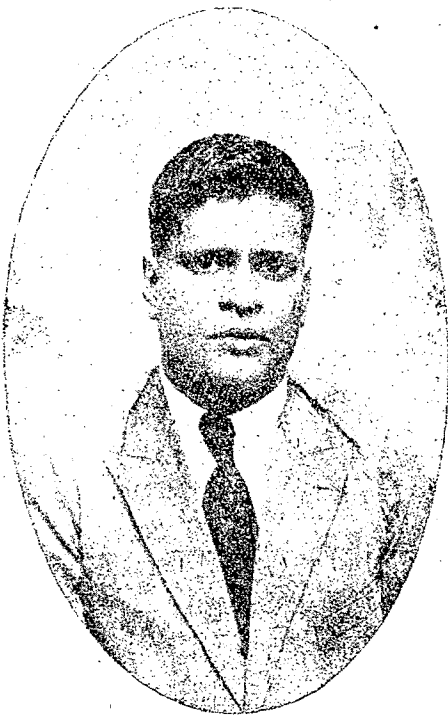
బాల్వినుగారు

[వైరెస్]

రుగ్వీ, ఏప్రిలు 30:—అంతర్జాతీయ స్త్రీల సభలో ప్రస్తావించున నీవీమాల వలన పాశ్చాత్యనాగరికమునకు గొప్ప ముప్పు వచ్చుచున్న దని బాల్వినుగారు రనిరి. ఈ విషయమై రాబోవు సామాజ్య సభలో ఆలోచించవలె ననిరి. గతసభలోనే ఆలోచించవలసి యుండెడి దనిరి. ఇప్పుడైన రాబోవు సభలో చర్చించవలె ననిరి. ఉన్నప్రదేశములం దున్న పాశ్చాత్యజాతుల సత్తు జూపబడు గౌరవమును బట్టి పాశ్చాత్యదేశీయుల పలుకుబడి యుండు ననిరి. మనకంటె నెనుకబడియున్న జాతులకు మన నాగరికము ఉత్తమము, మోసముని చూపుచో మన చలుకుబడి లేకుండ బోవుటయే గాక ఆజాతుల నుద్ధరింప లేకుండును. అదియుం గాక ఆప్రదేశములందున్న జాతులకు గండముగ ఏర్పడు ననిరి.

క్రొత్త ఎన్నిక పట్టిలో అధమము 5800000 ఓట్లకు చేరియుండును. ఈ పట్టి రేపు బుధవారమునండి అమలు జరుగును. 38 పార్లమెంటు నియోజక మండలములందు ఎక్కువమంది ప్రభువులే ఓట్లకు నుండుట. కాని స్త్రీపురుషుల సంఖ్య సమానముగనే యుండు ననుచున్నారు.

ప్రభుసరు కె. రామవిశరోటిగారు ఎం. ఎ., ఎల్. టి.

తిరుపత్తునయందుగల శ్రీరామవర్మ సంస్కృత కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు. అమెరికాయందు గల ఓరియంటలు సాసయి సభ్యుడుగ ఎన్నుకొనబడిరి. గొప్ప సంస్కృత పండితులు. ఫిలడల్ఫియా యూనివర్సిటీ ప్రభుసరు డబ్ల్యు. ఎల్. బ్రౌనుగారు వీరి నాయమును నూచించిరి. దక్షిణాఫ్రికాయలో ఇట్టి గౌరవము నింకెవ్వరును బడయలేదు. (ఎల్. వి. ఎ.)

అధినివేశపు మదింపులు

కామన్సునభవా రంగీకరించుట

[రూటరు]

లండన్, మే 1:—కర్నలు అమెరికాను ప్రవేశపెట్టిన అధినివేశపు మదింపులను కామన్సునభవా రంగీకరించిరి. అయి దేండ్లబట్టి అధినివేశములను జరుగుచున్న ఆర్థికాభివృద్ధిని దెలిపిరి. కెన్యా భారతీయులవిషయమై కష్టసమస్య లన్నిటిని ఆలోచించుటకు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు విల్సనుగారివంటు వచ్చెదరనిరి. భారతసమస్యనుగూర్చి ఇంతకంటె నిదానముతో ఎక్కువ వాక్యాభ్యుక్తముతో ఎవరును ఇతరులు వాదించజాలరు. ఈసమస్య పరిపాలనతో గూడుకొన్నదనిరి. రాజ్యాంగవిధానముతోనే గూడుకొన్నదిగాదు. హిల్సనుఎంగ కమిషనువా రెత్తుకొన్న వాటి నన్నిటిని విల్సనుగారు ఆలోచించవలసియున్నది. దాని నుండి మార్గమున ఏదో ఒకసాధనమును వెదకవలసియున్నది. ఆపిదప కామన్సునభవారికి దెలుపవలసియున్నది. చర్చసమయ మన విల్సనుగారును శాస్త్రిగారును ఈవిషయమై వచ్చుచున్నారని విని హిల్సన్ గారు సంతసించిరి.

ఈజిప్టులో

బోలిషివికు ఉద్యమస్థాపనము

భగ్న మగుట

[రూటరు]

లండన్, మే, 1:—రెండుసంవత్సరములక్రిందట ఈజిప్టులో సేతవస్త్రముల దిగుచుటకు కంపెనీ పేరుతో బోలిషివికు ఉద్యమమును స్థాపించుటకు సోవియటు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనిరి. ఆ సంగతి ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారికి దెలిసెను. అలగ్జాండియాలో రెండుసంవత్సరములనుండి స్థాపించుకొనిరి. ప్రతిని కొనుట పట్టెడిది. ఇద్దరు రషీయనులను దేశమునుండి వెడలగొట్టిరి.

సముద్రము ఒకరే యధికారములో నుండుకొనవలెనను రోజులు పోయినవనియు అట్టి ఆశలను బెట్టుకొన్నవారు భ్రమ జెందుచున్నారనియు ఖడ్గముచే అధికారమును చెలాయించు రోజులు గతించినవనియు మాలిజ్జిగారు వ్రాయుచున్నారు.

ఇండియా సరకులను విదేశములందు విక్రయమును పెంపొందజేయుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అలగ్జాండియా, మంచునా, దర్భనులలో ట్రేడ్ కమిషనరులను నియమించుటకు ఆలోచించు చున్నారని వింటర్జ్ ప్రభువు దెలిపెను.

స్త్రీల వ్యాసరచనపోటీ

నెల్లూరు ప్రాగైనిపు సంఘమువారు స్థాపించిన వ్యాసరచన పోటీయందు స్త్రీలు నాటకరంగమున పాల్గొనుట యను విషయమున గ్రాంథికభాషలో శ్రీ పులస్త్యి కమలావతిదేవి గారు (రాజమండ్రి) వ్రాసిన వ్యాసమునకు ప్రథమ బహుమతి కేసరి బంగారు పతకము వచ్చెను. ఈమె పెక్కుగ్రంథములను గూడ వ్రాసెను.

సర్ జాన్ నైమను

దంపతులకు విందు

[రూటరు]

లండన్, మే 1:—సేవనలు లిబరలు కట్టువారు సర్ జాన్ నైమన్ దంపతులకు విందుసగిరి. సుస్వాగతము నొసగిరి. రాజుగారు అవార్డుగ్రముగ మన్నపును భారతీయులందరును సానుభూతిని జూపుచు వేయి దేవుళ్లకు మ్రొక్కిరనిరి.

లాయిడ్ జార్జిగారు పనిలేని వారల సమస్యను గూర్చి చెప్పిన సంగతులను విమర్శించుచు ఆనూచనలు అమితోత్సాహమును కలుగజేసెను. బాల్విన్సుగారికిని రామ్సే మాక్డనాల్డుగారికిని ఈ సారి యవకాశము లేదనిరి. సర్ జాన్ నైమను లాయిడ్ జార్జి రీడింగు ప్రభువు కొనియాడిరి.

బగ్గాదునుండి కెయిరోకు బోవుచుండగా, మంగళవారముదయమున ఇండియను నైమానిక తపాలను గొంపువు పెట్రోలున్న పెట్రె చిల్లపడెను. అందుచే విమానము పోవుటకు వీలులేకుండెను. బగ్గాదునుండి తపాలు పోవుటకు 24 గంటలు ఆలస్యమగును.

ఇండియా ప్రభుత్వ సిఘ్నాపయనము

వైటుహాలు ప్రభుత్వము

[బీము సర్వీస్]

లండన్, ఏప్రిలు 30:—ఇండియా ప్రభుత్వము వేసవికి సిఘ్నాప పోవునటులే వైటుహాలు ప్రభుత్వము గూడ పవనటి తీరమునకు బోవుట సమంజసముగ నుండునని టైముస్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. కాని ఈ యభిప్రాయము ఎవరికిని ఇష్టములేదట.

కర్నలు నేవీయరుగారి హితవు

[బీము సర్వీసు]

లండన్, ఏప్రిలు 30:—మార్నింగ్ పోస్టు పత్రికలో ఇండియాను గూర్చి ఆంగ్లేయుల కేమియు దెలియదని కర్నలు నేవీయరుగారు వ్రాయుచున్నారు. ఇండియాకు స్వపరిపాలనము నీయదలంచుటకంటె విపరీత మొకటి యుండదు. యూరపున కంతకను కేంద్ర బాధ్యతాయుతప్రభుత్వము నిచ్చి రాజధానిని మార్కొలో బెట్టునటు లగు ననిరి.

మే దినోత్సవ సందర్భములందు అందరును వికమత్వము. లోపని చేయవలసి యున్నది గాన ప్రతిపక్షుల ప్రచారమును, సోవియటు యూనియను సభవారు ప్రస్తుతము మానుకొనిరి.

కార్మిక పక్ష ఎన్నికల కార్యక్రమము

(బీమునర్వసు)

“ఇండియా ప్రెస్ క్రియే లేదు”

లండన్, ఏప్రిల్ 30:—కార్మిక పక్షపు ఎన్నికల కార్యక్రమము రేపు ప్రకటిత మగును. ఇంగ్లండుకు సంబంధించిన విషయములను గూర్చియే ఆలోచించుచున్నారు. దానితోబాటు అంతర్జాతీయ శాంతిసమస్యలను గూడ చూచింది. పని తీసివారి సమస్య, గృహనిర్మాణము, విద్యా విషయమును గూర్చి శ్రద్ధవహించెదమని ప్రకటించుచున్నారు.

గనులను ప్రభుత్వమువారే ఏర్పాటు చేయుటను గూర్చి ఆలోచించెద మనిరి. ఆహార పదార్థములమీద పన్నుల నెత్తి చేయుట, జీవనాధారమున ఇతర వస్తువుల మీద పన్నుల నెత్తి చేయుటను గూర్చి ప్రైలుకు సమానహక్కుల నేర్పాటు చేయుటను, భూమిధరలు పెంపునకును ప్రయత్నించెదమని వాగ్దానమునర్పిరి.

కార్మిక పక్ష ప్రకటనములో ఇండియా ప్రెస్ క్రియే లేదు.

చీనాపరిస్థితులు

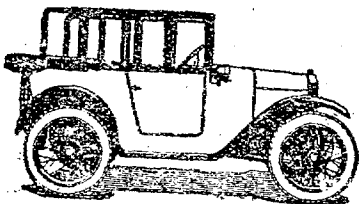
(బీము నర్వసు)

లండన్, ఏప్రిల్ 30:—జపానును బహిష్కరించుట కిష్టపడనివారెవరో బుధవారము దురంతములో పాల్గొనియుండురనియు వారిని చంపించినగాని సమ్మెగట్టెదమనియు చీనావర్తకసంఘమువారు న్యాయాంగుప్రభుత్వమునకు తెలిపిరి.

విషవాయుని వేధము

(వైరెన్)

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 30:—1925 లో జనీవాలా యుద్ధములో విషవాయు వ్యాపనముగాని క్రిమిని సృష్టించు పద్ధతులనుగాని అవలంబించరాదనుకొన్న ఒడంబడికను కొన్నివారములతో ధ్రువపరుచుచున్నార మని బ్రిటిషు ప్రతినిధి కుమారం ప్రభువుచెప్పెను. ఈ ఒడంబడిక నంగీకరించి దృఢ పరచినవారు గూడ తమవలనే జేసిననే తాముగూడ జేసెదమనిరి. అనగా ఆటువంటివారితోలిక పోవువారము గామనిరి.

BABY AUSTIN 7 H.P.

ఆస్టిన్ 7 హెచ్. పి.

ఈకారు మోటారు సైకిల్ సైడ్ కారు ధర కంటెను స్వల్పముగా హెచ్చు ధర గలది, ఒకసైకిల్ సైడ్ నందు ఉంచ వీలుగలదు, గంట 1-కి 45 మైళ్ళ వేగములో ప్రయాణ మొనర్చును, నిట్రమైన దిగుడులందు ఎక్కగలదు, ఒకగాలును పెట్రోలుకు 55 మైళ్ళ దూరము ప్రయాణ మొనర్చగలదు, ప్రయాణపు ఖర్చులు ముక్కులి తక్కువ, ప్రతివిషయమునందును తృప్తిని గలిగించినది.

మంచి మగుగుములలో ఇదికొన్ని ఆస్టిన్ 7 నందు గలదు. ధరలు రూ. 2300 నుండి గలదు.

Ind. and Indian Motor Co., MOUNT ROAD, MADRAS.

విప్లవనాయకుల బెదరింపులు

విదేశీగుడ్డలవర్తకులను చంపెద మనుట-స్కాట్ ప్రాణము దీయుటకు ప్రయత్నములు

డిల్లీ, ఏప్రిల్ 30:—హిందూస్థాన్ మెర్కెంటైల్ అసోసియేషను అనునది విదేశీములనుండి గుడ్డలను దిగుమతిచేయు కంపెనీ. ఈకంపెనీవారు తమ విదేశీవ్యాపారమును కట్టిపెట్టనిచో వారినంతమునొందించెదమని ఉత్తరము తత్సంఘకార్యచర్య కంపబడినది. అది ఉద్యోగాభావలో వ్రాయబడియున్నది. హిందూస్థాన్ రిఫైన్డ్ వ్యాపారకార్యచర్యగారిసంకేతమున పంపబడినది. విదేశీవస్త్రవ్యాపారులే విదేశీపరిపాలనకు మూలకారణ మనియు, భారతదేశముయొక్క బానిసత్వమునకు కారణములనియు ఉత్తరము తెలుపుచున్నది. విదేశీవస్త్రవ్యాపారమును మానిరి, రిఫైన్డ్ ఉద్యమమునందు చేరవలయునని ఉత్తరము కోరుచున్నది. ఈకోరికను వారు నిరాకరించినచో వారిప్రాణములదీసెదమని యది బెదరించుచున్నది. డిల్లీగుడ్డల బజారుసీతిగతులను కనిపెట్టియుండుటకు 11256, 261 సంబంధముగల రిఫైన్డ్ సిపాయిలు నియోగింపబడిరని లేఖలో గలదు. (అ. ప్రె.)

లాహోరులోగోడల కింగ్ క ఉత్తరము అంటించబడినది. ఈఉత్తరము స్కాట్ గారిని సంపుటకు నియోగింపబడిన రిఫైన్డ్ కన్ సైనికులనుండియున్నది. ఈలేఖలో స్కాటుతప్పించుకొనిపోయినందులకు తమలజ్ఞాభగము వ్యక్తమగుచున్నది. 14 ఏప్రిల్ నుండి తమ కొక్కసారిమాత్రమే అవకాశముగలిగిననియు, ఆనాటినుండి స్కాటు పోలీసు కాపలాలో నుండుటవలన తామతనిని కడలేర్చుటకు వీలుకాకపోయెననియు, నిన్న పోలీసు కాపలాలో అతడు ఆంగ్ల దేశమునకు వెదలిపోయెననియు తమ ప్రాణముల నాహుతిజేసియున్న వానిప్రాణము దీసెద మనియు ఆ ఉత్తరములో గలదు.

ఈ ఉత్తరముక్రింద పెరసనల్ అసిస్టెంటు ఇన్ ఛార్జ్ ఆఫీసరు ఆజ్ఞ యున్నది. బొంబాయిలో రిఫైన్డ్ కన్ సైనికులు ఈవిషయమై జాగ్రత్తబుచ్చుకొనవలెనని యతడు కోరుచున్నాడు. మరియు సిపాయిల తప్పేమియు లేదనిచూ, ఆనాటినుండియు స్కాటు బయటికిరా లేదనియు, అతడు వ్రాయుచున్నాడు. హంతకులకు సాయముచేయునట్లు బొంబాయిలోని తమ తాతాకు ఆజ్ఞ యివ్వబడినదనియు, ఈసారి స్కాటును వదలరాదనియు, బొంబాయిలో అతడు ప్రాణముతో బ్రదికనేని లండన్ శాఖవారికి వ్రాయవలసినదనియు వారు వ్రాయుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

మీరు చెల్లిం చు వైక ము నకు తగిన

ఆ భ రణ ము లు

దొరకు నమ్మకమైన దుకాణమేదీ? యని మీరు నగలను కొనుటకుమునుపే చక్కగా విచారించి, దీర్ఘకాలమునుండి ప్రజలలాభము నిమిత్తమే వ్యాపారమును సాగించుచున్నట్టి దుకాణము నందే బేరముచేసిన, వెనుక చింతించవలసిన అవసరముండదు. గాన జగత్ప్రసిద్ధిబెందిన ఈదిగువస్థలమునకే దయచేయుడు.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ.

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

గృహలక్ష్మీయశదగు స్త్రీలు కోరున వెచ్చి

విలువగల యాభరణము నాణెమైనచీర్లు

పురిపెట్టబడిన పట్టుతో నేయబడి పలురంగులలో దొరకు మా శకుంతల ధర్మవరం పట్టుచీర్లు కొనినచో రు 1350 మహుమతి లభించుటచే వైరెండు కోరికలు నెరవేరును.

వివరములకు కేటలాగు వ్రచితం

డి. కె. నారాయణస్వామి,

(శుద్ధపట్టు ధర్మవరం చీరలు తయారుచేయు కంపెనీ లిమిటెడ్,) ధర్మవరం. M. S. M. Ry.

ది ఆంధ్ర బ్యాంకు, లిమిటెడ్., బందరు, మచిలీపట్టణము.

మూలధనము	రూ. 10,00,000	ఫీల్డ్ డిపాజిట్లు	రూ. 5,00,000
హాకీ చేయబడినటువంటివి,		5 " 6 1/2 % రిజర్వ్	
నియోజ్య చేయబడినటువంటివి,	1,00,000	నీలిగడ్డ బ్యాంకు ఆక్సాంటు	రూ. 50,000
మూలధనము.		కనీసపు మొత్తములకు	4 % వడ్డీ
నీలిగడ్డ డిపాజిట్లకు ప్రత్యేక రేట్లు 5% వడ్డీ.		కరెంటు ఆక్సాంటు	2 1/2 % వడ్డీ
హాకీ నిలువమొత్తములకు	5% వడ్డీ యివ్వబడును.		
అన్నివిధములైన బ్యాంకింగు వ్యాపారము చేయబడును; నియమములు బ్యాంకుచేరవ్రాసిన బదియగుట.			
గజ్జల శ్రీరామమూర్తి,			

రైతాంగము

రైతులకు సంబంధించిన వ్యవసాయక, ఆర్థిక, సాంఘిక, పారిశ్రామిక విషయముల చర్చించు తెనుగుమాసపత్రిక. అసభన జ్ఞాన కళాసాయ శాస్త్రవేత్తలు; ఆర్థికాస్త్రవేత్తలు, సుప్రసిద్ధులను వ్యాసకర్తలు ఇందు వ్రాయుచుండురు. రైతులపాలిటి కానుకనువు.

కావలెను:— ప్రతి జిల్లాయందును, తాలూకాయందును సంపాదకుల చేర్చుటకు ఏజెంట్లు జీతమునకుగాని, కమిషనునకుగాని, క్రింది చిరునామాకు వ్రాయుడు.

మేనేజరు రైతాంగము తిరువల్లిక్కోటి, మదరాసు,

“సంవత్సరములో స్వరాజ్యము”

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారి పరతులు

“అత్తగారవనందకుణ్ణకై అధికారాభిలాష విసర్జింపవలెను”

విదేశవస్తు బహిష్కారావశ్యకత—తిలకు ఘట్టమున గొప్పసభ

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు నిన్న సాయంకాలము తిలకు ఘట్టమునందు సమావేశమైన గొప్ప పౌరసభలో పాల్గొని దేశస్థితిని గూర్చి విపులముగ ఉపన్యసించిరి. గౌ. వి. రామదాసు పంతులుగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. సభ కనేకులు ప్రముఖు లగుచుండిరి.

అధ్యక్షులు

శ్రీ వేమనరపు రామదాసు పంతులుగారు:—ప్రభువు మన పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారిని సభ్యుల కేరిగించుచు మాతృదేశారాధన యందు మాలవ్యాగారి ప్రతిమానులని యు, వారి జీవితసర్వస్వమును దేశసేవయందే సమర్పించి యుండిరినియు, మంచి తరుణముననే వారి రాష్ట్రమున కరుదెంచిరినియు, భారతదేశ శాంతిమాతయగు మాలవ్యాపండితునికంటె నుత్తమ మార్గదర్శి వేరొకరుండవోరనియు కావున వారిసందేశ మమూల్య మని నుడిచిరి.

ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు కలుగజేసిన పరిస్థితులకు ప్రజలు దృఢముగ సమాధాన మొసంగవలసి యున్నది. యింగ్లండు దేశమునందుగూడ భారతీయులు స్వల్ప జెండాలతో సయిమును సప్తకమున బహిష్కరించి తమ యాత్మగౌరవమును సంరక్షించుకొను తెంతయు సంభవనీయము. (వినడు, వినడు)

కార్మిక సంఘములకు కాంగ్రెసుసంస్థకు జెందిన చెక్కిండ్లు ప్రముఖులన, నిరంతర దేశసేవని ముగ్గులను నిర్బంధించుటచే ప్రభుత్వమువారి దేశమునందలి జాతీయోద్యమము నాగద్రోక్కుటకు తమ కృతనిశ్చయమును ప్రకటించి యున్నారు. ఇట్టి నిర్బంధవిధానముచే నీ దేశమున స్వాతంత్ర్యోత్సాహము నణచివేయవలయునని వారి యుద్దేశము. ఇదియునుగాక రాజప్రతినిధిగారు అసెంబ్లీ అధ్యక్షులకు పత్రముగా రొసంగిన నిర్ణయమును ధిక్కరించి అధ్యక్షుని హక్కులను ంగించెదగాని సవాలు చేసియుండెను.

ఇట్టి పరిస్థితులందు భారతీయు లవలంబింపవలసిన విధాన మెయ్యది? కాననసభా ప్రవేశములన కలిగిన లాభ మింతవరకు ను విశేషముగా లేదనియు, సభ్యుల హక్కులు తృణీకరింపబడ గలవనియు, అందుచే కాననసభల బహిష్కరించి మిన్నకుండరాదాయని కొంద రనుచున్నారు. కాని అయ్యది ప్రయోజనకారి గాదు. మనము కాననసభలం దింకను అధికసంఖ్యాకులుగ ప్రవేశించి అధికారవర్గము నింక తీవ్రముగ నెదుర్కొనవలెను. నైతిక విజయము మనపక్షముననే యుండగలదు. పత్రముగారును, అసెంబ్లీసభయున్న అన్ని దేశములందును సంస్థులి పాత్రము లయ్యెను. ఒక్క బ్రిటిషు వారాప్రతికలు తప్ప మిగతన న్ని దేశములవారును పత్రముగారి ర్మము మిగులకొనియాడిరి. (వినడు, వినడు) నేడుగాని, రేపుగాని ప్రభుత్వమువారి సవాలుకు మీరు తన సమాధాన మొసంగినచో అసెంబ్లీసభ జయింపగలదు. ప్రభుత్వ మెదిపోగలదు. కావున మీరెల్లరును కాననసభాబహిష్కారము నామోదింపక కాననసభలలో కాంగ్రెసు పక్షమును బలపరుచు ప్రయత్నములు గావించవలసిన కోరుచున్నాను. నిష్పక్షపాతులును, అచంచలస్వభావులును, దేశభక్తులు నగువారినే సభల కెన్నుకొనుదు. భారతదేశమునందు కాంగ్రెసుకంటెను పలుకుబడి గల రాజకీయ సంస్థ మొకటి లేదు. కావున కాంగ్రెసుపక్ష మే జయింపగలదనుట నిస్సంశయము. అధినేత స్వాతంత్ర్యము, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య లక్ష్యముల నామోదించువారినే ఎన్నుకొనవలెను. విదేశవస్తు బహిష్కారమునకు తీవ్రముగ ప్రచారము గావించవలెను. గాంధీమహాత్ముడు ఆంగ్లదేశ సంచారమును ప్రజలలో స్వదేశీయభిమానమును, విదేశీయవస్తు పరాభ్యుత్థమును గాఢముగ ప్రోత్సహించి యున్నారు. ఇప్పటికే బ్రిటిషు మిల్లులు బహిష్కారోద్యమము వలన నష్టముపాలయ్యెనని బ్రిటిషుప్రతికలు ప్రకటించుచున్నవి. ఈతరుణమునందే మిల్లు యజమానులను, కార్మికులను వివాదములు జనించుచు విచారకరము. ప్రజలలో స్వదేశీ యుత్సాహ మతిశయించిన నీ సమయముననే మిల్లులవారు ఈ యవకాశమును సంపూర్ణముగ వినియోగించుకొనుట యుక్తియుక్తము. ప్రభుత్వమువారిరెంత యాత్రేపించినను, హిందూమహమ్మదీయు

లుభయసంఘములవారును స్వరాజ్యమునకు, వికమత్యమునకు నుముఖులై యే యున్నారు. మాలవ్యాపండితుని జోలు నాయకుల దివ్యసందేశముచే నింకను గాఢతమును వికమత్య మేర్పడగలదని నమ్ముచున్నాను” అని పలికిరి.

అభినందన పత్రములు

యజ్ఞవల్కల సమితిపక్షమున సమితి అధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మగారు మాలవ్యాగారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించి మాలవ్యాగారు దేశమునకు గత అర్థశతాబ్దమునుండి యు గావించుచున్న సేవలకు కొనియాడి రాజకీయ సంస్కరణమువారిత్రమేగాక, అతి బాల్యవివాహములు, కన్యాశుల్క పరకుల్లములు, దేవదాసీసంఘము మున్నగు దురాచారములనడచి హిందూసంఘము నుద్ధరించవలయునని ఆశించిరి. పిదప హిందీప్రచార సభాపక్షమునను, భారత యువజనపక్షము వారిచేతను అభినందనపత్రములు సమర్పింపబడెను.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు

హార్షధ్వనులుచెలగ ఉపన్యాసమున కుపక్రమించుచు తమకు సన్మానపత్రములు సమర్పించిన యువజనసమితి ఆదిగా గల సంఘములకు తమ కృతజ్ఞతను ప్రకటించుచు సాంఘిక దురాచారముల సంఠరింపజేయు విషయమునను, స్త్రీవిద్యమొదలైన సంస్కరణములకు తాము సర్వదా నేపజేయ సంసిద్ధులమని పలికిరి. చెన్నరాష్ట్రమును హిందీప్రచారము అభివృద్ధి నొందుచున్నందులకు మిగుల సంతసించుచున్నామనియు దుర్గాహవ్య మగు ఆంగ్ల భాష యందు ప్రవేశితమవడవలసిన మదరాసువారు సామాన్యభాష యగు హిందీభాషపాఠరంగతులొలుం డెట్టిప్రయత్న లేదనియు పలికిరి. భారత యువజన సంఘమువారి సన్మానపత్రమునకు సమాధానమొసంగుచు కొలదికాలములోనే భారతవర్షము సంపూర్ణభాగ్యతాయుతపరిపాలన ననుభవించ జూచుభాగ్యము తమకు కలుగుగాకయనియు తమ ప్రార్థనలు ఈశ్వరునిచే ఆలంకరింపబడు గాకయని పలికిరి (హార్షధ్వనులు)

“నైమనుగారిపన్నుగడ”

నైమన్ కమిషన్ యింగ్లండు దేశమునకు మరలిపోవుట యు, వారొప్పుట గావించిన ప్రసంగమును ఇప్పటి రాజప్రతినిధిగారిచేతులను దేశసేవకుల నిర్బంధములును ఒకటొకటిగ కాననసభల రద్దుజేయుటయును నిమిత్తము విస్తృతముగ గాన్పించుచునే యున్నవి. ప్రజలపక్ష మెంత బలహీనమగుచున్నదియు, ప్రభుత్వమువారి రెంతలయలుతు లగుచున్నదియు ఇందుచే విశేషము కాగలదు. సర్ జాన్ నైమన్ గారు హిందూదేశ సమస్యను బ్రిటిషు పార్లమెంటు ఎన్నికలందు ఏపక్షమువారు గాని తలపెట్టరాదని చెప్పినసలహాయం దెంతయో అర్థమగుచుండు. సయిముగారి సలహా లేకుండినను, భారతదేశ సమస్య బ్రిటిషు ఎన్నికలందు కార్యక్రమములో జేర్పబడగల విషయ సంభవించి యుండునాయని నే నాశ్చర్యపడుచున్నాను. ఏమనగా భారతదేశ సమస్యను యింగ్లండులోనే పక్షముగాని, కార్మికపక్షము నైతము-ఎన్నడుగాని మహాపూర్వకముగ చర్చించి యుండెనా? కాని నైమనుగారి అభిప్రాయ ప్రకటనమాత్రము భావగర్భితమై యున్నది. “నైమనుగారిమిషను నియామకము విషయమై అన్ని పక్షములవారును ఏకీభవించియుండిరి. కావున అన్ని పక్షములవారును భారతదేశమున కెట్టి సంస్కరణము లొసంగవలయునని నిర్ణయించు విషయములో నేకాభిప్రాయమై యుండవలెనని వారి యభిప్రాయము. ఇందలి ఫలితమును మీరూహింపవచ్చును. ఒకతూరి వా రొకనిర్ణయమును గావించుకొనిన పిదప ఆ నిర్ణయమును మార్పుజేయ నవకాశముండదు. అందుచే సర్ జాన్ నైమనుగారు కోరున దేమనగా, భారతీయు లీవిషయమై గౌరవ మార్గమున తమ యభిప్రాయమును చెలుపక పూర్వమే బ్రిటిషు పార్లమెంటు దరుసు ఒకటియై నిర్ణయమొసంగవలసినదని ఆశించుచున్నారు. దీనివలన త్వరలో క్లిష్టపరిస్థితులు దేశము నెదుర్కొనియున్నవని తెలియజేయుచున్నాను. కాని మన అధ్యక్షులు నూచించిన

పరిస్థితు లెంతముఖ్యములైనను తాత్కాలికములు. కాని భారతదేశమందు విదేశపరిపాలనాసమస్యమాత్రము కాశ్యతసమస్య. అందుచే ఆసమస్య నెట్లు పరిష్కరింపవలయునో ఆవిషయమును మీరు ఆలోచింపవలసియున్నారు.

“పరరాజ్యావమానము”

అనేకులకు ప్రస్తుతపరిస్థితి చక్కగ గ్రాహ్యమైయుండలేదనియు, ప్రస్తుతపరిస్థితి తెలిసికొనుటకు మహాపూర్వకముగ ప్రయత్నించి యుండలేదనియు, పరరాజ్యాధికారముక్రింద జీవించుటయందలి యమమానమును మన మింకను గుర్తించియుండలేదనియు, ఈ దుర్మర్యాదమానము మన హృదయపుటమనందు చొరకుండుటచే మానములు, సంవత్సరములు, దశాబ్దము లిటులే వ్యర్థముగగడపుచున్నామనియు దలంపవలసియున్నది. భాగ్యతాతనలె సనాతనమును, నాగరికాగ్రగణ్యమును, విజ్ఞానయుతమును, బహుళవ్యాప్తమును నగు మరొకజాతి ఎచ్చటగాని విదేశ ప్రభుత్వాధికారమున ప్రయోయిండుటలేదు. మన మీపరిపాలనావిధానమును మార్పుటకు తగినప్రయత్నములు గావించకుండుట అత్యంతావమానకరము. ప్రపంచము దేశముగాని ఏ నాడును మనవలె పరప్రభుత్వావమానమునకుగురియై, స్వాతంత్ర్యమును సాధింపక యంతకాల మిట్లు తూడ్చింభావము వహించియుండలేదు. పరాధీనలమగుటచే మననైతిక, ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధులు అరికట్టబడుటయేగాక, దేశము గర్భదారిద్ర్యమున మునిగి యున్నది. బ్రిటిషు ఆగమనాత్పూర్వము 165 సంలకు ముందు మన దేశమునందు హిందూ వాహమృదీయులలో నెందరో వీరులు, రాజ్యాంగవేత్తలు, పరిపాలనాదక్షులు జనించి యుండిరి. 165 సంల బ్రిటిషు పరిపాలనాకాలములోను వందల కొలది గవర్నరులు, లెఫ్టినెంట్లు గవర్నరులు నియమింపబడినను కొలదికాలము ఒక్క భారతీయుడు మాత్రమే గవర్నరుగ నియమింపబడెను. నైతికదర్శకుడుగాని, సివిల్ కాబుయందుగాని, బ్యాంకులలోగాని, రైల్వేలందుగాని, నావికదళముందుగాని ఉన్నతో ద్యోగములం దొక్క భారతీయుడైనను లేడు. ఈపరిపాలనా విధానమును మార్పుజేయవలెనని మీరందరు నేకీభవించినను అట్లు మార్పుజేయుటకై మీరు గావించిన కృషి ఏమి?

“రాజకీయములం దైకమత్యము”

భారతీయులు కుల, మతవిభేదముల బాటించక, రాజకీయ వ్యవహారములం దొకే జాతిగా కలసి పనిజేయు వరకును, మహమ్మదీయులుగాని హిందువులుగాని, బ్రాహ్మణులుగాని తమ స్వసంస్కరణమును మాత్రముకొనవలసిన పరప్రభుత్వావమాన భావము మిమ్ము దహించివేయుచున్నట్లుల ఎవరైనను నమ్మగలరా? సాంఘిక వివాదములు జాతియొక్క రాజకీయ, సాంఘిక జీవితమును పీల్చివేయుచుండ స్వపరిపాలనాసిద్ధి కలుగు పెట్టుకొనా మహమ్మదీయుమిగ్గులును, బ్రాహ్మణేతర మిత్రులును, ఏదైన పరిపాలనాధికారము సిద్ధించుటకు ముందు తమ భాగము తమకు వాగ్దానము చేయుడని కోరుచుండ, పరరాజ్యావమానమును గ్రహించిరిని చెప్ప సాధ్యమగునా? భారత ప్రభుత్వమును వాంఛించుచున్నాముగాని, హిందూ ప్రభుత్వముగాని, మహమ్మదీయ ప్రభుత్వముగాని, బ్రాహ్మణ ప్రభుత్వముగాని, బ్రాహ్మణేతర ప్రభుత్వముగాని ఆపించుచున్నామా (లేదు, లేదు.) అట్లు లేనచో నీసాంఘికలోభముల నలద్రోసి ముందు స్వరాజ్య సిద్ధికై పోటుబడవలెను. మహమ్మదీయులు స్వస్వసంఖ్యాకులుగ నుండిన తావులందు వారి కెట్టికొరతలు కలుగజేయబడరాదు. బ్రాహ్మణు లల్పసంఖ్యాకులైయుండుచో వారి కెట్టి కష్టములు నుండరాదు. స్వరాజ్యము నాశించునానైనచో తల్పిద్ధికై కృషిజేయ కృతనిశ్చయులుగావలెను. హిందువులుగాని మహమ్మదీయులుగాని బ్రాహ్మణులుగాని, తదితరులుగాని పరప్రభుత్వమువలన నైతిక, ఆధ్యాత్మిక, ఆర్థికాభివృద్ధులగుగోల్వరొదరు. స్వపరిపాలనచే సర్వతోమఖాభివృద్ధి వందెదరు. కావున అన్ని సంఘములవారును స్వరాజ్యసిద్ధికై కొన్ని విధులను నిర్వర్తించవలసియున్నది. ఆవిధు లెట్టివి? అందు మొదటిది జాతీయైక మత్యము. హిందూమహమ్మదీయ, బ్రాహ్మణా బ్రాహ్మణ వివాదములంతరింపవలెను. హిందువుగాని, మహమ్మదీయుడుగాని బ్రాహ్మణుడుగాని, బ్రాహ్మణేతరుడుగాని నిరపరాధులు, స్త్రీలు తమస్వసంస్థియునిచే బాధింపబడుచున్నను తాను సంరక్షింపసంసిద్ధుడై యుండగల అన్యోన్యసౌభ్రాతృత్వమును పెంపొందింపవలెను. ఇదియే స్వరాజ్యమునకు పునాది నుండగలదు. ఈ విషయమై మన మింకను శ్రద్ధ వహింపక విదేశీయుల ఆక్షేపణలకు గురియగుట మిగుల సంతాపకరము. బ్రాహ్మణాబ్రాహ్మణ విభేదములు సమయవలెను.

బ్రాహ్మణుడనిపించుకొనునట్టివా డెవ్వడును బ్రాహ్మణేతరుని తేమాభివృద్ధి నాశింపజేయుటకును, బ్రాహ్మణేతరుడుగాని, మరే సంఘముగాని సమానావకాశములు, సరిసమాన హక్కులొసంగబడవలెను. విద్యుచ్చేతను, కీలముచేతను, అర్హుడగువాడేసంఘమువాడైనను అట్టివాడున్న తస్మిత్కరుడెంచుట కెట్టి ప్రతిబంధకములునుండరాదు. మశీదులవద్ద మేళములువాయించు విషయమునందో మరేస్వల్పవిషయము పైననో హిందువులు, మహమ్మదీయులు పోరాడుచున్నారు. తెలుగు బ్రద్దలు చేసుకొనుచున్నారు. ఉభయ సంఘములందును కొందరు నధింపబడుచున్నారు. ఈ 150 సం॥ల నుండియు ఉభయులు పోరాడుకొనుటవలన ఉభయులలో నెవరికైనను ఎట్టి లాభము సమకూరెనో నైలుపగలరా?

“నూతనపక్షములు—ఉద్యోగాభిలాష”

ఇపుడెప్పుడో క్రొత్తపక్షములు దేశమునందు బయలుదేరుట నాకు మిక్కిలి సరితాపమును కలిగించినది. దేశమునందున్న రాజకీయ పక్షములవారిని జతజేర్చి, అధినివేశ స్వాతంత్ర్య లక్ష్యము నంగీకరించినవారినిగల సంయుక్త పక్షముగ నేర్పరచి, కాంగ్రెసు తరపున దేశమునందన్ని కాపనసంస్థలను సభ్యుల నెన్నుకొనుట కై ఢిల్లీ లో నేనును, మోతీలాలు నెహ్రూగారును ఆలోచించియుంటిమి. అందుచే నీసమయమున నూతనపక్షములు బయల్పడటంబు విచారకరము. కాంగ్రెసు సభ్యులు అధికార స్వీకారము గావించు విషయమై చర్చించుచున్నారని వినుటకెంతయు దురపిల్లుచున్నాను. ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధాన మారణ సాధ్యమే లేక దుస్సాధ్యమే యను విషయమై నైపునకమిషనువారు నివేదిక వ్రాయగడంగు నీసమయమున 9 సం॥ల నుంచి ద్వంద్వపరిపాలన ఆచరణ యోగ్యము కాదని తీవ్రముగ నాతేసించిన కాంగ్రెసువారిపుడు మరల ఉద్యోగస్వీకారమునకు సుముఖులుగ నుండుట జాతియోధ్యమునకు తోడ్పడునా? వెనుకటి విధానము మాన్పుజేయబడవన్న నీతిరుణములో కొలది యవకాశములో, ప్రస్తుత విధానము నింతవరకు ప్రతిఘటించిన కాంగ్రెసువారు తిరిగి అధికారమున స్వీకరింపరనిన ఎట్టి సంస్కరణము లొసంగినను భారతీయుని సంతృప్తికెందగలరని సయముగారును, వారిమిత్రులును తలంపకుండురా? ఏదియెట్లు జరిగినను ప్రస్తుతమందు స్వదేశాభిమానియగు భారతీయు డెవ్వడును ప్రస్తుతవిధానము క్రింద ఉద్యోగము నభిలషించుటలేదని ప్రభుత్వమునకు స్పష్టముగ తెలియజేయవలెను. (వినుడు, వినుడు)

“అధికారవాంఛవీడి ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుడు”

తాము అధికార పదవుల నాక్రమింపనిచో, ఇతరజాతీయ శక్తుల ప్రతిఘటనలవలన రంగీకరింపరని కొందరందురు. అట్లు ఉద్యోగముల స్వీకరించెదవారిని అటులే జేయనిండు. భారతీయు లెవరుగాని ఆత్మగౌరవము నశేషించినచో అధికారాభిలాషను విడనాడెదరని యాశించుచున్నాను. కాని రాజకీయోద్యమగుండభివృద్ధి నందిన చెన్నరాష్ట్రములోగూడ ఉద్యోగస్వీకారమునుగూర్చి చర్చ జరుగుట మాత్రమంతాపకరము. ఉద్యోగస్వీకరణము లన ప్రజల తృప్తికాక ఆత్మప్రీతి లోనయ్యెదరు. నైపునకమిషను సంచారము వివిధ రాష్ట్రములందలి మంత్రుల యనుభవములను గతరెండు వత్సరములనుండి సంస్కరణముల స్వభావము మన కెరుకపరచియున్నది. మిరాష్ట్రమునందు రిక్తి కోట్లరూప్యముల ధనముగ ఆదాయము వచ్చియున్నను అందెంతభాగము ప్రాథమిక, సెకండరీ ఉన్నత విద్యావ్యాప్తికై వెచ్చింపబడినది? వైద్యసహాయమునకు, నిరుద్యోగ సమస్యసరిష్కారమునకెట్టి ప్రయత్నములు గావించబడెను. మద్యపాన విషయములో ఈ రాష్ట్రమువలె అభోగతినందిన మరొకటిలేదు. కడచిన 9 సం॥లనుండి ప్రభుత్వఆధిక విధానముపై హక్కులేనివారికి ఒకటి ఒకటిన్నర సంవత్సరములదెట్టి అధికారము చేయరగలదు? ప్రస్తుత విధానము క్రింద మంత్రులు నామమాత్రావశిష్టలేగాని నిజముగ అధికార మెంతమాత్రమును లేదు. కావున అధినివేశ స్వాతంత్ర్యము సిద్ధించువరకును అధికారస్వీకారమునకు మన మంగీకరింపరాదు.

“1930 సం॥లో స్వరాజ్యసిద్ధి”

1929 సం॥ డిసెంబరు 31 వ తేదీలోగా భారతదేశమునకు అధినివేశ స్వాతంత్ర్య మొసంగబడవలెనని కాంగ్రెసు కాలపరిమితిని నిర్ణయించి యున్నది. 1930 సం॥లోగ స్వరాజ్యప్రాప్తి కలగవలెనని నేనును ప్రచారము జేయుచున్నాను. కెంటికిని అంతభేదములేదు. కాని మన దృఢనిశ్చయమును ఆంగ్లేయుల కెరిగించుటెట్లు? దౌర్జన్యము విచారణీయాంశముగాదు. దేశమునకై పోరాడి, ప్రాణమర్పించుటకు ప్రతివ్యక్తికిని

హక్కుగలిగి యుండినను కాంగ్రెసు అహింసా మార్గమును తీర్మానించియుండు తెంతయు సమంజసము. ఇది సమయానుకూల ప్రవర్తనమనియే యెంచుడు. హింసవలన ప్రతిహింస కలుగును. కాని అహింసాత్మక మగు మన యుద్యమమును జయింపగల శక్తి ఈ ప్రపంచమునందు లేదు.

“బాక్స్టోలీ విజయము”

బాక్స్టోలీ సత్యాగ్రహోద్యమము జయమందె నెట్లు? ప్రభుత్వమువారింత బలముకలెనను ఆ యుద్యమము నణచి వేయబారిరా? బాక్స్టోలీయందు సాధించినవనిని భారతవర్షమంతటను సాధింపవచ్చును (వినుడు, వినుడు) బాక్స్టోలీ ప్రజలు గావించినట్లు మనము మనవిధుల నిర్వర్తించిన తప్పక స్వపరిపాలనను బడయజాలదుము.

కాంగ్రెసులో నన్ని పక్షములవారును చేరగలదులకై కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునందవకాశ మొసంగబడవలెను. కాంగ్రెసును, ఇతరపక్షములును కలసి ఎన్నికలందు పోటీ జేయవలెను. ప్రజలందరును కాంగ్రెసునందు జేరి కాంగ్రెసును బలపరచవలెను. అట్లుజేసినచో అసెంబ్లీ యందును, వివిధరాష్ట్రసభలందును కాంగ్రెసువారి తృప్తికసంఖ్యలుగ జయమందజాలెదరు. కాని ఇంతమాత్రమనే ఆంగ్లేయులు లొంగువారుగారు.

“విదేశవస్త్రబహిష్కారము”

విదేశవస్త్ర బహిష్కారమువలన ఆంగ్లేయులను ఓప్పించవచ్చును. దేశమునందు 60 కోట్ల రూప్యములు నిలువచేయబడగలవు. 60 కోట్ల రూప్యములు గోల్పోవులచే ఆంగ్లేయులలో నిరుద్యోగసమస్య తీవ్రమై కార్మికజనులపొరు బడలేక భారతీయులతో సమాధానము జేసికొన సంసిద్ధు లయ్యెదరు. ఇంతవరకు మన మనేకవిధముల విజృంభణ మూలమునను, విమర్శలనును బ్రతిఘటించి నచ్చుకెప్పజూచినను అసంతోషమే ఉపయోగము లేకపోయెను. రాగలసంవత్సరమందు స్వరాజ్యము సిద్ధించవలెనని యాశించినచో, అందులకు కొంతతృప్తిగ మొనర్పవలెను. విదేశవస్త్రములపై మిగుల వ్యాపారమును తోలించుకొనవలెను. మనదేశమునండి యిప్పటికిని ప్రతి విదేశముల కెనుమతీయబడుట దుఃఖభాజనము. నేటికిని 300 నందరు నూలును వడుకగలసోదరి యొకరు ఆంగ్లేదేశమునగలదు. అట్టిచో మన ప్రత్తినంతను విదేశముల కంటే విదేశవస్త్రములకై 60 కోట్లు వెచ్చించుట అవివేకముగాదా? విదేశవస్త్ర వ్యాపారులను, విదేశవస్త్రధారులను ఎల్లరు నికై తాము విదేశవస్త్రసంబంధమును వదులకొనెదమని ప్రమాణములు గావించవలసినదిగ కోరుచున్నాను. మిలో నెందరీ ప్రమాణమును మాతృదేశముకొరకు స్వీకరింప సంసిద్ధులు? (సభలోనున్న వారిలో దాదాపు మాడుపాళ్ల కుపైగా తమమామోషమును తెల్పిరి.) ఈ ప్రమాణమును గైకొనినందున మిలో నేయాంగ్లేయుడును పోరాడబోడు. నేను గాంధీమహాత్మునిచేతను, వారికి పూర్వము 1860 ప్రాంతమునందుగూడ నీఖిద్దరప్రచారము గావించబడియున్నది. విద్యావంతులగు యువజనులెల్లరు దినమునకు కొంతకాలమైన రాత్నుమును వడుకవలెను. భారతీయులందఱగఁబోవకు గాంధీమహాత్ముడు కారాగారముందును రైల్వేలోను గూడ వడుకుచు నేయున్నాడు. కడచిన 50 సం॥లనుండి నేను స్వదేశీయుద్యమమందు విశ్వాసముగలవాడనై యుంటిని. విదేశవస్త్రబహిష్కారము జయప్రదముగ కొనసాగినచో మాడు మాసములలోపలనే ఆంగ్లేయులు కాండుబేబిల్ సమావేశమునకై రాజీవరతుల మాట్లాడగలరు. ఇది ముహూర్తికి నిశ్చయము గాని ఎట్టి సందియమును లేదు. స్వరాజ్యసంపాదన పార్లమెంటుచేతులలో లేదు. ప్రజల హృదయమై యున్నది.

“మద్యపాన మంతరింపవలెను”

శంకర, రామానుజ, మధ్వాచార్య ప్రభృతులు జననమందిన దేశమున, దివ్యస్థలముల కునికిపట్టన నీదేశమున మన్మథసానదురాచార మింతగ ప్రబలియుండుట అవమానకరము. ఈ సంస్కరణాప్రియు లందరును కాంతివైనికులుగ జేరి, కల్లుపారాదుకాణములను మూయుటకు ప్రచారము జేయవలెను.

ఆత్మసంరక్షణ - దేహపటుత్వము

దేశరక్షణ నేడు విదేశీయవైనికులవలన జరుగుచున్నది. ఒకప్పుడు రాజ్యములజయించి స్వపరిపాలన మనుభవించుచు దేశమును సంరక్షించుకొనిన భారతీయులు నేడు ఆత్మసంరక్షణ గావించుకొనుట కశక్తులై యుండుట కేమికారణము? పరిపాలకులు మిగుల నైతికశక్తిగా కవకాశము లొసంగకుండినను మిక్కిలి మిగుల దేహపరిశ్రమను గావించుకొని బలీభు లగుట కెట్టియభ్యంతరమును లేదు. దేశసేవకు దేహపటుత్వముగూడ అవశ్యకమై యున్నది. రాగల సంవత్సరములో స్వరాజ్యమును సంపాదించు

రను దృఢ నిశ్చయముతో కృషి సలుప వలెను. మిమాటలందును మిప్రతివర్గముందును ఆ నూనోత్సాహము ఆయమంతిరవిశ్వాసము ప్రస్ఫుటము గావలెను.

అస్పృశ్యుల నుదరింపగడంగవలెను. ప్రజాహితజీవనమును, రాజకీయములందోకసంఘమునకు వేరొక సంఘమున కెట్టి విభేదము లుండరాదు. ఎల్లరకు సమానహక్కులు అవకాశము లుండవలెను. నేను వైనివనరించిన కార్యక్రమమును కొనసాగించినచో స్వరాజ్యము సంవత్సరములోగా సిద్ధింపగలదు” అని పల్కిరి. (హృద్యవ్వలు)

అధ్యక్షులు

శ్రీ వి. రామదాసు పంతులు గారు మాట్లాడుచు ఆసెంబ్లీ యందు జాతీయ పక్షమునకు జెందిన జయకర, కెల్లూరుప్రభృతులు తమపక్షమును రద్దుజేసి కాంగ్రెసుపక్షమున జేరి ఎన్నికలందు పోటీ జేయవలెననియు, దేశమునందన్ని పక్షములను కాంగ్రెసుతో జేరవలసిన యవసరము కలదనియు చూచించిరి.

కాంగ్రెసువారు మంత్రిపదవుల స్వీకరించుటనుగూర్చి కాంగ్రెసు ఆమోదమును, ప్రజల అంగీకారమును అవశ్యకములనియు, కావున ముందుగనే కాంగ్రెసువారిని నిందపాలుజేయుట భావ్యముకాదనియు, వేర్వేరురాష్ట్రములందలిపరిస్థితులు భేదింపవచ్చుననియు, కాంగ్రెసు ఆమోదించిన నేగాని ఉద్యోగస్వీకారము గావించజాలరనియు పల్కిరి.

పండిత మాలవ్యాగారు సమాధానమొసంగుచు కాంగ్రెసులో వేర్వేరుపక్షములుండుట విచారకరమనియు, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును సడలించి అన్ని పక్షములు జేరుట కవకాశము గల్పింపవలెను. లేక కాంగ్రెసుపక్షముతో ఇతరపక్షముల జతజేర్చి సంయుక్తపక్షముగ ఎన్నికలందు పోటీజేయవలెననియు, అందు మొదటిదానికై తాము కృషిసలుపుచున్నామనియు, కాంగ్రెసు విధానము 1919 సం॥నందువలె ఉండుట కాశించుచున్నామనియు, తాము అసెంబ్లీ యందు డెల్ల వేళలను ముఖ్యసమస్యలందన్నిటను కాంగ్రెసుపక్షముతో గలసియే వోటుజేసితిమనియు పల్కిరి. ఉద్యోగస్వీకారము విషయమై ప్రస్తుత స్థితియందు కాంగ్రెసువారిందులకు గడంగు తెంతమాత్రమును ఉచితము గాదని పల్కిరి.

శ్రీ ఓ. కందసామిశెట్టిగారు వందనము లర్పించుచు కాంగ్రెసువారు ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొనిన పిమ్మటనే, కాంగ్రెసు అనుమతించినచో ఉద్యోగస్వీకారమునకు గడంగెదరు. కాని లేనిచో అట్లు చేయబోరని పల్కిరి.

పిదప సభ జయజయధ్వనులతో ముగింపబడెను.

శ్రీరంగం మునిసిపాలిటీ

అయ్యంగారికి, నెహ్రూగారికి సన్మానపత్రములు తిరువనాపల్లి, ఏప్రిల్ 30:—నేను రానున్న శ్రీనివాసయ్యంగారికిని తిరువనాపల్లి రానున్న పండిత మోతీలాలు, మాలవ్యాగార్లకును సన్మాన పత్రము లొసంగ, మునిసిపల్ సంఘమువారు నిన్న సభజేసి తీర్మానించిరి. మంత్రివర్గముల స్వీకరింపవలెనని యిదివరకు లజపతి రాయగారిని గోరినట్లే వీరినిగూడ సన్మానపత్రములద్వారా కోర నుద్దేశించిరి. క. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు ఎం. ఎల్. ఎ. యీ సంఘమునకు అధ్యక్షులు (ఫ్రీ ప్రెస్)

క్రొత్తపెస్తాయి, క్రొత్తగవర్నరు

నాల్గు నెలలు తాత్కాలికోద్యోగములు (స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, మే 1:—నర్ సార్కను మార్గశ్యాం కృష్ణగారు మదరాసునందు గవర్నరుగ పనిజేయుదురను నిన్నటి రూటరువార్త యిచ్చుట పలువుర కాహ్లాదకరముగనుండెను. అభివందనములు అన్ని తావులనుండి వచ్చుచుండెను. కాని ఏలేదీ నుంకి యీ నియామకము లమలు జరుగునో అందు తెలుపబడలేదు. గోపను ప్రభువుగారు జూన్ 27 వ తేదీన బొంబాయిలో వైస్రాయిపదవి స్వీకరింతురు గావున సర్ నాశ్శుమ గారుగూడ అప్పుడే గవర్నరుపదవి స్వీకరించెదరు. తిరిగి ఇర్విను పృథువుగారు అక్టోబరు 27 తేదీన వచ్చి వైస్రాయిపదవిని స్వీకరింతురు కనుక యీ తాత్కాలిక ఉద్యోగములు నాల్గు మాసములుండును.

ఎం. వై. జి. కాంబెలుగారు, పృథువకార్యదర్శి మార్గశ్యాంకృష్ణగారిస్థానే నాల్గవ పృథుత్వ సభ్యుడుగను మౌంట్. జి. స్ట్రోక్స్ గారు ప్రధానకార్యదర్శిగను పనిజేయుదురు. (రంతి)

బాంకింగు విచారణ

ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయప్రభుత్వమును
నియమింప నుండుట

ఉదకమండలము వార్త

(స్వీయనిశ్చయం)

ఉదకమండలము, ఏప్రిలు 30:—భారతదేశమున బాంకింగు సౌకర్యముల నభివృద్ధిపరచుటకై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములతో ఉత్తరప్రభుత్వములను సలుపుచున్నారు. ఇందులకు ఒక కేంద్రసంఘమును ఒక్కొక్క రాష్ట్రమునకు ప్రత్యేకఉపసంఘమును నియమింప ఉద్దేశింపబడినది. ఒక్కొక్క రాష్ట్రమునందలి ప్రత్యేకపరిశీలకులను పరిశీలించి రాష్ట్రీయోపసంఘములు తగు సూచనలు గావించెదరు. బాంకింగు సౌకర్యముల నభివృద్ధిపరచుట, బాంకింగు ప్రజలకు విశ్వాసమును నృద్ధిచేసి బాంకిలములముగ వ్యవహారములను జరుపు అలవాటును ప్రజలయందు వ్యాపింపజేయుట, బాంకింగు శిక్షగలుపుట ఈ ముఖ్యోద్దేశములు. రాష్ట్రీయోపసంఘమున ఈ దిగున పేర్కొనబడినవారు సభ్యులుగ నియమింపబడుదురని తెలియుచున్నది. జిల్లా పరిపాలనమునందును రైతుల కష్టసుఖముల విషయమునందును నుంచి అనుభవముగల ఒక ప్రభుత్వోద్యోగి, వ్యవసాయదారుల బుంబులు ఆస్తి మన్నగువిషయముందు అనుభవముగలిగిన ఒక కో-ఆపరేటివు డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగి, ఆర్థికాస్త్రనిపుణుడగు ఒక భారతీయుడు, వర్తక సంఘములప్రతినిధి, బాంకిలప్రతినిధి, వ్యవసాయదారులప్రతినిధి ఇట్టివారిని ఉపసంఘమున నియమించువిషయమై ప్రభుత్వము వారు తగు ప్రయత్నములను గావించుచున్నారని తెలియుచున్నది. త్వరలో ఉపసంఘసభ్యుల కేర్లు ప్రకటింపబడును.

పెటరినరిశాఖా పునర్నిర్మాణము

పెటరినరి డిపార్టుమెంటు పునర్నిర్మాణపు స్క్రీమును అమలునందుంచ ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించు కొనినట్లు తెలియుచున్నది. ప్రస్తుతము మద్రాసు రాజధాని 7 సర్కిలుగ విభజింపబడి యున్నది. కొత్త స్క్రీము ననుసరించి 12 సర్కిలులు ఏర్పడును. ప్రస్తుతము 7 సర్కిలు ఆఫీసరు లున్నారు. ఇక 12 మంది సర్కిలు ఆఫీసరులు నియమింపబడెదరు. పశువులలో జాడ్యములు అధికముగ చుండుటచే ఈ కొత్త స్క్రీము తయారు చేయబడినది. కొన్ని తాలూకాలయందు కొత్త పెటరినరి వైద్యశాలలు స్థాపింపబడును.

మద్యపాన నిషేధప్రచారము

మద్యపాన నిషేధము విషయమై ప్రచారము సలుప ప్రభుత్వమువారు ఈ సంవత్సరపు బడ్జటునందు 4 లక్షల రూప్యములు ప్రత్యేకించియున్నారు. ఈ మొత్తము మునిసిపాలిటీలకు జిల్లాబోర్డులకు పంచి పెట్టబడును. ఈ మొత్తమును వివిధమున పంచి పెట్టవలయునో నిర్ణయించుటకు ఎక్సైజు కమిటీ సభ్యులు మేనెలలో ఉదకమండలమున సమావేశమయ్యెదరు. మద్యపాన నిషేధ ప్రచారము సలుప ధనసహాయ మొసగవలయునని ఎన్నియో స్థానికసంఘములు ప్రభుత్వమువారికి దరఖాస్తులు పంపినవి. ఈ దరఖాస్తులను పరిశీలించి రాష్ట్రమున ప్రచారము సలుప ప్రత్యేకసంస్థల నేర్పరచువిషయమై ఆలోచించుటకు ఎక్సైజు కమిటీ సభ్యులు మేనెలలో సమావేశమయ్యెదరు. ఈసమావేశమునకు అనధికారులలో కొంతమంది ప్రముఖులుకూడ ఆహ్వానింపబడెదరని తెలియుచున్నది.

బి. ఏ. కోర్సునందు మార్పులు

బి. ఏ. కోర్సునందు పరీక్షయవిషయములందు కొన్ని మార్పులను గావించు కొంతమంది నెనెటుసభ్యులు సూచనలు గావించియున్నారు. బి.ఏ.లో రెండవభాష చదువుట నిర్బంధ మొనర్పవలయునని సూచింపబడినది. ఈ సూచనలనుగరించి ఆలోచించుటకు మేనెల 4 వ తేది మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు సిండికేటుసభ సమావేశమగును. ఈమార్పుల కలుగు ఇబ్బందులు తెలుపవలయునని సిండికేటువారు వివిధకళాశాలల అధికారులను కోరెదరు.

(తంతివార్త)

అంధులలో స్ఫోటికము

రూటరు

అంధులు, మే 1:—అంధులలో 291 మందికి స్ఫోటికము తలెను.

సత్యవతి దేవిగారి నిశ్చయము

యావజ్జీవబ్రహ్మచర్యము నవలంబించుట యే

నాయుడుగూడెం, 29-4-29:— మహాత్మా

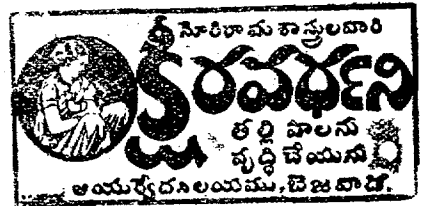
గాంధీగారి పెదపాడు ఉపన్యాసము 27-4-29 ఆంధ్రదినపత్రికయందు జూచితిని. నన్నుకూడ సంబోధించుచు పునర్వివాహమును ప్రోత్సహించుచు చెప్పినట్లు ప్రకటింపబడిన గాంధీగారి యుపన్యాసము ఇచ్చగల వితంతువుల కనుకూలముగ నుండవచ్చు నేమోగాని నా మిగతజీవితమును బ్రహ్మచారిజీగనే గడప నిశ్చయించిన నాకు వినుటకు కర్లకళోరముగ నుండి అందలి కొన్ని వాక్యములు నాధర్మమునకు కూడ కళ్లకము నాపాదించుచున్నట్లున్న వేమోయని చింతిల్లుచున్నాను.

నావయస్సు 21 సంవత్సరములు. నాభర్త గతించినందు వల్ల యీ ప్రపంచములో నే నానందింపవలసిన దేదియు లేదని నే నెరిగియే నాయాభరణముల నన్నింటిని కాలానుగుణముగ యుక్తమగు ధర్మముని గ్రహించి గాంధీగారి ఖద్దరు నిధి కొనితిని. స్వార్థత్యాగియు, దేశసేవకుడును, పరోపకారియు, ప్రేమించి పెండ్లియాడిన నాయనంగ భర్తయనుంతరము బ్రహ్మచారిజీవిత వారిననుసరించుచు దైవభక్తిగలిగి దేశసేవజేయుటేనా

ముఖ్యధర్మముని నే నెరుగుచును. ఇదియే నా నిశ్చితాభిప్రాయము. బ్రహ్మచారిజీగ నాధర్మముల నిర్వర్తించుటకు మహాత్మా గాంధీగారి యాశ్రమము సాధనాశ్రమముగ నుండునని యెంచి వారితోకూడ వచ్చుట కనుజ్ఞ గోరియుంటిని. వితంతువుల పునర్వివాహములను ప్రోత్సహించుటకన్న వారి మిగత జీవితమును బ్రహ్మచారిజీగనే యుండి దేశమునకును మతమునకును నేవ జేయుట కనుకూలమగునట్లు యీ ప్రాంతమున సాధనాశ్రమమును నెలకొల్పుటకు యత్నించువారికి నాశక్తికొలది చేయగల సహాయమును జేతును.

మహాత్మా గాంధీజీవారి యాశ్రమమున నే నున్నంతకాలము నాయాధర్మముల కాదరణజూపి వితంతూద్యాహములకన్న బ్రహ్మచర్యమందలిపవిత్ర లోకమునకు వెల్లిడించుట కెక్కువ కృషి సల్పునుగాక.

ఇట్లు సేవకురాలు,
యలమంచిలి - సత్యవతి దేవి.

11

వివాహమైన

మానవుని ధర్మము

1. తన జీవితమును భీమాచేయుట.
2. తన శక్తి తగినంత భీమాచేయుట.
3. తన పైకము మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైన ప్రయోజనము నిమిత్తమై ఉపయోగించబడునట్లు చేయుట.

దీనికి అర్థము

PRUDENTIAL

భీమాకంపెనీలో భీమాచేయవలెనని గ్రహించుడు. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునందున్న వాటిలో 26,000,000 పౌలసి హాల్డరులకు పైగానే గల మిక్కిలి గొప్ప భీమాసంస్థ. ప్రపంచమందు గల ఇతర యే భీమాకంపెనీ కంటెను పెద్దది.

మొత్తము ఆస్తులు

రూ. 292,00,00,000!!

లకు పైగానే గలవు. పూర్తివివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:—

THE PRUDENTIAL ASSCE. CO. LD.
CLIVE BUILDINGS, CALCUTTA.

Branch Office: C/o GILLANDERS ARBUTHNOT & Co.,
Post Box No. 261, MADRAS.

Inspectors:

G. R. NARAYANA IYER

Bangalore City

V. SINGARAVELU MUDALIAR,
Secunderabad, (Deccan).

M. M. NATHAN, Trichinopoly

ఏజంట్లు:—ఇంకను కొన్ని ఏజెన్సీలు ఖాళీగా

నున్నవి. పలుకుబడి, విద్యార్థుల

పెద్ద మనుష్యులుమాత్రమే ధర

ఖాస్తులను పైవిలాసమునకు పం

పుకొనవలెను.

ఆప్తునియుద్ధము

నాదిరుఖానుగారును, సోదరులును
బందీలు చేయబడిరి

నాదిరుఖానుగారు తప్పించుకొనిరి

పెషావరు, ఏప్రిల్ 29 :—ఆప్తుని వర్తకవ్యాపార వ్యవహారప్రతినిధి యొకరు పెషావరులో కలరు. వారికి యీ క్రిందిదిగా కాంధహారములో విదేశరాజ్యాంగకాఖా కార్యదర్శినుండి వార్తవచ్చినది.

“కాబూలునుండి బయలుదేరిన విమానములలో రెండు మాత్రము కాంధహారముచేరినవి. ఈ వైమానికులవల్ల తెలిసినదే మనగా :—గోర్ఖులందుమీదుగా హజారా తెగవారును దక్షిణ ఆఫ్ఘనిస్తానములోని మరికొన్ని తెగలవారును జనరల్ నాదిరు ఖానుగారి నాయకత్వమున లోగారు కొండకనుమద్వారా కాబూలుమీదికి పోవుచున్నారు. వార్తకులును, హిరాతీలును, కాంధహారీలును, మైదానుమీదుగా అబ్దుల్ హాదీఖానుగారి నాయకత్వమున కాబూలుమీదికి దండెత్తుచున్నారు.

పెషావరులోనున్న ఒక ఆఫ్ గను వర్తకునకు కాంధహారమునుండి యీదిగువవార్త వచ్చినది.

అన్నివైపులను లాస్కారులు కాబూలునుండి బాచ్చాసాహూగారిపక్షమున పోరాడుటకు బయల్దేరిరి. బాచ్చాసాహూగారు రెండువిమానములను కాబూలునుండి పంపిరి. ఈరెండు విమానములును బాంబులను ప్రయోగించుటకు మారుగా కాంధహారములో దిగెను.” (ఫ్రీ ప్రెస్.)

సర్దారు అబ్దుల్ హాదీఖానుగారు

సర్దారు అబ్దుల్ హాదీఖానుగారు పెషావరునుండి కాంధహారమునకు బయలుదేరిపోవుచున్నారు.

నాదిరుఖానుగారును సోదరులును

బందీలు చేయబడిరి

గార్జునుండి యీక్రిందివార్త వచ్చినది. ఫియాజాద్దీను గిల్జాయిగారు వెనుక (అమానుల్లాగారు సింహాసనము వదిలి వెళ్లి నపుడు) తానే ఆఫ్ఘనిస్తానమునకు రాజునని ప్రకటించుకొనెను. కాని, తర్వాత నాదిరుఖానుగారియొడ అభిమానియై ఆయనకు సహాయము చేయ పూనుకొనెను. అందుమీదట, నాదిరుఖాను గారిని వారిసోదరులను ఒక విందునకాహ్వానించి గత 26 తేదీని వారినందరిని బందీలుగా జేసి ఖైదులో నుంచెను. కాని నాదిరు ఖానుగా రెట్లో యొకట్లు తప్పించుకొని పారిపోయిరి.

బాచ్చాసాహూగారి అవజయము

అమానుల్లాగారు గజనీ నగరమును ఆక్రమించుకొనియున్నారనియు, గజనీపట్టణమున కుత్తరముగా అబ్దుల్ ఆహదు ఖానుగారు నడిపించుచున్న పటాలముల నెదిరించలేక బాచ్చా సాహూగారి పటాలములు బీభత్సమైనవని కాంధహారమునుండి వార్తలు వచ్చినది.

అమానుల్లాగారు తమ పటాలములను కాబూలు మీదకు త్రొక్తూర్రమున నడిపింపబోవుచున్నారు.

హజారా పరగణాలోని హజరా తెగవారు అమానుల్లా గారి యొడ స్నేహభావము గల్గియున్నారు. గజనీ నగరమునకు పశ్చిమోత్తరముగా యీ హజారాపరగణానుండా పటాలము లను నడపింపవలెనని యెత్తువేయుచున్నారు.

కొహిదనును కొండల కనుమలలో యీ హజరాతెగవారు బాచ్చాసాహూగారిని ధిక్కరించి ఎదిరించు చున్నారు.

కాని, కొండరుహజరాలును, ఖాగియానీలును బాచ్చా సాహూగారితో మాట్లాడుటకై కాబూలు వెళ్లి నట్లుగా తెలియుచున్నది.

నాదిరుఖాను గారి పటాలము లింకను బాచ్చా సాహూ గారిపటాలముతో తలపడి యుండలేదు.

ఉలేమాలు-ఉపన్యాసములు

ఆఫ్ఘనురాజ్యములో అమానుల్లాగారు అమలుపరచిన సంస్కరణములు మహమ్మదీయ మతవిరుద్ధములు కావనియు, అమా నుల్లాగారికి ప్రతిహేతులుగా ప్రజలు తిరుగబడరాదనియు, ఆఫ్ఘ నురాజ్యములో బోధించి సమాధానముచేయవలెనని పెషావరు నుండి బయలుదేరి వెళ్లియుండిన ఉలేమాలకు ఆఫ్ఘనురాజ్యము లోని మొహమాండు పరగణాలో మంచి స్వాగత సన్మానములు జరిగినవి. వీరు 28 తేదీని ఒక ఉపన్యాసముసంగిరి, తురంజ

మీ చిన్ని బాలుడు.

రాజు. ఆతడు బలముగాను, ఆరోగ్యముగాను పెరుగునట్లునర్పవలెను. అందువలన మీకు పేరు ప్రతి ప్థలు గలుగును. రాజాహారమైన - గ్లాక్సో యీవిష యములో మీకు చాల సాహాయమునర్పను. యితర ములెవ్వియు చేయజాలవు.

2

Glaxo

గ్లాక్సో ఆరోగ్యవంకమైన పదార్థములు చేరిన పాలాహారము.

ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అండు కో, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కరిని చేయుటలేదు.)

తపాలశెట్ట నెం. 40 మదరాసు.

8706

గాయిలోని హాదీసాహూగారిని ప్రధానస్థానమునకు పకారాయి కెవర్లిరి.

మొహమాండు లండరును అమానుల్లాగారిని గూర్చి అపార్థము చేసికొనియున్నారనియు అమానుల్లాగారి చర్యలు ధర్మ విరుద్ధములు కావనియు 28 తేదీని యుపన్యాసించిరి.

చికనూరులోని ముల్లాగారు మాత్రము యీ ఉలేమాలు తమకు బోధించవలసినది ఏదియులేనని సంప్రదించుటకు నిరాకరించెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

ఆప్తుని రెడ్ క్రెసెంటు సొసైటీ

అమానుల్లాగారి పటాలములకు యుద్ధకాలముందు వైశ్య పచారమును జేయుటకై ఏర్పడిన రెడ్ క్రెసెంటు సొసైటీవారి యాజ్ఞానుసారము బ్రిటిషు సరిహద్దురాష్ట్రములోనుండి పోదలం చిన వాలంటీరు దళమునకు పెషావరు డిప్యూటీ కమిషనరుగా రు బ్రిటిష్ సరిహద్దులను దాటివెళ్లుటకు అనుమతి పత్రముల నొసంగెదమని ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. కాని యీ వాలంటీరుదళ ములోనివారందరను సమర్థులైన వైద్యవేత్తలై యుండవలెనని యు, ఆఫ్ఘనిస్తానమునకు వెళ్లి నపిచ్చుట అవటిరాజకీయవిప్లవ ములలో పాల్గొనకుండు మని పూచికత్తు వ్రాసియివ్వవలయు ననియు డిప్యూటీ కమిషనరు ప్రత్యుత్తర మొసంగెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

ప్రకటన

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి కృత్రిగానే తయారుచేయబడిన ఆయుర్వేదోషధము లన్నియు మావద్ద దొరుకును.

రాజువైద్య పి. పూర్ణయ్య, గంటలమ్మచెట్టుపల్లె, గుంటూరు.

185-3

త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!!

ఇకను మోసపు పుస్తకములను కొని మోసపోకుడు.

సతీపతికుటుంబాల రహస్యములు.

ఇట్టి గ్రంథ మిదివర కాంధ్రభాషలో వెలువడియుండలేదు. ఇందు గృహస్థాశ్రమధర్మము సతీపతుల న్యోగ్యత్రేమతో వర్ణింపబడినవి, శ్రేయోత్తము, శ్రీకృష్ణులు, పురుష జాతులు, వాని ప్రవర్తనలు, జాతుల పాఠశాలములు, వానియొక్క అభిప్రాయము, శయ్యాగృహసౌఖ్యము, వాని లక్షణములు, ఎట్టి సతీపతుల కెట్టి సంఠానము గలుగునను విషయము, గర్భవిషయములు, గర్భశ్రీ లనుసరింపబడినవిధులు, గర్భవతుల యారోగ్యావశ్యకత, శిశురక్షణ, అల్పకోడండ్లవైరములకు గల కారణములు, వానిని శమింపజేయు మహాయములు, వారికుండవలసిన స్నేహవశ్యకత, మున్నగు 280 విషయములతోను, సందర్భానుసారముగ గల ఆఫ్ బోక్, లెక్చరాలు 25 తోను గజ 410 పేజీల పెబిషన్ సేమకాలికోత్సాహుతోని లైండుతో విరాళిలుచున్నది. ప్రతిగృహమునకు తప్పక చదివియే తీరవలెను. కొద్దిప్రభుత్వ గలవు.

28

పుస్తకము 1-కి రు 2-0-0; తపాల ఖర్చు 7 అణాలు రెండుపుస్తకము లొకేసారికొనువారికి తపాలఖర్చు లేదు.

మా చిరునామా:—ఆర్యక్ బుక్ డిపో.

16 తాండవరాయ మొదలివిధి, తిరువళ్ళీ, తిరువరంగపురము.

పందలపాక బనియనులు

కాళికట్టు, బెంగళూరు, సేలము మాదిరి అన్నిరకముల బనియనులు మేము పందలపాక, మధురమిల్లుల నూలుతో తయారుచేసి విక్రయించుచున్నాము. తక్కువధరలు, ఎక్కువ ధర్మిక. వాడిచూడుడు 0-2-0 బిళ్లల సంపుటానికి కాంపిల్ని పంపుదుము. ఏజన్సీ దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడును.

ది ఇస్లామియా హోమ్లైరి వర్క్స్

నెం 58 పందలపాక, తూర్పుగోదావరి.

వెల స్వల్పము! ఫల మధికము!!
చలువకు, చత్వారమునకు, తగిన సులొచ నములు మంచి నమ్మకముగా యివ్వగలమగురులు. వెట్టు-ఎండు వస్త్రా గడియారములు నమ్మకముగా ఒకేఖరారు ధరకు యివ్వబడును.

యివ్వుడి చలమయ్య, తెనాలి.

లోకప్రసిద్ధిపొందిన

మదరాసు ముక్కు-పొడి

గాటు కమ్మదనం సువాసన అన్నిటిలో ఈడుకానిది
ధర నెం 1. పిత్తె 1-కి 4-0-0. నెం 2. 3-4-0
(120 తులం)

ఆర్. ఎన్. సుగంధ ముక్కు-పొడి

కాటులు డబ్బె 1-కి 2-4-0 24 తులం టిన్ను 1-కి 1-12-0
రైలుచార్జి పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

విలాసము:—వి. వి. రాజన్ అండ్ కో,
44, గోవిందప్పనాయకన్ వీధి, మదరాసు.

"Bynin" Amara

జగద్వ్యాపితకీ రిగల

గొప్ప టూనిక్

ఇది హేమున కల్పకాలములో శక్తిని ఉత్సాహము నిచ్చును. అజీర్ణము ఆకలి లేమి చే బాధ పడునారలకు ఆకలి గల్గించి జీర్ణ శక్తి పెంపొందించును.

టైనిక్ అమరా ప్రతి గృహము నందు ఉంతుని నదే. 1 హిందూదేశమునందలి అన్ని ముఖ్యమైన ఉగ్రాణములయందును మందులమ్మవారికడను దొరకును

Allen & Hanburys Ltd. LONDON

Special Representative for India: A. H. P. JENNINGS, Block E, 2nd Floor, Clive Buildings, CALCUTTA

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(1-5-29)

నీమజువులి దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు రు.అ.పై
కాళికంపుల్లు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (బి) 8-8-0
సరాసరిరకము 7-9-0
కాళికంపుల్లు—22 X 22 రాబీ "లయ్" (బి) రు 8-2-0
తెలుపుపుల్లు—1708 (నెట్) రు 12-6-0 ప్లాస్ గో 9000
రు 12-4-0 ఎఫ్. ఎఫ్. 78, రు 8-8-0 88/888
రు 11-12-0; 1702 రు 11-0-0 9041 (నెట్)
రు 10-7-0, 80 (నెట్) రు 8-4-0 వైట్ వర్మింగులు
బి. బి. బి. రు 15-4-0 సి. 40000 రు 21-0-0
గేముల్లు—58 "క్వీనుమార్కు" 2424 రు 12-8-0; 2222
రు 11-4-0; బంగారు చుప్పి 22 X 22 (బి) రు 8-4-0;
సామాన్యరకం రు 7-4-0

నూలు

40 నెంబరు (సీమ 5 పా కట్టులు)—ట్రాక్ రు 5-11-0
చలువ (కొంగ) రు 7-8-0; చలువ (ఎనిటిక్స్) రు 6-18-0
చలువ (నాగకన్యక) రు 6-18-0 చలువ (నెట్) రు 6-14-6 చలువ
(గ్రడ్డెండా) రు 6-18-0 పచ్చగుర్రము (ఎర్ర) రు 7-8-0
40 జపాన్ (పదిపానులకట్టు) అయిదు నత్తత్రములు
కలర్ బాత్ రు 11-10-0
60 సీమ (5 పానులకట్టులు)—అడక తైర రు 14-12-0
టి. (ఎర్ర) "పాటేలుతల" మార్కు రు 11-10-0
రాట్టుము (ఎర్ర) రు 11-0-0; ఏ రుదుకారము రు 8-12-9;
ఎర్ర గడియారము రు 8-2-0; కంగారు మార్కు రు 8-15-0
పాబుజు రు 8-11-0
గడ్డిబండి మార్కు రు 8-12-0
పెన్సిల్సు రు 8-7-0
సిరాబుడి రు 8-6-0
తెల్ల "కంగారు" 10-6-0
ఇండియా బ్రీటనియా మార్కు తెల్ల రు 10-2-6
ఇత్తడిలేకులు—(డిట్ మేక్) రు 275
డిట్ (క్రానాయర్) రు 272
రాగిరకు రు 320.

సిమెంటుపీసా వెల:—

గిల్-హేమ్ ("చెయ్యి") రు 11-0-0
జర్మన్ "స్టాగ్" రు 9-8-0 జర్మన్ "టవర్" రు 9-8-0

చక్కెరమూటయొక్క ధర:—

జావా "రెడి" రు 26-2-0 మే జావా రు 26-0-0
జావా పెట్టెంబరు రు 25-6-0.

వేరుసెనగ నూనె

పిపాలలో రు 98-8-0

ఆముతము

(మిల్ డెలివరీ) రు 99-8-0.

పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

ఆవుతోలు (7 టు 9) "అఫ్ కంట్రిస్" రు 0-18-6 టు 1-0-0
" (లేటిక్) " రు 1-2-0 టు 1-2-6
" (7-9) బెంగళూరు రు 0-14-9 టు 1-0-6
" (లేటిక్) " రు 1-2-6 టు 1-2-10
" 6 1/2 టు 8 1/2 బెజవాడ్పు రు 0-14-6 టు 1-0-8
" (6 1/2 టు 7 1/2) విజయనగరము రు 0-15-6 టు 1-1-6
" (7 టు 7 1/2) ఏలూరు రు 0-15-6 టు 1-0-0
గేడతోలు రు 0-10-0 టు 0-10-6
గేడమాడతోలు రు 1-2-0 టు 1-2-6
ఆవుమాడతోలు రు 1-11-6 టు 1-12-6
పదునుచేసిన మేకతోలు మొదటిరకం రు 8-0-0 టు 8-2-0
" మధ్యరకం రు 2-12-0 టు 2-15-0
" గొట్టెతోలు మొదటిరకం రు 2-12-0 టు 2-15-0
" మధ్యరకం రు 2-10-0 టు 2-11-0

భద్రాచలములో

ఔరామనవమి ఉత్సవము

యాత్రికుల యిబ్బందులు

ఆంధ్రదేశమున యాత్రాస్థలములు పెక్కులు గలవు. వీని లో తిరువతి, భద్రాచలము, సింహాచలము మున్నగునవి ముఖ్యముగా పేర్కొనదగినవి. ప్రతిసంవత్సరమున వైశ్రవధ నవమికోజున భద్రాచలమునందు శ్రీ సీతారాములకు కళ్యాణమహోత్సవము జరుగును. ఈ యుత్సవమునకు వేలకొలది ప్రయాణికులు వెళ్లుచుండురు. వెనుక రాజమహేంద్రవరమునుండి గోదావరినదివైన పడమరదిశనే భద్రాచలము వెళ్ల వలయుండునగాని యిప్పుడది చాలవరకు రైలుమార్గము వేయబడినది.

మోటారుబస్సులుగూడ నడుచుచున్నవిగాని బస్సులను ట్రెయినులుగూడ కాలనియమున నెంతమాత్రమును పాటిం చుటలేదు. ఈ విషయమున సరియైన పరిశీలన జరుగుటలేదు. ముఖ్యముగా బూరగంపాడునకు భద్రాచలంకోడ్డుకును, భద్రా చలంకోడ్డుకును డోర్స్ కలు. జంక్షనుకును మధ్య ప్రయాణి కులకు చాలయిబ్బందికలుగుచున్నది.

భద్రాచలములో ఏ రైలులు చాల బాగుగానున్నవి. నైజాముయిలాకా రెండవతాలూకాదారు శ్రీయుత ఏకనాథప్రసాదుగారును పోలీసు డిప్యూటీ సూప రింటెండెంటు శ్రీమాన్ రంగస్వామి అయ్యంగారును, ఇతర పోలీసు ఉద్యోగులును భద్రాచలం తాసిల్దారు శ్రీయుత టి. పార్థసారథి నాయుడుగారును వారి యుద్యోగులును యాత్రికు లకు సకలసౌకర్యములను సమకూర్చిరి. వారిసౌకర్యము ప్రశం సనీయము. యాత్రికులకొరకు వేయబడిన స్థిరశాలకడకు మంచి యెండ వేళ గూడ వారు వెళ్లి యాత్రి కులకష్ట ముఖముల నడిగి తెలుసుకొని వారికి సదుపాయములను గావించుచుండిరి. వీరికి యాత్రికులు మిక్కిలి కృతజ్ఞులుగా నున్నారు.

దేవాలయమున కళ్యాణమంటపమువద్దగూడ యాత్రికు లకు చాలయిబ్బంది కలిగినది. మంటపము సిరమును విశాలమునై వేలకొలది ప్రజలకు నీడనియ్యగలదిగానుండవలసినది. అందులో కళ్యాణము మట్టమధ్యాహ్నంకాలమున జరుగునుగాన ఈ నీడ మిక్కిలి అవసరము. అదట స్థలము చాలతక్కువయగుటచే యా త్రికులొకరిపైనొకరు పడి కష్టపడవలసివచ్చినది. ప్రస్తుతము ఆక్టింగుగా నొకదేవాలయము అమీనుపని చూచుచున్న శ్రీ యుత చిలుకూరి శాయన్న గారొక్కరుమాత్రము యాత్రికులకు స్వామిదర్శనము చేయించుటలో చాలశ్రద్ధగా పనిచేసెదరు. ఈ బ్రాహ్మణేతరోద్యోగిని యాత్రికులందరూ ప్రశంసించిరి. అని ఏలూరునుండి భద్రాచలము వెళ్లి వచ్చినవారొకరు మాకువ్రాసిరి.

POLINES

"పాలి నీస్ గనో మి క్షర్"

గనోరియా, లెకోరియాకు ఆమోఘమైన శాస్త్రీయపరిశోధనము. 5 దినములలో వ్యాధిని సమూలముగా నాశనమొనర్చును. వైద్యులందరిచే శ్లాఘింపబడి అనేకులచే వాడబడుచున్నది.

1. మొదటి డోస్ తోవెంటనే విముక్తిగలుగును,
2. 12 గంటలలో నవించుట ఆగిపోవును.
3. 5 దినములలో పూర్తిగా నయమొనర్చుటను.

ఒకమారు వాడిచూచిన, దాని అద్భుతగుణ మునుమీరే కనుగొనెదరు.

16 డోసులకు సరిపోవు సీసా 1 కి రు 3/-

పోస్టేజీ ప్రత్యేకం రు 0-7-0 126

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

D. POLINES & Co.,
Manufacturing Chemists,
5, Harimohan Roy Lane,
Beliaghata, CALCUTTA

మీరటు ఖైదీల దురవస్థ

ముద్దాయిలు చాల అనారోగ్యముగా నుండుట కొందరికి జ్వరము, కొందరికి మలలు, కొందరికి ఊయ

సేవాసంఘము పంపిన చేపలు కూరలు నడుమ మటుమాయమగుట

(శ్రీ ప్రెస్ తంతి).

మీరట్, ఏప్రిల్ 29 :—మీరటు కుట్రకేసులోని ముద్దాయిలవిషయమై పత్రికలలో అనేక ప్రకటనలు పడినవి. వీనిలో కొన్నిటిని ముద్దాయిలు విని నవ్వుడు వారు కోప గించుకొనిరి. చరసాలలోని ముద్దాయిల నిజస్థితిని కనుగొనుటకై శ్రీ ప్రెస్ ప్రతినిధి వానిని చరసాలలో కలిసికొని సంప్రదించెను. అతనికి క్రింది విషయములు తెలియవచ్చెను:—

ముద్దాయిలకు అడుకొనుటకు ఫుట్ బాలు యివ్వబడిన మాట అబద్ధము. ఒక సారి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు బ్రాడ్లీగారివద్దకు బోయి మీకు క్రిడాకందుకము కావలెనాయని యడిగెను. ఇచ్చినబాగాని బ్రాడ్లీగారు బదులు చెప్పెను, ఇట్లు జరుగలేదు.

కూరగాయలు

సేవాసంఘమువారు కూరగాయలు చేపలు మాంసముపంపు విషయములో ముద్దాయిలు తాము వానిని కోరియుండలేదని చెప్పిరి. సేవాసంఘమువారిని కనుగొనగా జైలులో నుండి వచ్చిన యెవ్వరో యీవస్తువులను ముద్దాయిలు కోరియుండిరిని చెప్పగా తాము పంపితిమని చెప్పిరి. ఈవస్తువులు ముద్దాయిలకు చేరలేదు. ఒక నాడు కొందరికి చేపలివ్వబడెను. సేవాసంఘమువారు తాము పంపిన వస్తువులు దుర్వినియోగపడునని తలచి తరువాత పంపుట మానుకొనిరి.

ఆహారము

ముద్దాయిల కిచ్చు ఆహారము తృప్తికరముగా లేదు. బ్రాడ్లీ, స్పాట్ జస్ మన్, అధికారి, దేశాయి తొంగడి వమ్మభార్య చూడగానికి కొంత ఆంగ్లభోజనము లభించుచున్నది. ఈసాకర్యము వీరికి కలిగినప్పటినుండి బ్రాడ్లీ స్పాట్లు గార్లకు ఒక రొట్టె రెండు ఖటాకుల మాంసము యివ్వబడుచున్నది. అది వరకు వారికి 2 రొట్టెలు ఆరు ఖటాకులమాంసము యివ్వబడుచుండెను. ముద్దాయిల కివ్వబడుపిండి పప్పు మనుపటిసలేనే ఆసంతృప్తికరముగా నున్నవి. ఎప్పుడైన గోధుమపిండి యివ్వబడును. కాని దానిలో జొన్నపిండి కలుపబడును.

ముద్దాయిలకు జబ్బులు

ఇట్టియాహారము లభించుటచేతను ఎండ ప్యాగానుండుటచేతను ముద్దాయిలు చాల రోగపడిరి. చరసాలకువచ్చినప్పటినుండి ముజఫర్ అహమ్మదుగారు తుయవ్యాధి పీడితులైరి. జబువాలా స్పాట్లుగార్లకు జ్వరము వచ్చుచున్నది. స్పాట్లుగారికి 104 డిగ్రీలు వచ్చినది. ఖైదీలలో చాలమందికి మలబాధ గలిగినది. అరుణ్ మాఖికోరీలారు ఘోషతెంగాడి గోపాల్ బానక్, హెచ్. హుదా అజాదియా ప్రసాదుగార్లకు వ్యాధి తీర్చుట గావచ్చినది. విచారణలోనున్న ఖైదీలబరువు తగ్గినది. తూచవలసినదిగా వారు కోరుచున్నారు. వీరు నీళ్లవిరోచనములు, జికటవిరోచనములు, మొదలగు వ్యాధులచే బాధ పడుచున్నారు.

చరసాలలో వసతి

తాముండు బారకీమలలోనికి గదులలోనికి గ్రీమ్మవాయువులు ప్రవేశించి తమకు తాపము గలుగజేయుచున్నవనియు పర్తాలు కావలెనని తాము కోరియుండిరిగాని యివ్వబడలేదనియు వారుచెప్పిరి. బ్రాడ్లీగారికి కన్ను జబ్బుగానున్నది. వమ్మభార్య హుదాకు చెవిపోటు తీవ్రముగా నున్నది. తమకు పత్రికలు కావలెనని విచారణలోనున్న ఖైదీలు కోరిరికాని యివ్వబడలేదు. స్వయంపాకమునకు సౌకర్యము మాత్రము ముద్దాయిల కొసంగబడినది.

డాంగుగారి బామిను అప్పి కేవను యీరోజు విచారింపబడును. డాంగుగారు స్వయముగా వాదించుకొందురు.

హాలిమ్ గారు ముద్దాయిలతో మాటలాడుటకు వెళ్లిరి. మాట్లాడబోవుచుండగా పల్ల గాదని నూపరిం తెండెంటు జెయిలరుకు తెలిపానుద్యారా చెప్పిరి. అంతట హాలిమ్ గారు నూపరిం తెండెంటుగారి యింటికివెళ్లి యడుగగా యిదివరకు జరిగిన సంభాషణ పత్రికలకు పంపుటవలనను, దానిలోని విషయము ఆసత్యములగుటవలన యీసారి సంభాషణమును పడదని వారు చెప్పిరి. రేపామాప్ హాలింగారు కలజత్తా తిరిగి వెళ్లెదరు.

సుప్రసిద్ధుడైన దైవజ్ఞుడు

మహారాజులు, న్యాయాధిపతులు, నకిళ్లు, మొదలగు గొప్పవారు బంగారుపతకములను, వేనకువేలు యోగ్యతాపత్రికల నొసగియున్నారు. త్రికాల ఫలములు సరిగా చెప్పబడును. ఒక బాతకము గణించుటకు రూ. 2. జీవితాంతమునకు ఖద్దను తెలుగుకొనుటకు రూ. 5 దీనినే వ్రాయుటకు రూ. 20. సంగీత ఫలములు వ్రాయుటకు రూ. 5. భవిష్యత్తును గురించిన 3 ప్రశ్నలకు రూ. 1. తరువాత ప్రశ్న 1-కి 0-8-0. బాతకము, మీ జననతేది కాలము, లేక ఉత్తరము వ్రాయుకాలము తెలుపవలెను. ఇతర వివరములకు వ్రాయుడు, లేక ఖద్దను దయచేయుడు.

ఉత్తరములు ఆంగ్ల భాషలోనే వ్రాయవలెను.

Pandit Kaliyur M. SREENIVASA CHARIAR, 218, Srinivas, Mint Street, Madras.

గృహలక్ష్మి

శ్రీల ఆయురారోగ్యముల పెంపొందించుట కేర్పడిన సచ్చిత్రమాసపత్రిక.

సం॥ చందా రు. 4.

విడిపత్రిక అ. 6.

మే 1929 విషయములు

ప్రభుత్వము—శ్రీలయభివృద్ధి.

వీరమాతలు...సింగంపల్లి వెంకటాద్రిగారు.

ప్రాచీన భారతరమణి.

నిశీధము—నిర్యాణము...అష్టావధాని వడ్డాది సీతారామాంజనేయులుగారు.

యెరుక...టి. ఎన్. భ్రమరాంబగారు.

బాలవితంతు విలాపము...మంగిళూడి వెంకటశర్మగారు.

తల్లి...వడ్లమూడి వెంకటరత్నంగారు.

అశ్వినీదేవతలు.

శ్రీ—పురుషుడు.

సీమవంకాయ.

బాలవిత సంకమ్మ...ఆంధ్ర శేషగిరిరావుగారు.

సౌందర్యకళారహస్యములు.

జోల...లలితకుమారిగారు.

అంతర్జాతీయమహిళాసభ.

మాచిపత్రి.

ఇటలీదేశపు శ్రీమతి.

వీడ్పుమానుము పసికూన యింకనైన...బాలకవి కోపూరి వెంకటరాఘవచారి గారు.

శ్రీమతి—నాటకరంగ ప్రవేశము...పులవర్తి కమలావతి దేవిగారు.

శిబిరి...వావిలూరి గోపాలకృష్ణయ్యగారు.

పుష్పచయము - కథలు - కబుర్లు - శ్రీత్వము - ఆలోచనమొదలైన వ్యాసములు.

గృహలక్ష్మి

తపాలుపెట్టె నెం. 752, ఎగ్మూరు, మద్రాసు.

మాంట్రోడ్డు, మద్రాసు. న్యూసు ఏజెన్సీ వారివద్దను దొరకును.

శ్రేష్ఠ మైన తలనూనె

కుంతలకౌముది తలనూనె

నవీన ఆవిరి పద్ధతులవల్ల మంచి సువాసన గలిగియుండునట్లు జిడ్డురహితమై యుండునట్లును, పరిశుభ్రముగా తయారైనది. అందులో చందన తైలము, పువ్వులనుండితీయబడిన నూనెలు చేరి యుండుటవలన మెదడునకు చల్లదనము గలిగించు గుణములను గలిగియున్నది.

ఉష్ణప్రదేశములకు

చాల ఆహ్లాదకరమైనది.

సోరు లన్నిటియందును

దొరకును.

R. C. Sen & Co., Ltd.,

Calcutta

చంపిడిదల అడవి
గ్రామమున నివసించు
అశ్వత్థామము.

**'FIFTEEN POINTS
FOR 4
MOTHERS'**

That is the name of the invaluable booklet given free with every bottle Wood - word's "Gripe Water." the one safe remedy for all digestive ailments in babies and your children.

Here is one of the points "Never put baby to sleep using so-called remedies which contain narcotics". Wood - word's "Gripe water" is free all dangerous drugs

**WOODWARD'S
"Gripe Water"**

KEEPS BABY WELL

దీనితో మాడ తల్లు
లు పిల్లలకు పెంచవల
సిన విధమునను
క్రాయబడిన పుస్తక
ము ఉచితముగా పం
పించును. 4489

W. WOODWARD (1920) Manufacturing Chemist,

79-87, Fortross Road, London N. W. 5.

అశ్వత్థామము
వంటి (వర్తమానము)
నందరికీనది.

ప్రపంచ సరసింహం
(బడల్సు) కాలిఫోర్నియా
రివిన్గ్ దొరకును.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOS.
MADRAS & BOMBAY.

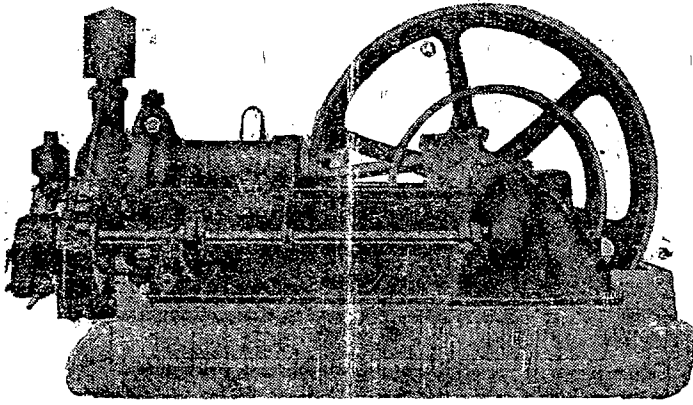
కోత్తగా కనిపెట్టిన జర్మనీ గవేరియా క్యాపుయెల్సు
భయంకరమయిన సె గ రో గ ము ల ను ప్రపంచ
ముఖ్య అంతరింపజేయుటకు సిద్ధపరచబడినది. ఎంత కాలము
నుండి కాపురమున్న రోగముయిన 9 ట్యూబులతో ఆరోగ్య
వంతులుగా చేసి యెక్కువబలము గలిగించి రక్తము శుభ్రపరచును.
మూత్రనాళమునుండి వెలువడు ప్రసము నిలిపివేయును, మంట
తగ్గిపోవును. స్త్రీలకు గర్భముచేడి తెలుపు నిస్తారముగా పడుట
మూత్రసంబంధముగు యితర బాధ్యములుగాని బర్మా గవేరియా
చుభవించలేని సెగరోగములు మానుచున్నవి. సంజేహిం
రోగ్యవంతులు కాలేరు. విస్తారపాక్షి లవనసరము.

30 క్యాపుయెల్సు అమరియుండు 77

రు. పెట్టె 2-9-0, 3 పెట్టెలు రు. 6-12-0!

r. A. S. MURTY COY.
Chicacole City, Ganjam Dt

కోల్డు
స్టెటింగ్

క్రాడా
యిలు
యింజను

బలముగల స్టెటింగ్ యింజను. నిమగ్నములోపల (వేడిచేయనసరములేకుండగనే) స్టెటింగ్ను. క్రాడా
లు బహుశక్తులను గాకాలును. ఎంతకాలమైనను ఆరునవల, విరుగునల, మరమ్మతులు లేక తృప్తికరముగాపనిచేయును.
పదిమొదలు 60 హార్సపవరలకు యింజనులు స్టెటింగ్నుంచును. స్పేర్ సామానులు చెడి స్టెటింగ్ దొరకును.
మరిన్ని. (1) "రాబ్బిన్" రెండుచక్రముల కోల్డుస్టెటింగ్ యింజనులు (2) సెమిడీజిల్ యింజనులు అవుటరు చేరిం
గు. స్టెటింగ్ను డబుల్ స్టెటింగ్ స్టెటింగ్ను (3) గాస్ యింజనులున్న దొరకును. ధరలకున్నా, కేట్లనున్నా వ్రాయుదు.
నిజమైన హార్సపవరలకొరకు పేకరులన్నిటికెట్టునడుగుదు. మెట్రాసులో అచ్చువేయించు బొమ్మల
కాకిములు నమ్మవలదు. ఏజెంట్లు:—

లండ్న్ ప్రెడింగు కంపెనీ

హెడ్క్వార్టర్స్, బెజవాడ, (ఇండియా) మెట్రాసు ఆఫీసు; 7, సెకండులైనుబీచి, మదరాసు.

గట్టి చాయ రంగు నూలు

పూర్వమునంచి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తోగురుమరుచాను. నూలురకమున్న
నూతన పలురకముల కలరు నూలున్న, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలునరకు
తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు ఆర్డరు వ్రాయించితే ధరలు సరసముగాను గట్టి
చాయలుగాను పంపించబడును. కాంపిల్ ఆర్డరుకు వ్రాయుదు. 132

యల్. కే. మినాక్షి అయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు జువలీవ్యాపారం, మహల్ పీఠి, మధుర.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గంధకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8
నడుక్యాలికోలైందు ఫెదర్ పైటు కాగితములు } పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాలయము, 7, తంబు శెట్టిపీఠి, మద్రాసు.

మానసోల్లాసిని మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
జలగులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గురునాథకము!
కరీరముల ఉష్ణధిక్యముచే కలిగిడి డైర్యుకాగే
మాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అవృణింపటం,
అస్థిమాంద్యము, అతిహామము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
జ్వరం జలదయము, పిళ్ళెలు, పాద్యమలం, కింకర్పు,
ప్రేమ, అశులు మొదలగునానియందు గలిగిడి రోగములను
బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు చేర్చును.
ఈమాత్రలు దేహవాతరోగములను నెలల సేవామృతము.
ఇందు ఆరోగ్య సేవకులు చేరినది. అనుభవముగల రోగి
మగుటచేతనే తరచుమాంషక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
జిక్కినారీ వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
విరునాథా:— (198)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు విడుదలము, ఎలక్టు, కృష్ణాజిల్లా,

ముఖ్యముగా మూడు ప్రాచీన వైద్యగంధములు:—
1. శరభరాజీయము:— బసవరాజీయమునం టి ది
గులభమోగములు కలవు. 840 పేజీలు, క్యాలిగ్రాఫైందు
నెల రు. 2/
2. చారుచర్య:— ఆరోగ్యవిధులను బోధించును.
3. కూటముద్గరము:— త్రివీణ తత్త్వ విచా
రము. 8-97 0-4-0
ఆర్షవైద్యగంధమాల, ముక్త్యాల (కృష్ణా)

మనసారచందిని

సెగరోగములకును, స్త్రీలకును బాధ్యులకును శ్రేష్ఠ
మయినది. ఎరువు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంటు సెగరో
గములకు, స్త్రీలకు సంభవించు చునుమరోగములను నివారించు
గానించును. సీసా 1-3 రు 1-8-0.
దీనికి అనుబంధముగా చందిని ఆర్షకు సుకమోగిండుట
కు ఖర్చు. చందిని ఆర్షకు సీసా 1-3 రు 1-4-0. 9. 5. ఖర్చు
లు ప్రత్యేకము.
పి.సి.సి. అండుకో, ఆయుర్వేద వైద్యనల్లూరు, మద్రాసు-నెరేదేసి,